

УЧИТЕЛЮ БЛАГИ!

БЕСЕДИ
XII СЕРИЯ
ТОМЪ I

СОФИЯ. 1934.

УЧЕНИЦИ И НАСТАВНИЦИ

ПЕЧАТНИЦА
БРАТЯ МИЛАДИНОВИ
СОФИЯ

14. XII. 1946-

Учителю благи!

„Учителю благи, що да сторя, за да наследвамъ живото вѣчень? “*)

Сега ще прочета 15. глава отъ Евангелието на Иоана. Онѣзи отъ васъ, които искатъ да иматъ по-голъма свѣтлина, нека прочетатъ 18 гл. отъ Матея и 18 гл. отъ Лука, за да намѣрятъ вътрешната, мистичната връзка въ прочетената глава. Мнозина ще кажатъ, че сж чели Евангелието и знаятъ всички глави. Така е, но трѣбва да се знае, че колкото пжти и да чете една глава, човѣкъ все ще намира въ нея нѣщо ново, все ще открива по-дълбокия ѝ смисълъ. Много естествено! Причината за това е, че психическитѣ условия, при които човѣкъ се намира, когато чете Евангелието, или учи нѣщо, не сж едни и сжщи. За всѣки даденъ моментъ идеитѣ, чувствата на човѣка сж различни. Всѣки моментъ въ съзнанието на човѣка става известно измѣнение, известно разширяване. Следователно, тъй както днесъ четете и разбирате тѣзи глави, никога другъ пжтъ така не сте ги чели и разбирали.

„Вие сега сте чисти заради Словото, което ви говорихъ“ (Иоана 15: 3). — Значи, Словото Божие прави хората чисти.

„Въ тоза се прославя Отецъ ми, да принасяте много плодъ; и така ще бждете мои ученици“ (— 8 ст.). — Значи, следъ като принесете много плодъ, тогава ще бждете Христови ученици. Безъ плодове не можете да бждете ученици на Христа.

„Както Отецъ възлюби мене, и азъ възлюбихъ васъ; пребждете въ моята любовъ!“ (— 9 ст.). Съ други думи казано: „Щомъ станете ученици, Отецъ ми ще ви възлюби така, както и мене възлюби“.

„Учителю благи, що да сторя, за да наследвамъ живото вѣчень?“ (— Лука 18: 18).

Ще взема отъ този стихъ само две думи — „Учителю благи“, които ще послужатъ като ключъ за обяснение на прочетената 15 гл. отъ Иоана. Всѣки човѣкъ е произнасялъ въ живота си думитѣ „Учителю благи!“ Въ български езикъ нѣма по-съдържателни думи по хармония и по мелодия отъ тия две. Думата

*) Лука 18: 18.

„учителъ“ е издържана въ всѣко отношение: и въ математическо, и въ кабалистическо, и по съчетание на буквитѣ си. Само върху думата „учителъ“ може да се държи цѣла лекция но тази дума представя твърда храна, която не е достъпна за всички.

„Думитѣ „Учителю благи“, които взимамъ за тема на беседата, сж много силни. Тѣзи силни думи, именно, произнася единъ голѣмецъ зг Христа, обаче, въ неговия умъ, тѣ сж обезсмислени. Той пита Христа: „Учителю благи, що да сторя, за да наследвамъ животъ вѣченъ?“ Който произнася думитѣ „Учителю благи“, той не може и не трѣбва да пита, какво да направи, за да наследи животъ вѣченъ. Христосъ му отговаря: „Ти знаешъ законитѣ. Защо ме наричашъ „Учителю благи“, щомъ не вѣрвашъ въ това, което казвашъ?“ Той каза на Христа: „Азъ изпълнявамъ Мойсеевия законъ още отъ младостъта си, но искамъ да зная, какво трѣбва сега да направя, за да наследвамъ животъ вѣченъ.“ Христосъ му каза: „Още едно ти не достига. Все що имашъ продай и раздай на сиромаситѣ, и ще имашъ съкровище на небето; и дойди, та ме последвай!“ А той, като чу това, наскърби се, защото бѣше много богатъ. Наведе си главата и си замина. Той нарече Христа „Учителю благи“, но не бѣше въ състояние да изпълни това, което Христосъ му каза. Ето единъ непослователенъ човѣкъ въ своитѣ думи, въ своето вѣрую.

Следователно, когато нѣкой казва, че вѣрва въ Бога, това не е достатъчно само, за да наследи животъ вѣченъ. Този човѣкъ вѣрва въ Бога толкова, колкото богатиятъ повѣрва въ думитѣ на Христа, макаръ че Го нарече „Учителю благи!“ Не е достатъчно човѣкъ само да вѣрва, но той трѣбва и да изпълнява. „Продай всичко и раздай го на сиромаситѣ!“ Нѣкой казва, че е готовъ да продаде всичко, каквото има, и да го раздаде на сиромаситѣ, но следъ това той ще отиде да разправя на хората, че всичко е далъ заради Бога.— Това не е никакво раздаване. Между думитѣ и дѣлата на хората трѣбва да има единство. Христосъ искаше да му каже, че следъ като раздаде всичкото си богатство, трѣбва да Го последва. Това значи: „Ела въ Божественото училище да се учишъ!“ Силни сж думитѣ „Учителю благи“ не само въ български езикъ, но и въ всички останали езици. Тѣй щото, много се изисква отъ ученика, докато разбере тѣхния дълбокъ смисълъ. Буквитѣ въ тия думи сж наредени по известни закони, при специално съчетание между тѣхъ. Богатиятъ дохожда при Христа и Го запитва, какво да направи, за да наследи животъ вѣченъ. Въ тѣзи думи той криелъ нѣщо ма-

териално. Той искал да разбере отъ Христа, какво трѣбва да направи, за да стане, напримѣръ, виденъ търговецъ, или виденъ ученъ, или виденъ поетъ, писателъ, музикантъ, или художникъ. Това показва, че хората разбиратъ нѣщата физически, т. е. материално. Какво трѣбва да прави човѣкъ, за да постигне нѣщо? Цигуларьтъ се ражда цигуларъ; поетътъ се ражда поетъ; добриятъ човѣкъ се ражда добъръ, той отпосле не може да стане добъръ. Нѣкои казватъ, че съ време всичко това може да се придобие, че следъ време човѣкъ може да стане и цигуларъ, и поетъ, и художникъ и т. н. Не, така говорятъ и мислятъ само проститѣ хора. На хора, прости и невежи, като децата, може да се говори, че бабитѣ носятъ малкитѣ деца отъ рѣкитѣ; на проститѣ хора може да се говори, че камилата е излѣзла отъ кокоше яйце; на проститѣ хора може да се говори, че мостътъ на Дунава, напримѣръ, е направенъ отъ косъма на нѣкой ученъ. И детето вѣрва на думитѣ на баща си, че мостътъ на Дунава е направенъ отъ косъма на нѣкой ученъ. Опитайте се следъ това да разубедите детето, че не е възможно да се направи мостъ отъ косъмъ, макаръ този косъмъ да е отъ нѣкой ученъ. Не е лесно да разубедите човѣка въ това, въ което вѣрва.

Ето защо, когато се разисква върху известни истини, хората се натъкватъ на голѣми противоречия. Когато нѣкой чува да се говори по известни въпроси, той казва: Азъ зная тия нѣща. Наистина, днесъ и децата знаятъ, какво нѣщо е трижгълникътъ. Ако имате нѣколко трижгълници, направени отъ различни метали — злато, сребро, желѣзо, ще имате ли едно и сѣщо понятие и за тритѣ трижгълника? Преди всичко, по цена тѣзи трижгълници ще бждатъ различни. Освенъ това, физикътъ и простиятъ човѣкъ по единъ и сѣщъ начинъ ли ще изучаватъ трижгълника? Простиятъ човѣкъ ще направи единъ трижгълникъ отъ дърво или отъ картонъ и ще го изучава като геометрическа фигура. Учениятъ, обаче, ще изучава трижгълника като жива фигура, съ три страни, т. е. съ три съзнания, които действуватъ едновременно. Щомъ тритѣ съзнания въ живия трижгълникъ действуватъ едновременно, ние имаме съвършено особено понятие за трижгълника. Не мислете, че трижгълникътъ за винаги ще остане такъвъ, какъвто е днесъ. Единъ день и той ще се превърне въ нѣщо друго. Засега трижгълникътъ е проекция на нѣщо, което хората още не знаятъ. Трижгълникътъ е една отъ великитѣ идеи, които съществуватъ въ нашия свѣтъ. Тази идея има много обяснения. Съвременната геометрия разглежда трижгълника отъ много страни:

по жгли, по страни, по взаимни положения и т. н. Известно е, напимъръ, че сумата отъ тритъ жгла въ който да е трижгълникъ е равна на два прави жгла или на 180^0 . За да се разбере това, трѣбва да се знае, какво нѣщо е правиятъ жгълъ. Подъ правъ жгълъ се разбира отношение между две разумни сжщества, които, за допирна точка, иматъ обща, еднаква разумность. Значи, две разумни сжщества могатъ да иматъ една допирна точка само при правия жгълъ. Следователно, ако жгълтъ не е правъ, тѣзи сжщества нѣма да иматъ разумни отношения. Това показва, че между две сжщества може да има всевъзможни отношения, но тѣзи отношения могатъ да бждатъ нормални, т. е. разумни само при правия жгълъ, равенъ на 90^0 . И тогава, като казваме, че правиятъ жгълъ се образува отъ две взаимноперпендикулярни линии, които се пресичатъ въ една обща точка, имаме едно разбиране; и като казваме, че истински отношения сжществуватъ само между две души, съ обща разумность, имаме друго разбиране. При първото разбиране действуватъ прости сили, а при второто — разумни сили.

Нѣкой казва: лошъ е моятъ животъ. Мжжътъ се чуди, защо не може да живѣе добре съ другарката си; жената се чуди, защо не може да живѣе добре съ другаря си. И на мжжа, и на жената отговарямъ на геометрически езикъ: образувайте помежду си правъ жгълъ! За да живѣете добре и да се разбирате помежду си, всѣки день, въ продължение на една година, чъртайте прави жгли. Това е една геометрическа задача, която всѣки трѣбва правилно да реши. Като чъртаете правия жгълъ по сто пжти на день, ще видите, че отношенията въ семействата ви ще се подобрятъ. Иначе, безъ тѣзи опити, отношенията ви ще се измѣнятъ толкова, колкото ще се измѣнятъ отношенията на богатия човѣкъ къмъ Христа. Той каза на Христа: „Учителю благи!“ Думитъ, които сега ви говоря, ще иматъ влияние върху мжжа или жената дотолкова, доколкото и Христовитъ думи имаха влияние върху богатия, на когото казваше: „Иди, продай все що имашъ, раздай го на сиромаситъ и ела, та ме последвай!“ Богатиятъ се замисли върху тѣзи думи и каза: „Тази работа ще отиде много далечъ. Какъ тъй ще раздамъ имането си! После, или ще го намѣря на небето, или нѣма да го намѣря“. Въ това отношение, българинътъ е практиченъ. Той казва: „Единъ заекъ въ кошарата струва повече, отколкото два въ гората“. Той казва сжщото и за паритъ. Който не разбира дълбокия смисълъ на нѣщата, той разсждава, именно, по този начинъ. Обаче, който е придобилъ любовта, той е готовъ да раздаде имането си на бе-

днитѣ. Който обича науката, той е готовъ да раздаде всичкото си материално богатство, за да добие знания. Който се стреми къмъ добродетелта, който иска да разбере смисъла на живота и да се научи да живѣе добре, той е готовъ да раздаде всичкото си богатство, само да постигне тия нѣща. Велико изкуство е да живѣе човѣкъ добре! Подъ думата „животъ“ нѣкой разбира да се роди, да расте, да достигне известна възраст и следъ това да замине за другия свѣтъ, дето ще живѣе като ангелъ. Това е неразбрана идея. Добриятъ животъ подразбира изкуство, което може да се изпита само при мжнотиитѣ. Новопостроениятъ параходъ не се изпитва на сушата, но въ водата, и то не въ нѣкое езеро, като Девненското, близо до Варна, нито въ Женевското, въ Швейцария, но въ нѣкой голѣмъ океанъ, като Великия, Атлантическия и Индийския океани. Силата на парахода се изпитва при голѣмитѣ бури.

Следователно, както параходътъ се изпитва въ морето и въ океана, така и ние сме изпратени на земята за изпитание. Ще дойдатъ вълнитѣ на океана отлѣво и отдѣсно и ще ни блъскатъ. Нѣкой казва: Защо ме блъскатъ? — Блъскатъ те, за да изпитатъ устойчивостта на твоя параходъ, за да изпитатъ силата и опитността на твоя капитанъ и неговитѣ моряци. Отъ всичко това ще се види, докжде твоятъ параходъ ще изведе пжтниците си. Ако ги изкара благополучно на определеното пристанище, параходътъ, капитанътъ, както и цѣлиятъ му екипажъ сж на мѣстото си. И пжтниците въ този параходъ сж добри и благородни хора. Обаче, ако параходътъ не издържи, ако капитанътъ, моряцитѣ, огняритѣ не сж на мѣстото си, страшно е положението на пжтниците. Тѣ, или се връщатъ като разбити и ранени войници отъ бойното поле, или съвсемъ не се връщатъ. Разбититѣ войници се връщатъ безъ оржжия, безъ коне, безъ фуражки, съ разкъсани дрехи и казватъ: Страшно нѣщо преживяхме! Казалерия, артилерия, пѣхота—нищо не остана отъ тѣхъ. Да, страшни сж резултатитѣ на всички непостигнати и разбити идеи! Срѣщате единъ виденъ ученъ или философъ, който създава редъ теории, или нѣкой знаменитъ проповѣдникъ, който по нѣколко пжти на день се моли, но и единиятъ, и другиятъ се страхуватъ, какъ ще прекаратъ живота си. Тѣ казватъ: Страшенъ е животътъ! Питамъ: каква идея има въ умоветъ на тия хора, които се боятъ отъ живота? Тѣ все иматъ предъ видъ нѣщо, което ги плаши, но едно трѣбва да се знае: когато изкаже думитѣ „Учителю благи“, ученикътъ трѣбва да разбира тѣхния дълбокъ смисълъ и значение. Когато говоримъ за Великото Начало въ живота, ние трѣбва да Го

познаваме. Да Го познаваме, това значи да Го обичаме. Ти не можеш да познаваш нѣкого, докато не знаеш името му, а оттамъ и докато не Го обичашъ. Всѣко нѣщо, което нѣма име, не може да се обича. Човѣка, когото обичашъ, първо назовавашъ съ нѣкакво име. Значи, следъ името иде любовта. Да обичашъ човѣка, подразбира да му дадешъ форма, съдържание и смисълъ. Детето обича майка си и баща си. Защо? Има нѣщо, което то обича въ тѣхъ. Давали ли сте си отчетъ, кое е онова основно качество, или онази чѣрта, заради която вие обичате майка си и баща си? Давали ли сте си отчетъ, защо обичате Бога? Ще кажете, че обичате Бога, че вѣрвате въ Него и Го наричате „Благи Господи.“ Щомъ Го наричате благъ, Той веднага ще ви запита, защо Го наричате така. Какво искате отъ Него? — Искаме да ни помогне. — Щомъ искате да ви помогне, Той ще ви накара да продадете имането си, да го раздадете на беднитѣ и да Го последвате. Какво прави богатиятъ човѣкъ? Кѣщата му е пълна, но въпрѣки това той отива да събира и отъ беднитѣ, и пакъ не му достига. Христосъ казва: „Иди, продай имането си, раздай го на сиромаситѣ и ела, та ме последвай!“ На тѣзи думи отгоре вие ще кажете: Това е много вече! Да раздадемъ всичкото си имане? Ако разбератъ смисъла и разумността на тия Христови думи, съвременнитѣ хора ще разрешатъ много въпроси правилно. Разумнитѣ постѣпки разрешаватъ въпроситѣ правилно.

Вѣрватъ двама пѣтника по едно шосе, единъ следъ другъ. Срещу тѣхъ излизатъ двама разбойника. Тѣ спиратъ първия пѣтникъ и му казватъ: Дай скоро паритѣ си! — Какъ, паритѣ си да дамъ! Не ви ли е срамъ, нехранимайковци, такива! Азъ съмъ работилъ и така спечелихъ тия пари. Вие искате на готово да се ползвате отъ чуждия трудъ. — Скоро паритѣ, или на мѣсто ще те оставимъ! Той се противопоставя, не дава паритѣ си. Единъ отъ разбойниците насочва револвера си срещу него, поваля го на мѣстото му, и така го обира. Разбойниците продължаватъ пѣтя си и срѣщатъ втория пѣтникъ. Като ги вижда, отдалечъ още той изважда кесията си и имъ казва: Азъ виждамъ, че вие сте добри, благородни хора, но се нуждаете отъ пари. Азъ пъкъ съмъ богатъ човѣкъ. Ето, заповѣдайте! Вземете, колкото пари ви трѣбватъ. Разбойниците го гледатъ очудено и не знаятъ, какъ да постѣпятъ. Единиятъ отъ тѣхъ му казва: Ние виждаме, че ти си добъръ човѣкъ. Прибери кесията си, нищо не искаме отъ тебе. — Не, вземете, колкото ви трѣбватъ. Ако не ви стигнатъ, още мога да ви изпратя. Тѣ се поглеждатъ помежду си още по-очудени. Тогава

дватама разбойника взиматъ по една златна монета, и оставятъ пжтника свободно да продължи пжтя си.

Казвате Сждба е това! Да, първиятъ случай представя сждбата на глупавия човѣкъ. Вториятъ случай представя сждбата на разумния човѣкъ. Разумниятъ човѣкъ отива при Бога съ пълна кесия. Отъ тѣзи два случая се вижда, че човѣкъ трѣбва да знае, какъ да постѣпва съ хората, а сѣщо така, той трѣбва да знае, какъ да постѣпва и съ себе си. Като давамъ тия два примѣра, разрешаването на този въпросъ се вижда много лесно. Лесно е да се говори, но като дойде до приложение, тогава човѣкъ вижда, колко мъчно може да разреши този въпросъ. За всѣко нѣщо въ живота има правила, които човѣкъ трѣбва да знае, за да може правилно да реши дадени въпроси. Когато оперирате съ аритметиката, и тамъ има правила, които ученицитѣ непременно трѣбва да знаятъ. Безъ тѣзи правила задачитѣ не могатъ правилно да се решаватъ. Влиза учителятъ въ класъ и запитва единъ отъ ученицитѣ: Иванчо, колко е едно и едно? Ученикътъ веднага разбира, че тукъ става въпросъ за действието събиране. Той веднага написва числата, туря между тѣхъ знака плусъ и казва $1+1=2$. — Тѣй, Иванчо, иди сега на мѣстото си. Сегашнитѣ учители се обръщатъ къмъ ученицитѣ си по-нѣжно, отколкото едно-временинитѣ. Тѣ се обръщатъ къмъ тѣхъ по-внимателно, казватъ имъ: Иванчо, Драганчо, Стоянчо. Това е добра чѣрта. Гърцитѣ пъкъ се обръщатъ единъ къмъ другъ по свой специфиченъ начинъ. Тѣ си казватъ, напримѣръ, Стефанаки, Иванаки и т. н. Ще кажете, че това е грѣцка работа. Не, има нѣщо разумно и въ тѣхнитѣ обръщения.

Питамъ: кои сж били дълбожитѣ причини, които заставили този голѣмецъ, този богатъ човѣкъ, да отиде при Христа? Този богатъ човѣкъ разбиралъ, какви блага носи вѣчния животъ, затова се стремѣлъ къмъ него. Споредъ мене, причината, да търси той вѣчния животъ, е била чисто материална. Този човѣкъ билъ много богатъ, разполагалъ съ пари, съ много имоти, и като виждалъ, че земниятъ животъ е кратъкъ, търсилъ начинъ, какъ да продължи живота си, да може по-дълго време да се радва на своитѣ материални придобивки, да може повече да поживѣе. Иначе, следъ смъртта си, ще не ще, всичко трѣбва да остави на ближнитѣ си. Затова, именно, той се обърналъ къмъ Христа съ думитѣ: „Учителю благи, що да сторя, за да наследвамъ животъ вѣченъ?“ Следователно, подъ думитѣ „вѣченъ животъ“, той съвсемъ не разбиралъ онази възвишена идея, да живѣе вѣчно, за да служи на Бога и на човѣчеството.

Обаче, Христосъ разбралъ скрития смисълъ на неговитѣ думи, и затова му отговорилъ: „Иди продай всичкото си имане и го раздай на сиромаситѣ, и ела, та ме последвай!“ Исъвременнитѣ хора търсятъ Бога. Защо? — Да живѣятъ по-дълго време, да ядатъ и пиятъ. Не, хората трѣбва да поставятъ въ ума си идеята да служатъ първо на Бога, а после на ближния си. Тогава, здравето само по себе си ще дойде, като благословение отъ Бога. Яденето е едно отъ най-голѣмитѣ привилегии, едно угощение, дадено ни като заслуга на онова, което сме свършили. По-голѣма привилегия за човѣка отъ яденето нѣма. То е най-хубавото нѣщо въ живота, но сжщевременно и най-лошото. За онзи, който може правилно да яде, яденето е благословение; за онзи, който не може правилно да яде, яденето е нещастие. Тѣй щото, не само на земята човѣкъ яде, но и въ другия свѣтъ пакъ ще яде. И като свършенъ, човѣкъ пакъ ще яде, само че той ще осмисли този процесъ и ще може правилно да го използва. Човѣкъ трѣбва да разбира дълбокия смисълъ на яденето. Днесъ подъ „ядене“ хората разбиратъ главно дѣвкане, да дѣвчешъ храната си. Хората още не ядатъ, както трѣбва. Тѣ ядатъ, но въ ума си държатъ две мисли: по-скоро да се нахранятъ, да отидатъ на работа, да спечелятъ нѣщо, да се осигурятъ. По-важна работа отъ яденето нѣма. Защо? Ако човѣкъ правилно яде, всичкитѣ му работи ще вървятъ добре. Правилното хранене носи щастието на човѣка. Чрезъ храната човѣкъ приема истинския животъ въ себе си. Хлѣбътъ, който приема човѣкъ съ благодарностъ, съ съзнание, като нѣкакво благо, ще го направи щастливъ. Хлѣбътъ ще научи човѣка, какъ да живѣе, какъ да обича. Който не яде този хлѣбъ, той нищо не може да свърши.

И тѣй, ако съвременнитѣ хора страдатъ, причината затова сж тѣ самитѣ. Въ цѣлия имъ животъ сжществува едно физиологическо и механическо прекжсване на процеситѣ, вследствие на което тѣ страдатъ, мжчатъ се и нещастни ставатъ. Въпрѣки това, всички хора се борятъ и казватъ: Ние трѣбва да ядемъ! Така е, всички живи сжщества трѣбва да ядатъ, но ако хората разбиратъ яденето, както богатиятъ човѣкъ разбиралъ думитѣ „Учителю благи“, тѣ по никой начинъ нѣма да разрешатъ правилно въпроситѣ на живота. Като четете 15 гл. отъ Иоана, виждате, какъ сж наредени нѣщата въ нея, последователно, т. е. едно следъ друго. Ако нѣмате любовъ, нищо не можете да направите. Като придобиете любовта, тогава ще се домогнете до разрешаването на въпро-

ситѣ. Казвате: Да се обичае тогава! — Това сѣ думи, механически изказани. Само онзи може да обича, който разбира проявитѣ на живота. Любовта е основниятъ принципъ, съ който може да се работи въ живота. Безъ любовта човѣкъ представя голо съзнание, лишено отъ всѣкакви органи. Представете си, че едно голо съзнание, лишено отъ очи, носъ, ржце, крака, иска да работи. Какъ ще работи? Значи, когато Богъ създаде човѣка, Той го постави при условия да работи. Тѣзи условия пъкъ изискваха специални органи. Благодарение на това се създадоха очитѣ, ушитѣ, като условия за развиване на човѣка и като срѣдства за работа. Обаче, ушитѣ и очитѣ не се създадоха изведнѣжъ, но постепенно, тъй както, когато мома се жени, постепенно я приготвятъ, докато облѣче булската си рокля. Първо я измиватъ, решатъ, а после ѝ турятъ бѣлата рокля. И отъ това, какви сѣ нейнитѣ дрехи, сѣдимъ за условията, при които тя живѣе. Ако чорапитѣ на булката сѣ вълнени, това показва, че условията на нейния животъ сѣ неблагоприятни. Ако чорапитѣ на булката сѣ копринени, тя се намира при най-благоприятни условия на живота. Обаче, и вълненитѣ, и памучнитѣ, и коприненитѣ чорапи сѣ на мѣстото си. Когато лошитѣ условия се махнатъ, вълненитѣ чорапи се замѣстватъ съ памучни; когато срѣднитѣ условия се премахнатъ, памучнитѣ чорапи се замѣстватъ съ копринени. Когато и най-добритѣ условия се премахнатъ, и коприненитѣ чорапи трѣбва да се замѣстятъ. Съ какво? Тогава младата булка трѣбва да ходи боса. Не мислете, че е лошо човѣкъ да ходи босъ. По-добро положение отъ това нѣма. За това се изисква идеаленъ свѣтъ, а не като нашиятъ. Това значи да живѣешъ въ свѣтъ безъ никакви препятствия, да стѣпвашъ като на памукъ. Дето стѣпишъ, да изпитвашъ радостъ. Въ сегашния свѣтъ безъ чорапи не може. И животнитѣ даже иматъ чорапчета. И тѣ даже сѣ си създали нѣкакви чорапи, та като стѣпватъ на земята, да не се нараняватъ.

„Учителю благи!“ Когато произнасяме тѣзи думи, ние трѣбва да имаме въ себе си готовностъ да служимъ на Бога, да вършимъ Неговата воля, а не своята воля, нито тази на хората. Да служимъ първо на Бога, а после на ближнитѣ си! Нашитѣ ближни сѣ срѣда за насъ, въ която добродетелитѣ ни могатъ да се проявяватъ и развиватъ. Всѣки човѣкъ трѣбва да има ближни, за да прояви между тѣхъ своята любовъ. Нашитѣ ближни представятъ Божествения, обективния свѣтъ, въ който ние трѣбва да проявимъ своитѣ добродетели. Само по този начинъ ще видимъ, доколко сме добри, разумни

и любещи. Значи, външниятъ свѣтъ представя специални условия за развитието на човѣка; той трѣбва разумно да използва тия условия. Възъ основа на това, всѣки човѣкъ може да каже, че слънцето, звездитѣ, както и всички останали свѣтила на небето, сж създадени заради него, но не да ги владѣе, а да се учи отъ тѣхъ.

И тъй, когато започне да изучава небето и неговото съдържание, както и земята и нейното съдържание, човѣкъ дохожда до вътрешния смисълъ на живота, до вѣчния животъ и става господарь на положението. Обаче, има нѣщо въ човѣка, което му пречатствува да добие тия знания. Това е въпросътъ за доброто и злото, които сжществуватъ на земята, и които той иска да разреши. Злото и доброто сж неразривно свързани помежду си, и никой не може да ги отдѣли. При това, тѣ иматъ далеченъ произходъ. За сжществуването на злото и доброто могатъ да се дадатъ привиднитѣ, но не и сжщинскитѣ причини.

Едно време, когато се взело решение за създаване на вселената, всички разумни сжщества се събрали да обмислятъ въпроса, по какъвъ начинъ да се създаде. Тѣ имали предъ видъ специално нашата слънчева система. Като се замислили на дълбоко върху всички положения, презъ които нашата слънчева система трѣбвало да мине, за противоречията, които ще се създадатъ, едни отъ тѣхъ се изказали за създаването на вселената, други — противъ създаването ѝ, докато най-после всички сѣ толкова изморили, че половината отъ комисията почнали да кихатъ, а другата половинна — да се прозяватъ. Въ края на краищата, отъ тѣхното кихане и прозяване, се създали злото и доброто въ свѣта. Кажете ми сега, отъ кое отъ дветѣ е произлѣзло злото и отъ кое — доброто? Кихането и прозяването сж символи, които трѣбва да се приведатъ. Който се прозява, той взима; който киха, той дава. Между българитѣ сжществува обичай, когато кихне нѣкой, да му пожелаятъ здраве.

И тъй, следъ дълги разисквания и спорове, най-после разумнитѣ сжщества се отказали да решаватъ този въпросъ и казали помежду си: Достатъчно вече сме се занимавали съ тази работъ. Нека я оставимъ настрана и да се занимаемъ малко съ яденето. По този начинъ тѣ оставили работата недовършена. Обаче, въ рая въпросътъ за яденето е поставенъ така, че тамъ може да яде онзи, който е свършилъ работата си. Половината отъ разумнитѣ сжщества, които се прозявали, се нахранили, преди да свършатъ работата си, вследствие на

което се родило злото въ свѣта. Другата половина, които кихали, сжщо тѣй пожелали да ядатъ. И едниѣ, и другитѣ започнали да ядатъ, и работата останала недовършена. Проявката и кихането сж причина, заради която работата на съвременнитѣ хора и до днесъ не е довършена. Следъ като човѣкъ дълго време мисли, какъ да служи на Бога, най-после той започва да се проявява и да киха, съ което спира своята благородна работа. Това се дължи на известна дисхармония, която сжществува между чувствата и мислитѣ на човѣка. Изобщо, между сжществата, които работили за създаване на вселената, непременно трѣбвало да има вътрешна хармония. Като видѣлъ, какъ седи работата, Господъ казалъ: „Каквито противоречия да сжществуватъ, свѣтътъ трѣбва да се създаде!“ При все, че Богъ знаелъ, какви ще бждатъ последствията отъ създаването на свѣта, Той оставилъ тия сжщества свободни, до край да свършатъ работата си. Следъ това Той ги изпратилъ на земята, сами да опитатъ свѣта, който сж създали. Затова, именно, хората често казватъ: Липсва нѣщо на този свѣтъ. Тази липса се дължи на онѣзи сжщества, които, като разискватъ върху важни въпроси, проявяватъ се и кихатъ. Тѣй щото, когато хората се оплакватъ отъ живота, питамъ: Защо, като се създаваше свѣта, едни отъ васъ се проявяваха, а други кихаха? Онѣзи, които се проявявали, казватъ, че се проявявали, за да имъ дадатъ ядене. Другитѣ пъкъ, които кихали, казватъ, че направили това, за да имъ дадатъ работа. Сега, обаче, на мѣсто да се проявявате и кихате, трѣбва да работите. Като работите, тогава ще ви дадатъ да ядете. Следователно, който киха, той може да раооти; който се проявява, той може да яде.

Съвременнитѣ хора се натъкватъ на редъ противоречия, но трѣбва да работятъ, да разрешаватъ тия противоречия. Нѣкой кихне и казва: Дотегна ми да работя! — Не, веднѣжъ си кихналъ, ще работишъ, нѣма какво да правишъ. Кихането, проявяването сж символи, които служатъ за обяснение на нѣкои окултни истини. Единъ ангелъ, на име Афуелъ, като разсждавалъ дълго време за злото въ свѣта и за разногласията, които то създава, измолилъ най-после Бога да го пусне на земята, да изучи причинитѣ и последствията на нѣщата. Господъ му далъ следната задача: Като слѣзешъ на земята, ще срещнешъ една мома и ще се приближишъ до нея. Презъ цѣлия ѣ животъ ще я придружавашъ: дето отиде тя, навсѣкжде ще бждешъ съ нея. Каквото пожелаетъ, въ всичко ще ѣ услужвашъ. Ти ще бждешъ слуга на тази мома презъ цѣлия ѣ животъ. Той слѣ-

зълъ на земята, и първиятъ човѣкъ, когото срещналъ, било едно младо, красиво момиче, босо, съ скжсани дрехи. Като погледналъ къмъ момичето, той видѣлъ на очитѣ ѝ сълзи. — Защо плачешъ? — Азъ съмъ княжеска дъщеря, но майка ми умрѣ, а баща ми се ожени за втора жена, която се отнася съ мене много зле, постоянно ме бие. Най-после решихъ да напусна дома си, но тя заключи дрехитѣ ми, и се принудихъ да бѣгамъ боса, гола, безъ обуца, безъ дрехи. — Нѣма нищо, всичко ще имашъ. Какво искашъ сега? — Понеже вѣнъ е студено, зима наближава, искамъ дрехи и обуца. Ангелътъ махналъ съ пръчицата си, и предъ момата се явилъ хубавъ палатъ. Той вѣвелъ момата вътре и оставилъ всичко на нейно разположение: дрехи, обуца, храна. Момичето влѣзло вътре, измило се, облѣкло се, нагиздило се, нахранило се и започнало да се оглежда, да се върти налѣво-надѣсно. Отъ този моментъ сълзитѣ, недоволството ѝ престанали! Афуелъ я оставилъ въ палата, и отъ време на време само се явявалъ, когато тя го извиквала. Презъ всичкото време той я изучавалъ и наблюдавалъ, какво ще прави сама въ палата. Единъ день тя го извикала и му казала: Тежко ми стана вече да живѣя сама въ този палатъ. Искамъ да излѣза малко оттукъ, да подишамъ чистъ въздухъ. — Де искашъ да отидешъ? Искашъ ли на планината да те заведе? — Не, искамъ да слѣза въ града, между хората, да ме видятъ. Щестлавието заговорило въ нея, затова тя искала да влѣзе между хората. — Добре, казалъ ангелътъ, ще те заведе, дето искашъ. Тръгнали двамата за града. Едва влѣзли въ шумния градъ, и около нея започнали да се събиратъ млади, красиви момци, тъй както и днесъ момцитѣ обикалятъ красивитѣ моми. Тя се почувствувала доволна, щастлива, но наскоро започнали интриги между нея и момцитѣ: Защо къмъ едного се отнесла хладно, съ пренебрежение, а къмъ друго била благосклонна, внимателна? Ангелътъ стоялъ настрана и само наблюдавалъ. Той се запитвалъ: Защо въ сърцето на тази мома се явило желание да бжде между хора? Защо едного привличала къмъ себе си, а друго отблъсквала? Защо на едного се усмихвала, а къмъ друго била сериозна?

Питамъ: какъвъ отговоръ ще дадете вие на всичко това? Ще кажете, че животътъ е такъвъ, че всичко това трѣбва да се преживѣе. Не, така може да говори само невежиятъ. Ако човѣкъ пипа ржцетѣ, краката, ушитѣ си, има причини за това; ако той гледа очитѣ си, има причини за това. Всѣко нѣщо има свой смисълъ, своя причина. Не мислете, че когато човѣкъ обръща по-голѣмо внимание върху известенъ удъ отъ своето

тѣло, това е безъ причина. Срѣщамъ една мома и забелязвамъ, че всичкото ѝ внимание е съсредоточено къмъ прѣститѣ на ржцетѣ. Който не разбира, защо момата прави това, ще каже, че тя си губи времето. Не, момата не си губи времето, тя знае, защо се спира върху прѣститѣ си и имъ се радва. Както ангелътъ наблюдавалъ, така и азъ наблюдавамъ всѣко движение и проява на хората и вадя свои заключения. Вжтре и вѣнъ отъ нашето съзнание, всѣко нѣщо, което се върши, има свои причини, свой дълбокъ смисълъ. Когато малкото дете излиза на сцената да декламира едно стихотворение отъ нѣкой виденъ поетъ, задъ гърба му седи или майка му, или баща му, или учителътъ му. Защо излиза това дете на сцената? За да изкаратъ нѣщо за ядене и пиене. Когато нѣкъде се дава представление, концертъ или забава, това показва, че хората искатъ да ядатъ и да пиятъ. Тѣй щото, хората трѣбва да проникнатъ дълбоко въ кихането и прозявкитѣ, да разбератъ тѣхния вжтрешенъ смисълъ.

Сегашнитѣ хора сж недоволни отъ живота. Тѣ трѣбва да знаятъ, какъ да се освободятъ отъ недоволството. При радости или скърби, при доволство или недоволство, хората трѣбва да изучаватъ закона за трансформиране на енергиитѣ, да могатъ да задържатъ радоститѣ за повече време, и лесно да се освобождаватъ отъ скърбитѣ. Ако не знаете закона, съ който да задържате радостта си за по-дълго време, тя ще ви напусне. Хората гледатъ на скърбитѣ и на радоститѣ, като на механически процеси. Щомъ имъ дойде една малка радостъ, тѣ казватъ: Защо ни е тази гола радостъ? Кажатъ ли така, радостта ги напуска. Дойде ли имъ малко богатство, малко здраве, тѣ пакъ казватъ: Защо ни е това голо здраве, голо богатство? Задъ голата радостъ, задъ голото богатство, задъ голото знание, задъ голото здраве се крие по единъ ангелъ, когото вие, отъ неразбиране, прогонвате. И следъ това съжалявате и казвате: Изгубихме радостта си! И тогава, вмѣсто радостта, ще дойде скръбта. Скръбта идва въ разни форми. Ще дойде въ дома ви нѣкой беденъ, гладенъ човѣкъ, съ кобуръ въ ржка, и насила ще ви застави да му дадете пари, храна. Това е все едно, че ви е срещналъ разбойникъ въ гората и ви обира. Вие започвате да страдате и питате: Не може ли безъ страдания? — И безъ страдания може, но трѣбва да бждете разуменъ, като онзи пжтникъ, който отдалече още предложилъ кесията си на разбойницитѣ и съ това избегналъ страданията. При такава разумна постжпка, разбойницитѣ ще взематъ само по една златна монета отъ кесията, а останалитѣ

пари ще върнатъ. Тази е причината, задето разумниятъ човѣкъ, и при най-големитъ изненади и нещастия, всѣкога остава здравъ и читавъ.

„Учителю благи, що да сторя, за да наследвамъ животъ вѣченъ?“ Ако можете да произнесете думитъ „Учителю благи“ съ дълбоко вътрешно разбиране, вие ще ги осмислите, и каквато работа започнете, благополучно ще я свършите. Само при това положение, вие можете да изпълните волята Божия. Казвате: Каквото Учителътъ е казалъ, всичко ще изпълнимъ, безъ, обаче, да станемъ роби на Неговитъ думи.— Това показва, че вие не разбирате дълбокия смисълъ на думата Учителъ. Безъ Учителъ човѣкъ става робъ; съ Учителъ той става свободенъ. Ако нѣкой учителъ заробва ученицитъ си, за такъвъ учителъ не могатъ да се приложатъ думитъ „Учителю благи“; тѣ съдържатъ въ себе си всички Божии блага. Тѣ носятъ въ себе си условия за реализиране на Божията Любовъ, Мъдростъ и Истина. Тѣ носятъ въ себе си условия за реализиране на всички добродетели. Тѣзи думи сж ключъ, съ който могатъ да се отварятъ врати, затворени отъ вѣковетъ насамъ. По-нататкъ Христосъ казва: „Ако ме любите, ще упазите моитъ заповѣди. И каквото попросите отъ Отца въ мое име, ще ви се даде“. Какво по-хубаво отъ това, да поискаме нѣщо отъ Бога, и Той да ни послуша? Представете си, че нѣкой беденъ човѣкъ, изхвърленъ на пжтя, пренебрегнатъ отъ всички, се помоли на Бога и чуе тихия гласъ да му говори: „Не бой се, ти не си самъ. Каквото искашъ, ще ти се даде. Ако искашъ дрехи, дрехи ще имашъ; ако искашъ приятели, приятели ще имашъ“. Ако ангелътъ не бѣше слѣзълъ отъ небето да придружава красивата мома, никакви момци не биха я заобиколили. Красивитъ момци дойдоха, следъ като ангелътъ обърна внимание на младата мома. Ангелътъ седи задъ тази мома, крие се да го не види, и оттамъ направлява цѣлата работа. Красивата мома не знае тази работа, но ангелъ Афуелъ всичко знае.

18-7-1956

Сега и вие играете ролята на красивата мома въ живота а Афуелъ седи скритъ нѣкъде и наблюдава всичко, каквото правите. Никой човѣкъ не може да каже, че е самъ, че никой не го придружава. Напротивъ, всѣки човѣкъ има толкова много адютанти, че не може спокойно да спи отъ тѣхъ. И докато се освободи отъ тѣхъ, цѣлата нощъ минава. Сутринята, като се събуди, казва: Отиде ми нощта! Тази нощъ не спяхъ добре, все мислихъ, не можахъ да си почина.— Вие не сте спали спокойно, защото всички ваши адютанти сж ви нападнали и

сж взели по нѣщо отъ васъ. Следователно, когато взимате нѣщо отъ живота, вие сте доволни; когато нищо не взимате, тогава пъкъ отъ васъ взиматъ, и вие се усещате уморени, измжчени. Тѣй щото, за да си починете, трѣбва да се освободите отъ излишни и непотрѣбни желания. Това е еднѣ психологически законъ, който хората трѣбва правилно да разбиратъ и прилагаатъ.

И тѣй, думитѣ „Учителю благи“ трѣбва да се поставятъ въ тѣхния дълбокъ вжтрешенъ смисълъ. Тѣ представятъ магическа формула, силата на която може да се изпита и провѣри. Вѣра се иска за това! И наистина, ако отидете при нѣкой вашъ приятелъ за известна услуга, той ще ви се отзове дотолкова, доколкото вие го обичате и вѣрвате въ него. Много хора, много ваши близки не ви помагатъ, защото любовта, ви не отговаря на тѣхната. Законъ е: не можешъ да обичашъ нѣкого, и той да не е готовъ да ти помогне. Любовта има отношение къмъ душата на човѣка, а не къмъ неговата личностъ. Който обича, той е по-силенъ отъ онзи, когото обичатъ. Допущате ли въ ума си мисълта, че онзи, когото любите, може да ви причини нѣкаква пакостъ, това значи, че не го обичате. Кое не обичатъ хората? Тѣ не обичатъ злото. Защо? Защото имъ причинява редъ пакости. Защо злото пакости на хората? Защото не го обичатъ. Следователно, това, което хората наричатъ зло, е зло само по отношение на тѣхъ. Ако тѣ обикнатъ злото, и то ще измѣни поведението си по отношение на тѣхъ. Значи, и злото иска да го обичатъ. Щомъ хората обикнатъ злото, и то ще измѣни своя характеръ, нѣма да бжде вече зло.

Като говоря по-този начинъ, това ни най-малко не значи, че вие можете и трѣбва да се заемете съ преобразяването на хората, нито съ превръщането на злото въ добро. Вашата единствена задача е да се обърнете къмъ Бога. Щомъ вие се обърнете къмъ Бога, ще помагате и на другитѣ хора да се обърнатъ къмъ Бога. По този начинъ тѣ ще излѣзатъ отъ условията, при които сега живѣятъ. Останалата работа — преобразяването на хората — е задача на Бога. Не се занимавайте съ работи, които не сж по силитѣ ви. Обаче, щомъ се натъкнете на условия да помагате, не се обленявайте. Запримѣръ, идеята на богатия човѣкъ, който отиде при Христа, бѣше права, на мѣстото си, но той вложи въ нея користолюбива мисълъ, а именно: той искаше да придобие вѣчния животъ, съ целъ да живѣе по-дълго време на земята, да може самъ да се ползува

отъ придобитото богатство. Той не бѣше още проникнатъ отъ идеята да служи на Бога. Ето защо, когато Христосъ му каза да продаде всичкото си имане, да го раздаде на сиромаситѣ и следъ това да Го последва, той не бѣше готовъ да изпълни този съветъ.

Казвамъ: ако се откажете отъ Христовитѣ думи, последствията и за васъ ще бждатъ такива, каквито бѣха за този голѣмецъ. Де е този голѣмецъ сега? Навсѣкжде ще го срещнете. Когато чу съвета на Христа, той наведе главата си и си замина. Такива хора обикновено сж страхливи. Тѣ се плашатъ отъ всѣка промѣна въ свѣта и казватъ: Какво ли ще стане съ насъ? Като заболѣятъ, тѣ веднага викатъ лѣкари, страхъ ги е да не умратъ. Лѣкаритѣ ги мжчатъ съ лѣкарства, съ инжекции, но и при това положение пакъ нищо не се постига. Първо тѣ трѣбва да се обърнатъ къмъ Бога. Идеята, която тѣзи хора преследватъ въ живота, е крива въ основата си. Заболѣятъ ли, тѣ първо трѣбва да се обърнатъ къмъ Бога въ себе си, да се помолятъ, Той да имъ изпрати лѣкаръ. Обаче, лѣкарътъ ще дойде, само следъ като въ душата на човѣка трепне любовъ къмъ Бога. Такъвъ е законътъ въ природата. Първо трѣбва да се яви въ човѣка основната идея—любовъ къмъ Бога, т. е. първо семето ще се посѣе, а после ще дойдатъ свѣтлината, топлината и влагата. Само по този начинъ семето може да порасте. Ако у васъ не се събуди основната идея за Бога, всичко друго е безпредметно. Ако човѣкъ живѣе безъ любовъ, безъ мъдростъ, безъ истина, всичко около него ще се обезсмисли. Какъвъ смисълъ има животътъ безъ любовъ? Смисълътъ на живота седи въ Любовта— да любишъ и да те любятъ. Докато си въ крѣга на близкитѣ си, въ семейството си, първо трѣбва да чувствувашъ Божията Любовъ въ сърцето си, а оттамъ обединението на братята и сестритѣ въ дома ти. Смисълътъ на живота седи въ връзката, която чувствувашъ въ съзнанието си съ всички напреднали твои братя и сестри. Какво правятъ съвременнитѣ хора? Съ ставането си още, тѣ се усещатъ голи, боси, отъ всички изоставени и необичани. Какво трѣбва да направятъ? Да бждатъ като малкитѣ деца, които, щомъ станатъ сутринъ отъ леглото си, веднага сж радостни и весели, знаятъ, че има кой да ги обича. Щомъ детето стане, майка му го поема, измива, облича, нахранва го — радва му се. Бждете и вие като деца! Знайте, че има кой да ви обича. Това е подразбиралъ Христосъ въ стиха: „Ако не станете като децата, нѣма да влѣзете въ Царството Божие“. Сегашнитѣ хора преждевременно остаряватъ. Защо? Любовъ нѣматъ.

Тѣ иматъ знание безъ любовь, мъдрость безъ любовь, свобода безъ любовь. Това не е животъ, това е робство — робство на възрастнитѣ хора, робство на хората, които живѣятъ въ безлюбието.

„Учителю благи, що да сторя, за да наследвамъ животъ вѣченъ?“ Вземете тѣзи думи като ключъ въ живота си. Спрете се дълбоко въ себе си и се отправете къмъ Христа съ сжщитѣ думи. Щомъ зададете този въпросъ съзнателно, вие веднага ще се измѣните. Кажете въ себе си: Учителю благи, искамъ да изпълня закона Ти! Преди две хиляди години този голѣмецъ зададе въпроса на Христа и получи отговоръ отъ Него, но понеже не изпълни думитѣ Му, не придоби вѣчния животъ. Христосъ му каза: „Иди, продай имането си, раздай го на сиромаситѣ, и ела, та ме последвай!“ Ето защо, съвременнитѣ християни не трѣбва втори пѣтъ да задаватъ сжщия въпросъ на Христа. Тѣ направо трѣбва да Му отговорятъ: Господи, ние сторихме всичко, каквото ни каза: ето, сега идваме да Те следваме“. Подъ думитѣ „раздай имането си“, не се разбира физическо даване. Ако външно раздадете богатството си, а вътрешно не сте готови да го раздадете, все едно, че нищо не сте направили. Изкуство е, ако си богатъ човѣкъ, милиардеръ, да раздадешъ богатството си на други, тѣ да го притежаватъ. Ти ще бждешъ въ положението на слуга, но ще изпълвашъ голѣма радостъ, че си свободенъ отъ всѣкакви задължения, а сжщевременно причинявашъ радостъ и на другитѣ. Тоза значи силенъ човѣкъ! Силенъ човѣкъ е онзи, когото желанията му не го ограничаватъ; силенъ човѣкъ е онзи, когото външнитѣ усложия не ограничаватъ, но представятъ само външенъ потикъ за придобиване на неговата свобода. Свободенъ човѣкъ пѣкъ е онзи, който не се влияе отъ чуждитѣ мисли. Той съзнателно приема всички мисли, взима отъ тѣхъ хубавото, както малкото дете приема отъ възрастнитѣ всичко онова, на което тѣ го учатъ. Виждамъ едно малко дете, държи семенца въ ржката си, иска да ги посади, но не знае, какъ да направи това. Взимамъ отъ него семенцата и му казвамъ: ела при мене, азъ ще ти покажа, какъ се садятъ семенца. Взимамъ лопата, мотика, разравямъ почвата до известна дълбочина, турямъ вътре семенцата, затрупвамъ ги отгоре съ прѣстъ и ги оставямъ да никнатъ. После, показвамъ на детето, какъ трѣбва да ги полива. Това значи да дадешъ наставления на човѣка, какъ да използва своитѣ и чуждитѣ мисли, като семенца въ живота.

Съвременнитѣ хора седятъ предъ великата идея за вѣчния

животъ и се питатъ, да продадатъ ли имането си, или не. Сжщо така и ученицитъ на окултнитъ школи отъ миналитъ епохи и досега все искатъ да станатъ маги, да владѣятъ магическата пржчица. Лесно е да се желаятъ нѣщата, но трѣбва да се разбира смисъла имъ. Който иска да владѣе магическата пржчица, той трѣбва да разбира нейния дълбокъ смисълъ. При това, важно е, отъ какво трѣбва да бжде направена тази пржчица, тази единица: дали отъ леска отъ желѣзо, отъ сребро или злато; тази пржчица може да бжде направена отъ чувствата или отъ мислитъ на човѣка; и най-последно, тази пржчица, тази единица може да бжде направена отъ душата или отъ духа на човѣка. Значи, тази единица може да представя сърцето, ума, душата или духа на човѣка. Въ такъвъ случай, знаете ли смисъла на тази единица? Тази единица има своя форма, своя сила и свои опредѣлени качества или свойства. Ако разбирате, какво нѣщо е единицата душа, или единицата духъ, вие никога нѣма да заповѣдвате. Следователно, дойдете ли до душата, ще имате особени отношения и ще кажете: „Учителю благи!“ Къмъ ума и сърцето си нѣма да се обърнете съ думитъ „Учителю благи“. Къмъ тѣхъ ще имате свършено различни отношения отъ тия, които имате къмъ душата и духа. Като дойдете до сърцето си, ще кажете: Мой добри приятелю! Като дойдете до ума си, ще кажете: Вѣрни рабе! Като дойдете до волята си, ще кажете: Мощна и красива сабя! Както виждате, това сж редъ символи, съ които човѣкъ трѣбва да си служи и чийто смисълъ да разбира. Въ сабята се заключаватъ редъ методи за разрешаване на непостигнати желания. Волята е въ състояние да развърже гордиевия възелъ, който никой досега не е могълъ да развърже.

„Учителю благи!“ Тѣзи думи разрешаватъ противоречията въ живота. За тази целъ човѣкъ трѣбва да се учи. Хората говорятъ за любовта, но още не сж дошли до Божията Любовъ. Тѣ говорятъ за знание, но още не сж го приложили. Тѣ говорятъ за свобода, но още не сж познали Истината, която носи свободата. Нѣкой казва: Азъ съмъ свободенъ. — Отчасти си свободенъ. — Азъ любя. — Отчасти любишъ. — Азъ имамъ знания. — Отчасти имашъ знания. Не е лошо, че човѣкъ е придобилъ нѣщата само отчасти. Това показва, че той се намира предъ велика областъ, която носи нова любовъ, нови знания, нова свобода. Любовта, която иде въ свѣта, ще повдигне хората и ще ги постави на мѣстата имъ. Да срещнете човѣкъ, умень като васъ, и да го поставите на сжщото положение, на което и вие се намирате, това е качество на лю-

бовъта. Виждали ли сте, какъ ученитѣ се разговарятъ помежду си? Единиятъ отъ тѣхъ пише на дъската, решава, а другиятъ следи. И вториятъ може да решава, но той мълчи. Ако първиятъ направи нѣкаква погрѣшка, вториятъ внимателно казва: Тукъ има една малка грѣшка въ знаковѣтѣ. Следователно, двама души могатъ да бждатъ на единъ уровеньъ, на едно мѣсто само тогава, когато и двамата еднакво познаватъ въпроса, върху който ще работятъ или разискватъ. Когато двама или повече души работятъ заедно, задачитѣ по-лесно се решаватъ. Нѣма човѣкъ въ свѣта, който работи самъ. Привидно, човѣкъ може да работи самъ, но той непременно държи нѣкого, било въ ума, било въ сърцето си. Когато пише, или проповѣдва нѣщо, човѣкъ все държи нѣкого въ своя умъ или сърце. Казва нѣкой: Азъ работя идейно. Не, все имашъ нѣкого предъ видъ, за когото работишъ. Казано е въ Писанието: „Проклетъ е онзи човѣкъ, който уповава на човѣка“. Това подразбира: Проклетъ е онзи, който уповава на глупавия човѣкъ; проклетъ е онзи, който уповава на човѣка на безлюбие; проклетъ е онзи, който уповава на човѣка безъ свобода, безъ животъ, безъ истина въ себе си. Следователно, не уповавайте на хора, които противодействуватъ на Божиитѣ блага! Уповавайте на Бога, на Великото въ свѣта! Които уповаватъ на Бога, тѣ същевременно уповаватъ на всички ония, които сж проводници на Божиитѣ идеи. Тѣ знаятъ, че Божието благо е общо за всички хора, за всички живи същества на земята.

Казвамъ: като четете Евангелието, вие трѣбва да се спирате върху всѣки стихъ, да размишлявате, да разбирате вътрешния му смисълъ. Мнозина цитиратъ стихове отъ Евангелието, но криво ги тълкуватъ. Запримѣръ, тѣ цитиратъ стиха, че на хората не трѣбва да се уповава и го приематъ буквално. На кои хора не трѣбва да се уповава? На глупавитѣ. На хора съ права мисль, съ благородни сърца можете да упоавате, да разчитате, като на себе си. Затова е казано: „Люби ближния си, като себе си!“ Значи, уповавай на ближния си, като на себе си. Щомъ си далъ на ближния си по-големото нѣщо — своята любовъ, своята обичъ, защо да не очаквашъ по-малкото — да упоавашъ на него? Тѣй щото, щомъ любишъ ближния си, като себе си, ще упоавашъ на него, като на себе си. И тогава, възложишъ ли му нѣкаква работа, ще упоавашъ на него, като на себе си. Затова, именно, Божествената Школа изисква отъ ученицитѣ си да установятъ прави, истински отношения помежду си.

Сега, ще завърша разказа за ангелъ Афуелъ. Ангелътъ продължавалъ да следи и да изучава живота на красивата мома. По едно време той я видѣлъ заобиколена отъ десетъ млади момци, съ които отишла въ една хубава, плодна градина. Отъ време на време тя се обръщала къмъ едного отъ десетѣтъ момци, къмъ когото била разположена, и му се усмихвала, като се разговаряла сърдечно. Другитѣ поглеждали крадливо, недоволно къмъ него и страдали. Като се разхождали изъ градината, любимецътъ на красивата мома откъсналъ единъ плодъ отъ градината и го подалъ на възлюбената си да го опита. Първо тя трѣбвало да опита плода, а после другитѣ. Обаче, докато дойде това време, тя забелязала, че всички заспали, преди да хапнатъ отъ плода. Ангелътъ наблюдавалъ всичко това и видѣлъ, че въ устата на красивата мома започнало да расте нѣкакво дърво; това дърво се създавало отъ семките, които момата глътнала заедно съ плода. При развиването си, това дърво изсмукало соковетъ на нейния животъ, следъ което тя се превърнала на камъкъ. Щомъ се събудили, момцитѣ останали очудени, като видѣли, че красивата мома не е между тѣхъ, а вмѣсто нея стърчалъ единъ голѣмъ камъкъ. Близко до камъка се изправило красиво, стройно дърво — круша. Всички се запитвали: Де отиде нашата красавица? — Плодътъ погълналъ красивата мома.

Следователно, ябълкитѣ, крушитѣ и другитѣ плодове, които ядете, не сж нищо друго, освенъ погълнати красавици. По сжщия начинъ и желанията на хората единъ день ще се превърнатъ въ ябълки, круши или други нѣкакви плодове. Тази промѣна на човѣшкитѣ желания е въ сила да измѣни, да преобрази тѣхното съзнание. Това показва, че между психическитѣ и органическитѣ процеси има тѣсна връзка. Въ съзнанието на човѣка всѣкога може да стане известна психологическа промѣна; ако трае дълго време, тази промѣна ще се отрази и на физическия свѣтъ. Следователно, всички болести на физическия свѣтъ сж се явили първо въ духовния свѣтъ, а после сж слѣзли на физическия. И ако човѣкъ успѣе да създаде антиподъ на идеята, която е причинила болестъта въ него, нѣма да мине много време, два или три месеца, и болестъта ще изчезне. Сжщиятъ законъ се отнася до щастието, до богатството и до доброто въ свѣта. Ако знаете, какъ да посадите нѣкоя велика идея въ духовния свѣтъ, тя въ скоро време ще даде резултатъ и на физическия свѣтъ; ако не знаете, какъ да я посадите, тя ще има резултатъ, какъвто красивата мома получи, следъ като изяде плода. Трѣбва ли

плодоветъ на вашитѣ мисли, чувства и желания да изсмукватъ соковетѣ на вашия животъ? Ако тѣ поглъщатъ соковетѣ на вашия животъ, въ края на краищата, вие ще се превърнете въ плодно дърво, и вашитѣ любими, вашитѣ близки ще ви търсятъ, както младитѣ момци търсѣха красивата мома. Всички се питали: Де е красивата мома? — Заминала е нѣкъде.

Сега, за да се домогнатъ до вътрешнитѣ знания, хората трѣбва да потърсятъ новата, истинската наука. Това, което сегашнитѣ хора учатъ, е знайно; това, което не знаятъ още, е тайно. Това, което учатъ и прилагатъ въ живота си, е знайно; това, което въ бъдеще ще учатъ, при ангелитѣ, е тайно. Следователно, това, което днесъ научите и приложите въ живота си, е знайно, но то ще бже задача за разрешаване на бъдещитѣ тайни. Това не значи, че всичко въ живота може да се разреши, но има задачи, които очакватъ своето разрешаване още днесъ. Запримѣръ, нека всѣки работи усилено върху себе си, да си създаде навикъ, не той да използва доброто въ хората, но да е готовъ всѣкога да даде нѣщо отъ себе си на другитѣ, т. е. да кихне. Нѣма по-красиво нѣщо отъ това, да срещнете човѣкъ, въ когото нѣма абсолютно никакво желание да ви използва, но да е готовъ нѣщо да ви даде. Предъ такъвъ човѣкъ всѣки отваря душата си и е готовъ да му послужи въ нѣщо.

Щомъ почувствувате добрината, безкористието на нѣкой човѣкъ, въ васъ се заражда желание, непременно да му бждете полезни. Ако този човѣкъ е беденъ, веднага въ васъ се явява желание тъй да му помогнете, че съ нищо да не го ограничите. Вие желаете той да остане доволенъ отъ помощта, безъ да знае даже, кой му е услужилъ. Не е въпросътъ да му помогнете съ пари, да му дадете хиляди левове, но така да му услужите, че и той да се почуди, отде му дойде тази помощъ. Тогава той ще разбере, колко добъръ е Богъ, Който се изявява чрезъ всички хора. Така трѣбва хората да си помагатъ, а не да чакатъ свѣтътъ да се изправи по нѣкакъвъ механически начинъ, или да дойде Христосъ на земята да спаси хората. Питамъ: какъвъ смисълъ има, Христосъ да дойде на земята? Има ли смисълъ Той да дойде при сегашнитѣ условия на земята? Ако днесъ дойде на земята, първата Му работа е да потърси вълнени чорапи. Защо? Зима е сега въ свѣта. Нѣма смисълъ Христосъ да дойде на земята и да обува било вълнени, било памучни, било копринени чорапи. Когато дойде на земята, Христосъ трѣбва да бже босъ. Какво значи босотата? Босотата разбира открито, свѣтло

съзнание, което не ограничава човѣка, но му дава свобода, просторъ на действие. Въ присѣтствието на такъвъ човѣкъ вие се усещате свободни, разположени, като че небето се открива предъ васъ. Въ присѣтствието на този човѣкъ мисълта ви е права, хармонична, а чувствата — свободни и чисти. Отъ сърцето на този човѣкъ блика любовъ, като отъ изворъ. Сегашнитѣ хора се плашатъ отъ любовта. Като дойде при тѣхъ човѣка, когото обичатъ, тѣ се страхуватъ, искатъ да бѣгатъ отъ него. Защо се плашатъ? Има причини за това. Ако Христосъ дойде днесъ между хората, богатитѣ ще се изплашатъ, ще мислятъ, че трѣбва да дадатъ нѣщо. Беднитѣ пъкъ ще се радватъ, ще кажатъ: Дано по-скоро дойде Христосъ на земята, да донесе нѣкакво благо и за насъ. Казано е въ Писанието: „Нѣма човѣкъ на земята, който да е напусналъ баща и майка заради мене и да не е получилъ стократно блага“. Който е изпълнилъ Христовитѣ думи, той ще бѣде възнаграденъ стократно; който не е изпълнилъ Христовитѣ думи, той нищо нѣма да получи. И да дойде Христосъ днесъ на земята, работитѣ на мнозина пакъ нѣма да се наредятъ. Защо? Защото не сж изпълнили волята Божия. Всѣки день земята се върти по волята Божия. Слънцето изгрѣва и залѣзва по волята Божия. Хората се раждатъ и умиратъ по волята Божия, но свѣтътъ не се управлява по волята Божия. Свѣтътъ все се управлява и оправя отъ нѣкого, но тоягата играе важна роль. Има една воля Божия безъ тояга. Тоягата е за малкитѣ деца, а Словото Божие — за възрастнитѣ. Ако и днесъ още продължаваме да се изправяме чрезъ тоягата, това показва, че се намираме въ фазата на детинското си разбиране.

И тъй, най-проститѣ нѣща, които ви спѣватъ въ живота, се заключаватъ въ кривата мисълъ, която допущате въ ума си, че хората не ви разбиратъ. Щомъ допущате тази мисълъ, това показва, че по съзнание, вашето съзнание и това на другитѣ, не сж на еднакво ниво. Кажете ли, че нѣкой не ви обича, това показва, че вашето и неговото съзнание не сж на еднакво ниво. Кажете ли, че между хората нѣма братски отношения, пакъ сжщото нѣщо. Това подразбира, че всички хора не сж на еднаква степенъ на развитие. Братството не може да дойде по физически начинъ. То подразбира отношения на разумни сжщества, които живѣятъ помежду си по закона на Любовта. Първата стѣпка на общение между две разумни сжщества подразбира „отношения между тия сжщества“. Втората стѣпка почива на основа — братство. Братството е резултатъ на правилни отношения между разумни сжщества. Следъ брат-

ството идатъ по-високи отношения между разумнитѣ същества — на база на наука, на изкуство, на музика — културни отношения. При тѣзи отношения вече се проявяватъ дарбитѣ, способноститѣ въ човѣка.

Съвременнитѣ хора трѣбва да работятъ усилено, да поставятъ основа на бждещата култура. Безъ тази основа, и ангели да имъ проповѣдватъ, и Христосъ да слѣзе на земята, все сжщото положение ще остане. Защо? Защото сж пукнати стомни. Колкото да наливате вода въ пукната стомна, тя все празна ще остане. Извори, които текатъ, не се нуждаятъ отъ вода. Като очакватъ Христа, много отъ християнитѣ вече сж си изработили ново разбиране за Неговото идване. При това разбиране, Христосъ още днесъ може да дойде. Какъ ще дойде? Чрезъ възкресението. Отъ гроба на всѣки едного ще се вдигнатъ запечатанитѣ плочи, и той ще подаде главата си и ще каже: „Учителю благи!“ До това време Христосъ ще седи скритъ нѣкжде въ задната стаичка, и оттамъ ще наблюдава, какво правите и съ какво се занимавате. Понѣкога вие се смушавате и казвате: Много време ще мине, докато Христосъ дойде на земята.— Христосъ поглежда презъ малкото отвърстие и казва: „Продай имането си, раздай го на сиромаситѣ, и ела, та ме последвай!“ Вие се уплашите и казвате: Господи, да си поживѣя още малко. Не съмъ готовъ да Те следвамъ. — Това е неразбиране на вѣчния животъ. Какво има да си поживѣете? Това, което наричате животъ, не е нищо друго, освенъ робство. Когато продаде всичкото си имане и го раздаде на сиромаситѣ, тогава, именно, човѣкъ започва истински да живѣе. Започни да продавашъ, да се освободишъ отъ богатството на твоитѣ грѣхове. Какво трѣбва да направи нѣкой човѣкъ, който е живѣлъ въ фамилии, дѣдитѣ и прадѣдитѣ на когото сж убивали и обирали хората? Той трѣбва да продаде всичкото си имане, да извика ония сиромаси, които, въ миналото нѣкога, сж били ограбени отъ неговитѣ дѣди и прадѣди, и да имъ каже: Братя, преди години, моитѣ дѣди и прадѣди направиха нѣкакви погрѣшки по отношение на васъ, но сега, азъ, последниятъ отъ това поколение, ви моля да извините; готовъ съмъ да въздамъ четворкратно за всичко онова, съ което сме ви оцетили. Вземете всичкото ми богатство и се радвайте на живота! Тѣ ще взематъ това богатство и ще се зарадватъ, че има съвестни, добри хора на свѣта. Който изпълни това нѣщо по Бога, той ще има задъ себе си тилъ, на който всѣкога може да уповава. Дръжте Бога като антиподъ въ своя животъ, ако искате

да имате животъ, знание, сила и свѣтлина. Отъ такива хора свѣтътъ се нуждае. Дето и да отидатъ тѣ, нѣтътъ имъ всѣкога ще бжде отворенъ.

Мнозина се плашатъ отъ лошитѣ условия на живота, отъ смъртъта. Тѣ трѣбва да знаятъ, че за праведния нѣма смъртъ. Праведниятъ самъ оставя дрехата си вънъ, както онзи, който отива на балъ, съблича всекидневнитѣ си дрехи и облича параднитѣ. Когато праведенъ умира, окръжаващитѣ го виждатъ облѣченъ съ свѣтли, парадни дрехи. Когато се отдѣли отъ тѣлото си, тази душа тежи едва 5—10 грама. Дето я духне вѣтърътъ, натамъ отива. Понѣкога тя олеква още повече, достига едва до единъ грамъ, а често и това тегло изгубва. Какво ще каже сегашниятъ ученъ? Той ще каже, че това сж нереални, невѣрни нѣща. Питамъ: ледътъ реаленъ ли е? Споредъ васъ ледътъ е реаленъ, но де отива той, като се стопи? Превръща се въ вода. Водата реална ли е? И тя е реална, но като се изпари, превръща се въ пара. Парата реална ли е? Реална е, но като се разложи по химически начинъ, отъ нея се получаватъ съставнитѣ ѝ елементи — водородъ и кислородъ. Твърдото, течното и въздухообразното вещество сж състояния на материята, които ние наричаме реалности. Обаче, вие още не сте се домогнали до тѣзи реалности. Реалността не седи въ съзнанието, но различни сжщества, съ различни степени на съзнание сж действували за създаване, напимѣръ, на леда, на водата, на парата. Когато едно отъ тия сжщества започне да се повдига, съзнанието му минава въ възходяща степенъ; тогава и водата, напимѣръ, се превръща въ пара. Съзнанията на тия сжщества и човѣшката мисль произвеждатъ два различни резултата. Въ невидимия, въ духовния свѣтъ нашитѣ мисли иматъ нѣкакъвъ резултатъ, който тамъ изучаватъ обективно. Въ нашия свѣтъ растатъ мислитѣ на ангелитѣ, а въ ангелския свѣтъ растатъ нашитѣ мисли. Следователно, растенията на физическия свѣтъ сж мисли на ангелитѣ, а растенията на ангелския свѣтъ сж човѣшкитѣ мисли. Какво ще кажете за това? И вие, като турцитѣ, ще кажете: „И да видишъ, и да чуешъ, не вѣрвай!“ Това е аналогия на нѣща, които сж вѣрни.

Христосъ казва: „Азъ съмъ лозата, вие—пржчкитѣ, а Отецъ ми е земеделецътъ.“ Питамъ: може ли Христосъ да е лоза, а Отецъ, Богъ — земеделецъ? Това е аналогия, съ която се изясняватъ известни истини. Това показва, че има една лоза, подобна на земната, която символизира Христа. Има Единъ земеделецъ, подобенъ на земнитѣ, Който символизира Отца.

Когато Този лозарь слиза на земята, и Той, като нашитѣ земни лозари, едни пръчки отръзва и хвърля настрана, а други — оставя на лозата. Този стихъ не се отнася до земнитѣ лози. Затова, ако вземете стиха въ букваленъ смисълъ, нищо нѣма да разберете. Нашитѣ лози сж мисли на ангелитѣ. И безъ да ги обръзватъ, тѣзи мисли растатъ. Човѣшкитѣ лози, обаче, не могатъ да растатъ безъ обръзване. Понеже и ние сме слѣзли отъ невидимия свѣтъ, понѣкога, подобно на Отца, обръзваме нашитѣ лози, но съ това ги осакатяваме. Малко лозари има, които знаятъ да обръзватъ лозитѣ. По колко очи трѣбва да оставятъ на лозитѣ? Нѣкои оставятъ по едно око, други — по две, а рѣдко — по три. Едното око символизира Бога. Дветѣ очи — човѣка; за дветѣ очи казватъ „ненаситни човѣшки очи.“ Споредъ мене, на всѣка лоза трѣбва да се оставятъ най-малко по три очи. Нашитѣ лозари мислятъ, че по този начинъ ще осакатятъ лозитѣ, и затова оставятъ само по едно око. Обръзването на лозитѣ не е земно изкуство. И човѣкъ може да се обръже, но има редъ правила за това, които трѣбва да се спазватъ. Това е дълбока наука, която трѣбва да се изучава. Въ това отношение, окултнитѣ науки, като астрология, хиромантия, физиогномия, сж методи, чрезъ които човѣкъ може да направлява силитѣ въ своя организъмъ. Започвате нѣкаква работа и, като не можете да я свършите, казвате: Учителю, не мога да свърша тази работа. Не, ще кажете: „Учителю благи!“ Изучавате хиромантия, кажете: „Учителю благи!“ Изучавате физиогномия, кажете: „Учителю благи“ Изучавате астрология, кажете: „Учителю благи!“ Каквото искате да изучавате, всѣкога казвайте: „Учителю благи!“ Тѣзи думи сж {методъ, съ който човѣкъ може правилно да работи.

Сега, като говоря за наука, нѣкои считатъ, че науката не е необходима, понеже и Богъ не се занимава съ наука. Значи, при създаването на свѣта, наукитѣ сж били необходими, а сега не сж необходими. Когато създаваше свѣта, Богъ се ползуваше и отъ геометрия, и отъ математика, и отъ много още науки. Понеже създаването на свѣта и днесъ продължава, Той пакъ прилага тия науки, пакъ се ползува отъ тѣхъ. Ето защо, който иска да изучава геометрия, математика, той трѣбва да отиде при Бога, тамъ да ги изучавъ. Безъ Божията помощъ нищо не можете да научите. Преди съществуването на геометрията, математиката и другигѣ науки на земята, съществуваха Божествена геометрия, Божествена математика и т. н.

„Учителю благи!“ Като четатъ Евангелието, като слушатъ

беседитѣ, мнозина се намиратъ предъ голѣма опасностъ, защото започватъ да мислятъ, че всичко знаятъ и разбиратъ. Които мислятъ, че знаятъ много нѣща, нека кажатъ, какво направи ангелъ Афуелъ съ крушата, въ която красивата мома се превърна. После, нека кажатъ, какво означаватъ думитѣ „животъ вѣченъ“. Тѣ ще кажатъ, че съ това се прави нѣкакво уподобяване, нѣкаква аналогия. — Така е, но това не е достатъчно обяснение. Ако една аналогия не е поставена на мѣсто, тя не е валидна; ако всѣка дума не се постави на своето мѣсто, тя не може да произведе нужния ефектъ. Затова човѣкъ трѣбва първо да мисли, после да говори. Казвате на нѣкого, че го обичате. Този човѣкъ започва да мисли, истината ли говорите, или го забавлявате. Думитѣ „обичамъ те“ сж подобни на думитѣ „Учителю благи“, съ които голѣмецътъ се обърна къмъ Христа. Какъ трѣбва да кажете думитѣ „обичамъ те“? Христосъ казва: „Както ме Отецъ възлюби, така и азъ ви възлюбихъ. Азъ дойдохъ да ви дамъ животъ, и то преизобилно“. Щомъ дадешъ животъ на нѣкого, ти вече го обичашъ. На онзи, на когото си далъ животъ, първо трѣбва да му говоришъ да измѣни условията на своя животъ, а после ще му говоришъ други работи. Само онзи човѣкъ ви обича, въ присѣтствието на когото вашитѣ мжноти и постепенно намаляватъ и изчезватъ. Както дървата въ печката постепенно намаляватъ студа въ стаята, така и любовта е въ сила да намали и съвършено да отстрани мжнотиитѣ, спѣнkitѣ и страданията на човѣка.

Едно се изисква отъ хората днесъ: да вършатъ волята Божия! Всички говорятъ за волята Божия, но не я изпълняватъ. Мнозина искатъ да бждатъ като Христа. Въ какво отношение искатъ това? Христосъ казва: „Даде ми се всѣка властъ на небето и на земята“. Къмъ тази властъ ли се стремятъ хората? Всѣки може да бжде изправенъ, като Христа предъ Пилата, съ тежкия кръстъ на римската империя, да изнемогва отъ неговата тежестъ. Хората искатъ да бждатъ въ положението на възкрѣсналия Христосъ. Може ли човѣкъ да възкрѣсне, преди да е миналъ презъ другитѣ процеси? Христосъ казва на ученицитѣ си: „И по-голѣми работи можете да направите“. Това подразбира: „Но и по-голѣми страдания ще имате“. „Който се отрече отъ баща си и отъ майка си, отъ братята и сестритѣ си и ненавиди своя животъ, той може да се нарече мой ученикъ“. Сега разсждавамъ: да се откажете отъ баща си и отъ майка си, както и да е. Кой не се е отказвалъ отъ родителитѣ си за една жена? Да се откажете отъ

братята и сестритъ си, и това е възможно. Да се откажете отъ богатството си, и това е възможно. Но да ненавидите своя животъ, да се откажете отъ себе си и да тръгнете следъ Христа, това е много вече. Наистина, който не разбира тази идея, той ще настръхне отъ страхъ. Който я разбира, той се е домогналъ вече до разрешаването на вѣковнитъ проблеми. Да приложишъ този стихъ въ неговия вжтрешенъ, дълбокъ смисълъ, това подразбира да свалишъ отъ съзнанието си товара на миналото, да придобиешъ Царството Божие, да владѣешъ магическата пръчица, магическата единица и да бждешъ като Афуела, каквото пожелаешъ, да стане.

„Учителю благи!“ Нека тѣзи думи се запечататъ въ ума ви за вѣчни времена. Не желайте вѣчния животъ, за да останете дълго време на земята, да ядете и пиете, но желайте вѣчния животъ, като резултатъ на любовта ви къмъ Бога, къмъ вашитъ ближни, къмъ вашата душа и къмъ всички разумни същества. Всичко това зависи отъ любовта; ето защо, като на българи, казвамъ: всички да дадете своя данъкъ, за да направите връзка съ Божията Любовъ. Това не значи, че не сте свързани съ Любовта, но трѣбва да се направи единъ царски пътъ, по който да се разлѣе Божията Любовъ, като вълна. По този пътъ, именно, всички ангели, всички Божии служители, ще слизатъ и възлизатъ, ще носятъ Божието благословение, ще упражняватъ върху хората своето добро влияние. Какво по-хубаво отъ това, да намѣрите човѣкъ, който да възприеме идеята, която изпълва душата ви? Колко хора има днесъ, съ които Христосъ може да се разговаря? Срѣщате нѣкой човѣкъ, обиквате го, разговаряте съ него, но щомъ започнете да му откривате нѣкоя своя съкровена идея, той веднага се затваря. Той прилича на баща, предъ когото дохожда нѣкой кандидатъ за дъщеря му. Докато не знае, защо е дошълъ, бащата е любезенъ, внимателенъ, но щомъ този господинъ изкаже своето намѣрение, бащата се затваря. Той разбира вече, че господинътъ иде за дъщеря му. Значи, бащата не е готовъ да даде дъщеря си на този човѣкъ. Готовността на човѣка да направи нѣщо, подразбира любовъ къмъ Бога, съзнателно ходене въ Неговия пътъ и желание да Го познае. Това сж хората, или децата на шестата раса, които упражняватъ влияние върху цѣлото човѣчество. Всѣки трѣбва да пожелае въ себе си да стане дете на шестаса раса, да има сила, съ едно махане на ржката си, да приспи всички, които вършатъ престѣпления; да разруши затворитъ, да прекрати всички кражби и убийства

При това положение само насилията ще престанатъ и ще се възстанови навсѣкжде пълнѣнъ редъ и порядъкъ. За синоветъ на шестата раса всичко е възможно, но за петата раса всичко се постига съ пушки и топове. Следователно, разликата между петата, бѣлата раса, и шестата, се заключава въ това, че петата раса се мѣчи да възстанови редъ и порядъкъ въ свѣта чрезъ закони, чрезъ пушки и топове — чрезъ насилие; шестата раса възстановява реда чрезъ великия законъ на Любовта и чрезъ свободата. Има ли нужда да посочвате револювера си на онзи, когото обичате и който ви обича? Достатъчно е този човѣкъ да разбере вашитѣ нужди, за да бѣде готовъ веднага да ви предложи своята помощъ.

И тъй, за да приемете Любовта въ себе си, въ вашето съзнание трѣбва да стане дълбокъ вътрешенъ превратъ. Казвате: Трѣбва ли да напуснемъ свѣта? — Напушането на свѣта не е механически процесъ. — Трѣбва ли да учимъ? — Вие ще бѣдете въ свѣта, и при тѣзи условия ще вършите всичко: ще учите, ще работите за другитѣ и ще видите, доколко ще преобразите себе си, а оттамъ и ближнитѣ си. Казачо е въ Писанието: „Търсете ме въ день скърбенъ! Тогава ще ви помогна и ще мѣ прославите“. Значи, ще търсите Бога въ дни на голѣми нещастия, разочарования, невежество, а не въ дни на щастие и блаженство. „Тогава азъ ще ви се изаявя и ще ви прославя“. Вие знаете тия нѣща, но пакъ правите погрѣшки. Богъ всичко вижда и знае, но се прави, че не вижда. Щомъ дойде до нѣкоя важна работа, Той не се обръща къмъ васъ, защото знае, че ще направите нѣкаква пакостъ. Богъ предоставя труднитѣ задачи на ангелитѣ, а на невежитѣ дава забавления. Ако пъкъ искате да бѣдете щастливи, при васъ трѣбва да дойде нѣкой ангелъ на щастieto; ако търсите любовта, пакъ трѣбва да дойдете въ връзка съ нѣкой ангелъ на Любовта, той да бѣде посрѣдникъ между Бога и вашата душа.

Днесъ всички хора се стремятъ къмъ нова връзка съ любовта, т. е. къмъ възкресението. Значи, възкресението не е нищо друго, освенъ минаване на човѣшкото съзнание въ по-висока степенъ. По този начинъ и любовта влиза въ нова фаза, въ фазата на Божествената Любовь. При това състояние, въ човѣка нѣма да ставатъ рѣзки промѣни: той нѣма да се ражда и умира. Следователно, раждането, като процесъ, ще остане само за тия хора, които не сж добили високо съзнание. Онѣзи пъкъ, които сж се сдобили съ възкресението, ще бждатъ Синове Божии, и като такива, пакъ ще дохождатъ

между хората. Тѣ могатъ да бждатъ видими и невидими, споредъ желанието си. Така ще помагатъ на хората, ще ги обръщатъ къмъ Бога. Нѣма по-красиво нѣщо за човѣка отъ това, да обърне ближния си къмъ Бога и да се създаде връзка между тѣзи две души. Този човѣкъ ще слуша, каквото му се говори и ще се радва, че разбира. Вие ще му говорите, както говорите на себе си. Той ще слуша безъ никакво съмнение. Опасно е, когато съмнението бушува въ човѣка. Дойде ли съмнението въ него, той казва: Едно време вѣрага ми, любовта ми бѣше по-голѣма. — Така е, но това не е само въ днешнитѣ времена. Така е било и въ миналитѣ времена, за които е казано въ Писанието: „Любовта ви ще охладѣе“. Обаче, за онѣзи, които разбиратъ Бога, тѣхната любовъ не само, че нѣма да охладѣе, но ще се увеличи. Приложете Божията Любовъ въ живота си, да видите нейнитѣ резултати.

Казвамъ: това е единъ опитъ, който непременно трѣбва да направите. Докато не направите опита и видите резултата, нищо не говорете за него. Докато сте бременни, не отваряйте утробата си да показвате, какво сте заченали. Крийте вашата бременностъ, да не се изложите на нѣкаква опасностъ. Бременнитѣ жени носятъ специални дрехи, да не се вижда, че сж бременни. Щомъ детето се роди, радвайте се, че се е създалъ животъ, че се е явило нѣщо хубаво на свѣта. Обаче, докато сте бременни, крийте се, защото, отъ идеята, която родите, зависи бждещия ви животъ. И въ Писанието е казано: „Цѣлиятъ свѣтъ е бремененъ съ нѣщо хубаво, което трѣбва да възкрѣсне“. Това хубавото, красивото нѣщо трѣбва да се подхранва съ новия животъ, съ новитѣ идеи, за да расте и се развива правилно. Всѣки самъ трѣбва да пази плода, който е заченалъ. Много хора злословятъ, критикуватъ другитѣ, като забравятъ, че съ това прѣчатъ и на своята бременностъ. На такива хора казвамъ да бждатъ внимателни, да мислятъ, какво говорятъ, а тѣ се обиждатъ, че съмъ говорилъ строго. Питамъ: на кого се говори меко? На здравия човѣкъ. Обаче, иа болния, лицето и ржцетѣ на когото сж покрити съ рани, и да искаш, не можешъ да говоришъ меко. Най-малкото докосване до ранитѣ, му причинява силни болки. Значи, за болния и иай-меката дума е строга. Единъ день, когато ранитѣ по лицето и ржцетѣ на болния изчезнатъ, думитѣ ми ще бждатъ като балсамъ върху неговата душа. Тогава, лицето и ржцетѣ му ще бждатъ красиви, ще обръщатъ внимание на всѣки художникъ. Така трѣбва да гледете и вие на нѣщата, да бждете искрени въ себе си, да се освободите отъ всѣкакво

пристрастие. Преди всичко, вие не сте дошли на земята да разрешавате въпроса за правото и кривото, кой какъ постъпва. Защо съществуватъ злото и грѣхътъ въ свѣта, не е ваша работа. Изучавайте злото като фактъ, а защо съществува, оставете този въпросъ настрана. Прилагайте Божията Любовь въ живота си, като смисълъ на цѣлокупния животъ.

„Учителю благи!“ Започнете тази година да живѣете съ тѣзи две думи. Забележете, въ български езикъ буквитѣ У и Ч представятъ две отворени чаши, които очакватъ да се напълнятъ съ нѣщо. Не отлагайте нѣщата! Щомъ съзнанието ви е будно, живѣйте съ думитѣ „Учителю благи“ и не се страхувайте. Тѣзи думи ще дадатъ добъръ резултатъ. Ако е въпросъ за страхъ, дръжте въ себе си онзи свещенъ страхъ, който спасява, но не онзи страхъ, който обезсърдчава, обезнадежда човѣка. Дръжте въ ума си примѣритѣ за двамата пѣтника и за ангелъ Афуелъ. При това, като работите, гледайте нито да се прозявате, нито да кихате. Ако се прозявате, ще знаете, че ще ядете, преди да сте свършили работата си, а това нищо нѣма да ви допринесе. Ако пѣкъ кихате, ще огладнѣете, преди да сте свършили нѣщо. Обаче, и едното и другото сж два процеса, които се извършватъ преждевременно въ човѣшката душа. А всѣки процесъ, който се извършва преждевременно, не дава плодъ.

Сега, азъ искамъ да остане въ ума ви съществената идея, която се заключава въ думитѣ „Учителю благи“. Вашиятъ животъ трѣбва да бжде образъ на Любовта. Вие трѣбва да бждете хора на науката, да се стремите къмъ знания, каквито ангелитѣ и светиитѣ иматъ. Мнозина иматъ това знание въ себе си, въ зародишъ, но то ще се развие и ще произведе голѣма промѣна въ съзнанието имъ. Това знание може да превръща скръбта въ радостъ, недоволството въ доволство, неужеството въ знание. Това знание е необходимо, за да може човѣкъ да се справи съ противоречията, които неизбежно идватъ. Докато не дойде до възкресението, докато не получи посвещение, човѣкъ все ще се натѣква на противоречия, на мъчности. Не се спирайте предъ мъчнотиитѣ, но се запитвайте, какво се изисква отъ васъ, за да ги разрешите. Ако копаете лозе и излѣзатъ пришки по ржцетѣ ви, не се оплаквайте отъ тѣхъ, но помислете за майка си, за която работите. Ако работите за нѣкого отъ любовъ, пришкитѣ на ржцетѣ ви сж на мѣстото си. Следователно, страданията се оправдаватъ, само ако има нѣкого да обичаме; нѣма ли кого да обичаме, страданията сж безпредметни.

„Учителю благи!“ — Безъ прозяване и безъ кихане.

„Учителю благи!“ — Ще служи на Бога съ щедростъ и милосърдие.

„Учителю благи!“ — Дето и да ме пратишъ, всичко ще изпълня споредъ Твоя великъ законъ на Любовта.

„Учителю благи!“

*

1. Беседа отъ Учителя, държана на 3 февруарий, 1929 г.

София. — Изгрѣвъ.

На Бога живаго.

И отговори Симонъ Петъръ и рече: „Ти си Христосъ, Синъ на Бога живаго“.*)

И отговори Симонъ Петъръ и рече: „Ти си Христосъ, Синъ на Бога живаго!“ Ако върху този стихъ говори нѣкой евангелски проповѣдникъ, той ще раздѣли проповѣдъта си на три части. Първата часть на проповѣдъта ще се отнася до думитѣ: И отговори Симонъ Петъръ и рече. Втората часть — върху думитѣ: Ти си Христосъ. Третата часть — върху думитѣ: Синъ на Бога живаго. Симонъ, или Петъръ, за когото се говори въ стиха, е единъ и сжщъ човѣкъ, само че името му се мѣни. Това показва, че отъ Симонъ трѣбва да се превърне въ Петъръ. Симонъ е материалниятъ човѣкъ, който съзнава, че има нѣщо въ него, което може да го направи човѣкъ, въ пълния смисълъ на думата. Въ първо време той обръща внимание повече на тѣлото си, яде и пие, расте и се развива, докато по-после започва да мисли, че отъ него може да стане нѣщо: учителъ може да стане, поетъ може да стане, художникъ може да стане, министъръ може да стане — каквото пожелае, може да стане. Това е човѣкътъ, това е Христосъ, Който може да преодолява мъжнотиитѣ въ живота. Ние взимаме думата „Христосъ“ въ обикновенъ смисълъ. Подъ думитѣ „Синъ на Бога живаго“ се разбира сжщината на нѣщата, която никога не се мѣни. Който нѣма тази сжщина въ себе си, той не може да бжде нито Петъръ, нито Христосъ, нито Синъ на Бога живаго. Какво може да бжде тогава? Той може да бжде човѣкъ. И затова казваме, че хората сж Божествени деца, изпратени на земята за изпитания. Тѣ сж изпратени като деца, съ цель да не се събужда въ тѣхъ съзнание за Божествения имъ произходъ и да създаватъ нещастия на цѣлата вселена. При изпращането на тия деца отъ невидимия свѣтъ, майкитѣ и бацитѣ имъ сж казали, да имъ дадатъ лопати, мотики, да ги впрегнатъ на работа. Тѣ трѣбва да работятъ! Всѣки отъ васъ е Симонъ Петъръ, облѣченъ въ плътъ и кръвъ. Какво е твоето произхождение, ще оставишъ настрана. Ти си дошълъ на физическия свѣтъ и трѣбва да работишъ. Ако кажешъ, че не искашъ да живѣешъ,

*) Матей 16:16.

това е другъ въпросъ. Можешъ да не искашъ да живѣешъ на земята, можешъ и да живѣешъ — свободенъ си, но кога? Свободенъ си билъ, преди да си слѣзълъ на земята, но веднѣжъ си слѣзълъ, сега вече ще живѣешъ и ще работишъ.

Сега, азъ говоря на онѣзи отъ васъ, които разбираатъ закона. Когато нѣкой казва, че не иска да живѣе, той има предъ видъ да се прекратятъ страданията, мъжнотиитъ и изпитанията му. И обратно: когато нѣкой казва, че иска да живѣе на земята, той вече е близо до щастието, до богатата на живота. Кажете ли нѣкой, че не иска да живѣе на земята, азъ го питамъ: защо не остана при майка си и баща си въ невидимия свѣтъ, но слѣзе на земята? Кога си дошълъ на земята? Защо си дошълъ и кога ще си отивашъ? Никой не знае, кога е дошълъ на земята, защо е дошълъ и кога ще си отива. Вие се оплаквате отъ живота, искате да си отидете, отдето сте дошли, но като помислите за връщане, започвате да се плашите. Защо се плашите? Вие се плашите, защото не знаете, какво ви чака тамъ; вие се плашите, защото не знаете, кое е сжественото въ физическия животъ, и кое — въ духовния.

Днесъ азъ говоря за сжественото, което всички хора иматъ въ себе си. Тъ трѣбва да се освободятъ отъ една жтврешна иллюзия, отъ една вътрешна хипноза, наложена имъ отъ отвън. Когато човѣкъ е минавалъ презъ пространството, тогава му наложили две хипнотически състояния. При първото положение на човѣка, когато е билъ още въ Божествения свѣтъ, като душа, въ него сж били вложени редъ дарби и способности. Обаче когато е слизалъ на земята, той е миналъ презъ единъ тъменъ поясъ, дето му внушили, че всичко, което носи съ себе си, е празна работа и нѣма да го ползува на земята. Това, на което той разчиталъ — любовъ, знания, животъ — всичко е празна работа. Отъ тѣзи внушения човѣкътъ се е обезсърдилъ и изгубилъ смисъла на живота. Въ този смисълъ, внушението е психическа сила, която вързва, ограничава човѣка. Колкото малкъ да е конецътъ на внушението, той все указва влияние върху човѣка, както паяжината указва влияние върху крака на мухата.

Единъ день, една муха, която била царска дъщеря, завела дѣло противъ единъ паякъ, отъ чиято паяжина кракътъ ѝ се навѣхналъ. Паякътъ се явилъ въ сжда и започналъ своята защита: Господа сждии, азъ съмъ ученъ човѣкъ. Построихъ си една мрежа, съ която искахъ да изучавамъ вселената. Тази мрежа ми служеше като съобщително срѣдство за наблюдаване. Мухата, като малко, безгрижно дете, обикаляла около

моята мрежа и, по невнимание, закачила крачето си на единъ отъ моитѣ инструменти за научно изследване. Така тя навѣхнала крачето си, но какво съмъ виновенъ затова азъ? Питамъ: вѣрно ли е оправданието на паяка, че съ паяжината си той изучавалъ вселената? Не е вѣрно, разбира се. И днесъ, ако запитате хората, какво правятъ, тѣ ще ви отговорятъ, като паяка, че изучаватъ живота. И ако нѣкой човѣкъ, по невнимание, закачи крака си на единъ отъ тѣхнитѣ инструменти и го изкълчи, тѣ не сж виновни. Свѣтътъ е такъвъ! Не, ние не сме дошли на земята да изучаваме живота по такъвъ начинъ, че да се осакатяваме едни-други. Въ сжщностъ, работата е много проста. Паякътъ седѣлъ дълго време гладенъ и чакалъ, като рибарь съ мрежата си, дано мине нѣкоя муха, да се закачи на паяжината му, да си хапне отъ нея. За паяка е безразлично, дали тази муха ще бжде отъ прости родители, или царска дъщеря. Ако е царска дъщеря, още по-добре за него, ще бжде по-угоеничка, по-тлъста.

Съвременнитѣ хора се нуждаятъ отъ правилно разбиране на живота, било отъ дълбоко научно, или отъ мистично гледище. Човѣкъ трѣбва да разбира живота на външнитѣ промѣни и живота на вътрешнитѣ промѣни, които ставатъ въ душата му, и да ги различава. Да бжде облѣченъ въ плътъ и кръвъ, като физическо сжщество, това е необходимостъ за човѣка, зашото така, именно, той черпи материали за физическия животъ. Чрезъ физическия свѣтъ протичатъ известенъ родъ сили, които човѣкъ непременно трѣбва да използва. Освенъ това, необходимо е човѣкъ да мине презъ различни форми. Разнообразието на формитѣ е сжщо тѣй необходимо условие за развиването на човѣка. Ето защо, всички души, колкото и да сж напреднали и съвършени, отъ време на време, иматъ нужда да слѣзатъ въ материалния свѣтъ, да почерпятъ отъ него такива материали и сили, каквито отъ другитѣ свѣтове не могатъ да придобиятъ. Това се отнася не само за земята, но и за всички останали материални свѣтове, защото тѣ се намиратъ подъ единъ и сжщъ законъ. Значи, всички сжщества, били тѣ напреднали, или не, трѣбва да минатъ презъ материалнитѣ свѣтове. Едни отъ тѣхъ помнятъ, отде идатъ, а други не помнятъ. Обикновенитѣ хора на земята не помнятъ нищо отъ предишното си сжществуване. Нѣкой казва, че му се открило нѣщо отъ миналото. Възможно е, но всичко това е много малко. Съ такива открития нищо не може да се направи. И на кинематографъ може да се открие нѣщо. И въ книгитѣ се открива нѣщо. Всички тия открития, обаче, сж недостатъчни за човѣка. На

човѣка е необходимо да се му открие онази вътрешна дарба въ съзнанието му, чрезъ която да си спомни въ подробности пѣтя, по който е слѣзълъ, и да види пѣтя, по който трѣбва да се върне. Само по този начинъ той ще разбере вътрешната връзка на живота и ще може да се поучи отъ него.

Тѣй щото, за постигането на тия дарби и способности, сж били препорѣчвани, па и до днесъ още препорѣчватъ, разни методи. Нѣкои, напримѣръ, сж препорѣчвали да се отдалечи човѣкъ отъ свѣта, да отиде въ нѣкоя гора и тамъ да прекара въ постъ и молитва, въ размишление. И наистинъ, много хора сж се отдалечавали отъ свѣта, но и съ това не сж постигали нѣщо особено. Други пъкъ сж препорѣчвали богатството, знанието, като пѣтъ на постижение, но и този методъ не е далъ голѣми резултати. Има единъ методъ, който може да даде положителни резултати. Той е методътъ на любовта. Първото положение: човѣкъ не може да мисли, безъ да обича. Който иска да се запознае съ въпроса за създаване на вселената, който иска да разбере вътрешния смисълъ на живота, да придобие знание, мъдростъ, богатство, сила, здраве, безсмъртие, той трѣбва да постави любовта за основа на своя животъ. Азъ не говоря за онази любовъ, която носи смъртъ на хората, нито за онази любовъ, която създава спорове, недоразумения, състезания. За да се предизвикатъ тия нѣща между хората, има причини за това. Лошото не е въ тия прояви на хората, но въ тѣхното изопачаване. Състезанието, съревноването сж потици въ развиването на човѣка, но опасно е, когато тия потици се подхранватъ отъ неправилни мисли и чувства. Желанието на човѣка да бѣде богатъ, силенъ, ученъ, сж добри потици, но трѣбва да се поставятъ на положителна основа, да дадатъ сигурни придобивки. Право е желанието на човѣка да има знания, но това знание трѣбва да има приложение първо въ неговия животъ. Той трѣбва да разбира законитъ на природата; той трѣбва да знае причинитъ и последствията на всичко онова, което става въ самия него. Защо? Защото всичко, което става въ цѣлия козмосъ, въ всички планети и слънца, въ цѣлия животъ, се отразява и въ отдѣлния човѣкъ.

Казвате: Ако всичко това влияе на хората, де остава тогава тѣхниятъ личенъ животъ? Де е човѣкътъ? Човѣкъ представя малка вселена, малкъ центъръ въ общата вселена. Ако погледнете човѣка съ окоето на ясновидеца, ще видите, че той представя малка слънчева система, около която се движатъ толкова планети, колкото планети има въ слънчевата система на

физическия свѣтъ. Човѣшкиятъ духъ представя слънцето на неговата малка система, около което се движатъ всички звезди и планети. Човѣшкото съзнание не е будно за много отъ звездитѣ на козмоса. Сжщото може да се каже и за съзнанието на човѣка по отношение на малката вселена въ сгмия него. Това показва, че между външния, т. е. физическия свѣтъ, и вътрешния — малкия свѣтъ въ човѣка, има пълна аналогия. Като говоря за съзнанието на човѣка, имамъ предъ видъ и самосъзнанието. Тѣ представятъ онова малко пространство, въ което човѣшкиятъ животъ се проявява. Дойдемъ ли до подсъзнанието и свръхсъзнанието на човѣка, тѣ представятъ въ него обширния Божественъ свѣтъ, т. е. външния, обективния свѣтъ. Докато живѣе въ съзнанието и самосъзнанието си, човѣкъ живѣе и се движи въ свѣта на промѣнитѣ — въ радоститѣ и скърбитѣ. Щомъ мине въ подсъзнанието и свръхсъзнанието, човѣкъ вече влиза въ друга фаза: той излиза отъ всички промѣни, отъ всички противоречия. Щомъ се натъкне на нѣкакво страдание, той лесно го смѣнява въ радостъ. Неговиятъ животъ, самъ по себе си, е молитва, т. е. непреривна, съзнателна връзка съ Бога.

Съвременнитѣ хора се молятъ, но молитвата имъ нѣма резултатъ. Защо? Тѣ още не сж се научили да се молятъ, както трѣбва. Истинската молитва подразбира събуждане на подсъзнанието и свръхсъзнанието въ човѣка, т. е. събуждане на Божественото въ него. И тогава, за каквото се моли и интересува човѣкъ, затова и Богъ ще се интересува. Ако хората се интересуватъ отъ това, което Богъ е създалъ, и Той ще се интересува отъ това, което хората сж създали. Това значи отношения! Обаче, щомъ хората не се интересуватъ отъ Божиитѣ работи, и Той не се интересува отъ тѣхнитѣ. Въ това седи всичкото нещастие на хората.

Сега, азъ говоря за онѣзи отъ васъ, които искатъ да придобиятъ живота, да станатъ учени, да намѣрятъ пжтя ча своето движение, да намѣрятъ мѣстото си въ козмоса. Това може да се постигне следъ хиляди години, но ще знаете поне, че вървите по опредѣления за васъ пжтъ, безъ никакви отклонения. Като слушатъ да се говори по този начинъ, мнозина казватъ: Какво трѣбва да правимъ дотогава? Засега ще се грижимъ и работимъ за прехрната си, че като дойде време за отвлѣчени въпроси, тогава ще мислимъ. Не, ако считате, че първо трѣбва да се осигурите, а после да мислите за духовни въпроси, това е криво разбиране. Споредъ мене, човѣкъ трѣбва да престане да мисли за нѣзучни въпроси, само

когато яде. Вънъ отъ това време, той всѣкога може да мисли по всички въпроси, които го интересуватъ. Щомъ вземе хлѣба въ ржка, той престава вече да се занимава съ научни въпроси. Той взима хапка хлѣбъ на вилицата си, потапя я въ чинията съ ядене, поставя я въ устата си и започва да дъвче. Сжществата отъ невидимия свѣтъ го наблюдаватъ и казватъ: Този човѣкъ прави нѣкакви научни изследвания въ своята лаборатория. И наистина, когато яде, човѣкъ минава отъ теоретическитѣ къмъ практическитѣ проблеми на живота. Ще кажете, че е смѣшно, като гледате, какъ човѣкъ дъвче храната си. Не, яденето е великъ процесъ. Всѣка хапка, която човѣкъ поглъща, представя цѣлъ микрокосмосъ. Всѣка хапка, съставена отъ милиони малки вселени, идва въ услуга на човѣка, да увеличи обема на неговата вселена. Щомъ влѣзатъ въ неговия организъмъ, тия малки вселени продължаватъ своя животъ. За тѣхъ човѣкъ е божество, на което тѣ слугуватъ. Следователно, той трѣбва да благодари на тия малки вселени, които взиматъ участие въ неговото растене и развиване. По сжщия начинъ и вие нѣкога ще влѣзете въ организма на по-голѣми отъ васъ сжщества, и като малки вселени, ще работите за тѣхното растене и развиване. Какво ще мислите тогава? Ще мислите, че сте изчезнали, но сте взели участие, като градивенъ материалъ, въ съграждането на по-велика отъ васъ вселена. Едно трѣбва да знаете: Въ великата природа нищо не изчезва, нищо не се създава, но само се видоизмѣня.

И тѣй, идеята, която трѣбва да залегне въ душитѣ ви, е че като дойдете до Божествения свѣтъ, трѣбва да бждете готови да живѣете и по физически, и по духовенъ, и по Божественъ начинъ. Това значи: вие трѣбва да живѣете и по форма, и по съдържание, и по смисълъ. Въ Божествения свѣтъ се съдържатъ и физическия и духовния. Физическиятъ свѣтъ е мѣсто, отдето се черпятъ материали; духовниятъ свѣтъ е мѣсто, отдето се черпятъ сили. Божествениятъ свѣтъ пѣкъ представя съвокупностъ отъ начини и методи за използване и обработване на материалитѣ и силитѣ, несбходими за развиването на човѣка. Както въ миналото, така и въ настоящето, всички хора сж се стремѣли и се стремятъ къмъ щастие. За тази цель, отъ най-стари времена още, хората сж изучавали магията, като наука за човѣшкото щастие. Човѣкъ трѣбва да расте, да се развива правилно, да придобива знания и добродетели, за да се справя съ мжнотиитѣ въ живота, които сж въ сила да погълнатъ щастieto. Добродетелитѣ сж дреха, облѣкло на щастieto. Правитѣ мисли пѣкъ сж кжщата,

въ която щастието живѣе. Следователно, който иска да бжде щастливъ, той трѣбва да бжде облѣченъ съ красива и мощна мисль. Само онзи човѣкъ може да бжде щастливъ, който живѣе въ Божествения свѣтъ, т. е. разбира живота по форма, по съдържание и по смисль.

Казвамъ: правата мисль е магическата пръчица въ живота на човѣка. Човѣкъ е само онзи, който мисли право. Когато дойде правата мисль и смѣни всички отрицателни състояния въ положителни, това е човѣкътъ. И затова, когато нѣкой каже, че е човѣкъ, отрицателнитѣ му състояния веднага трѣбва да се превърнатъ въ положителни, и противоречията му да изчезнатъ. Всичко криво въ човѣка трѣбва да се изправи! Той трѣбва да разбере, че едновременно е и Симонъ Петъръ, и Христосъ, и Синъ на Бога живаго. Такова нѣщо е правата мисль. Ако единъ талантливъ човѣкъ вземе мотика въ ржка и отиде да копае лозето на нѣкой богатъ човѣкъ, и презъ всичкото време роптае, че не е за тази работа, че трѣбва да стане поетъ, писателъ, той не е разбралъ смисъла на тази мотика. Мотиката му е дадена, за да може чрезъ нея да се запознае съ този богатъ, но добъръ човѣкъ. Въ дадения случай, любовта на богатия човѣкъ е за предпочитане предъ перото на нѣкой поетъ, което може да го скара съ най-добрия му приятелъ. Въ този случай, дръжъ мотиката, а не перото. Тази мотика е дошла временно въ ржката ти, а не за цѣль животъ. Мотиката може да послужи на човѣка само да го запознае съ нѣкоя душа, която го обича. Тя служи само като срѣдство да сближи две души. Ако иглата на шивача може да го запознае съ една душа, която го обича, заслужава да шие. Ако училището може да запознае ученика съ една душа, която го обича, заслужава да се учи. Значи, задачата на човѣка е да намѣри онази Божествена душа, която го обича, и която той обича. По-велико нѣщо отъ това нѣма. И наистина, всѣки търси Божественото. Де ще Го намѣри, то е другъ въпросъ. Който не търси Божественото, той не разбира смисъла на своя животъ, а оттамъ и на цѣлокупния животъ. Отъ сутринъ до вечеръ, човѣкъ непрекъснато трѣбва да търси Божественото. Какво прави той? До едно време търси Божественото и после престава да Го търси. Не, постоянство се изисква отъ всички хора. Щомъ е въпросъ за Божественото, ще Го търсите безспирно, съ пълно съзнание и любовъ.

Въ това отношение, вие трѣбва да приличате на онзи царски синъ, който искалъ да се ожени за най-красивата мома въ свѣта, и трѣбвало дълго време да я търси въ царството

на баща си, докато най-после я намѣрилъ. Между тогавашнитѣ царски дъщери въ цѣлия свѣтъ нѣмало такава, каквато той търсилъ. Най-после му казали, че нѣкжде, на края на свѣта, съществувала такава мома, но тя била овчарка. Царскиятъ синъ облѣкълъ прости дрехи, взелъ тояжка въ ржка и торба съ храна, напусналъ бащинъ домъ, напусналъ царството и тръгналъ по свѣта да търси най-хубавата мома, за която душата му копнѣла.

Питамъ: умно ли е постѣпилъ царскиятъ синъ, като тръгналъ по свѣта да търси красивата овчарка? Умно е постѣпилъ. Ако една овчарка може да задоволи своитѣ овце, тя ще може да задоволи и своя възлюбенъ. Ако тази овчарка не може да пасе овцетѣ, не може да се справя съ тѣхъ, тя нѣма да задоволи и своя възлюбенъ. Това се отнася и до овчарката, и до царската дъщеря. Следователно, когато искате да познаете единъ човѣкъ, да разберете неговия характеръ, дайте му да пасе овце. Тамъ ще го познаете. Искате ли да познаете българина, наблюдавайте го, какъ храни кокошкитѣ си. Отъ това, какъ държи крината съ жито, какъ го хвърля, какви отношения има къмъ кокошкитѣ си, ще познаете и неговия характеръ. Лошиятъ човѣкъ взима крината, подхвърля житото, безъ да обръща внимание на кокошкитѣ си, и гледа по-скоро да се прибере въ къщи. Добриятъ човѣкъ, обаче, взима крината, извиква внимателно кокошкитѣ си, поглежда ги, поприказва имъ и тогава имъ хвърля малко жито. Докато ядатъ, той ги наблюдава, мисли си нѣщо, не бърза. Като изядатъ това, което имъ е хвърлилъ, пакъ имъ подхвърля. Този човѣкъ е добъръ, благороденъ. Той храни и отглежда кокошки, защото ги обича, приятно му е да ги наблюдава; хване една кокошка, но тя се опитва да избѣга. Той я потупва малко по гърба и ѝ говори: Не се страхувай! Азъ нѣмамъ намѣрение да ти свалямъ дрешката, да те турямъ въ тенджерата. Напротивъ, докато си при мене, дрешката ти ще става все по-хубава. Следъ това хване втора, трета, докато всички кокошки започнатъ да го познаватъ и да му се радватъ.

Нѣкой ще каже: Малко работа имамъ, че съ кокошки ще се занимавамъ. — Който може да помилва кокошка, той може да помилва и човѣка. Ако той не може да помилва кокошка, на какво основание очаква Богъ да го помилва? Какво особено представя човѣкъ? Предъ Бога, човѣкъ не е още нито кокошка, той е само лозова пржчка. Дълго време още трѣбва да го обрѣзватъ, докато даде плодъ. Единъ день, когато лозовата пржчка даде плодъ, тогава само ще се яви желание въ Бога да превърне тази лозова пржчка въ човѣкъ.

Следователно, правата мисъл представя магическата пръчица. Който владее правата мисъл, той е магъ. Достатъчно е да махне с ръката си, за да стане всичко така, както той желае. Вие гледате и се чудите, какъ става всичко това. И малкото дете не знае, какъ една кибритена клечица, запалена и поставена въ сламата, произвежда цѣлъ пожаръ. Малка е кибритената клечица, но чудеса прави. Тя е магическата пръчица въ ръцетѣ на мага. А малкото дете е магътъ, който манипулира съ тази малка пръчица. Като го питатъ, кой запали сламата, то мълчи. Като го питатъ, защо запали сламата, то отговаря: Вие не се нуждаете отъ слама, т. е. отъ плѣва. Вие се нуждаете отъ сѣно. Нека плѣвата гори! Тя не ви е потрѣбна. — Нещастията на съвременнитѣ хора се дължатъ на това, че децата си играятъ съ кибритената клечица и запалватъ плѣвата да гори, а съ нея заедно отива и плевнята. Питамъ: какво е придобило животното, което презъ всичкото време сте хранили само съ слама? Всички съвременни проповѣди, всички теории, всички философски системи, които внасятъ раздвояване въ умоветѣ и сърцата на хората, сж сжщо такава слама, която трѣбва да се запали, да изгори. Вие сте опитали вече тия учения и философски системи, и тѣ сж произвели върху васъ такова действие, че и ребрата ви могатъ да се четатъ.

Казвамъ: да се храните съ слама, това подразбира най-беднитѣ условия, при които човѣкъ е поставенъ. Време е вече да се откажете отъ тия условия, да ликвидирате съ старото, което ви е довело до положение ребрата ви да се четатъ. Всички престъпления, всички отрицателни прояви, като злоба, умраза, съмнение, безвѣрие, заблуждения, се дължатъ все на тази старовѣковна слама. Щомъ ликвидирате съ старото, вие ще разберете, че и най-простиятъ занаятъ, който прилагате, не е нищо друго, освенъ възможностъ да се срещнете и запознаете съ онѣзи хора, които обичате, и които ви обичатъ. Нѣкой човѣкъ става професоръ. Защо? Да срещне и да се запознае въ университета съ нѣкои души. Тѣ ще постъпятъ въ университета като студенти, той ще имъ преподава цѣли четири години. По този начинъ ще направи връзка съ тия души. Заслужава човѣкъ да посвети цѣлия си животъ въ университета, за да срещне ония души, които обича. Заслужава човѣкъ да стане народенъ учителъ, за да срещне ония души, които обича. Това сж малкитѣ дечица, които той ще учи и възпитава. Заслужава човѣкъ да бжде шивачъ, готвачъ, какъвъ и да е, само да срещне тия души, които той обича, и които

го обичатъ. Тѣзи души представятъ неговото щастие, неговото богатство. Тѣзи души ще бждатъ най-много три. Богъ се проявява на човѣка само чрезъ три души. Колко ангели дойдоха при Аврама? При Аврама дойдоха само три ангела. Тѣ дойдоха при него, защото го обичаха, и затова, именно, той излѣзе да ги посрещне: поклони имъ се, покани ги да седнатъ и ги нагости. Сега и иие сме дошли на земята да се запознаемъ съ тѣзи три ангела: съ Симонъ Петъръ, съ Христа и съ Сина Божии. Въ това запознаване се крие вътрешната наука на живота. Не е лесно да се запознаемъ съ Бога. Той не слиза всѣкога на земята, но отъ време на време, периодически. Богъ слиза на земята много рѣдко. Това слизание представя цѣла епоха, която трѣбва правилно да се разбере и използва. Има периоди въ живота на човѣка, които съставятъ такива епохи. Тѣзи епохи не сж нищо друго, освенъ пробуждане на Божественото въ човѣка. Ние наричаме тѣзи епохи „възходящи периоди“ въ човѣшкия животъ. Презъ това време човѣкъ се усѣща мощенъ, силенъ; мисълта му работи усилено, а отъ сърцето му блика радостъ и веселие. Паралелно съ този периодъ настѣпва и другъ, низходящъ, въ който се случаватъ голѣми неприятности и нещастия за човѣка. Който не може да използва първия, възходящия периодъ, той ще попадне въ втория, низходящия, и ще преживѣе редъ нещастия, страдания, несполуки и т. н. Първиятъ периодъ наричаме „зазоряване, день“, а вториятъ — „залѣзване, нощъ“. За тѣзи два периода на човѣшкия животъ, Христосъ казва: „Работете, докато е день, защото иде нощъ, когато никой не може да работи“.

Казвамъ: пжтътъ, по който сте тръгнали, е правъ. Вървете по него безъ колебание. Правъ е пжтътъ, но отъ васъ се изисква усилие, трудъ и работа. Отъ васъ се изисква постоянство поне толкова, колкото едно малко момченце употребилъ, за да влѣзе въ двореца на единъ князь. Това момче дълго време обикаляло кжщата на князь, дано по нѣкакъвъ начинъ успѣе да влѣзе вътре. Способно и даровито било това момченце. Князьтъ билъ много строгъ и вискателенъ. Той не допускалъ при себе си никой, освенъ слугитѣ си, които влизали и излизали отъ кжщата му само по нѣкаква работа. Това дете съ години обикаляло двореца на княза, търсило начинъ да влѣзе вътре. Какъ да влѣзе? Да поиска отъ нѣкой препорѣка, виждало му се невъзможно. Най-после то се обърнало къмъ Бога съ молба, по нѣкакъвъ начинъ да му отвори пжтъ за двореца на княза. То започнало да изучава характера на

княза, на неговите слуги, които постоянно излизали и влизали въ двореца, съ пълни стомни вода. Като ги наблюдавало. момчето си въздъхвало, и все търсило начинъ да влѣзе при княза. Единъ день, единъ отъ слугите на княза, като се връщалъ отъ вода, подхлъзналъ се, падналъ и строшилъ крака си. Момчето веднага взело стомничките му, затекло се къмъ двореца, похлопало на вратата и казало: Единъ отъ вашите слуги се подхлъзна, падна на пята и строши крака си. Князътъ билъ вътре и чулъ всичко, което детето разправило. Погледналъ къмъ него и видѣлъ въ погледа, на лицето му нѣщо особено. Заедно съ детето, князътъ излѣзълъ на пята да види пострадалия слуга и да се разпорежи да му помогнатъ. Отъ този моментъ детето влѣзло въ двореца при княза. Единъ отъ слугите на княза трѣбвало да пострада, за да се даде възможностъ на способното и даровито дете да влѣзе въ двореца.

Казвамъ: въ сѣщото положение се намиратъ и съвремените хора. За да влѣзатъ въ Царството Божие, все трѣбва да се счупи крака на нѣкого. Вие обикаляте около вратата на Царството Божие, не знаете, какъ да влѣзете вътре. Молите се, плачете, дано се отвори нѣкакъ тази врата. Единъ день, по невнимание, единъ отъ слугите на това царство се подхлъзва, пада съ стомните си и счупва крака си. Какво трѣбва да направите? Вземете стомничките на този слуга и, докато вратата е отворена още, занесете ги вътре и съобщете на господаря на това Царство че единъ отъ неговите слуги е пострадалъ, да прати хора да му помогнатъ. Не се ли случи нѣкакво нещастие съ едного отъ слугите на Царството, вратата на това Царство за винаги ще остане затворена за васъ. Значи, стържи слугата на княза да счупи крака си, за да може даровитото дете да влѣзе въ двореца. Даровитото момче представя любещето дете, съ което се завързватъ интимни, сърдечни връзки между първия слуга на княза и самото дете. Чрезъ слугата пъкъ ще се създадатъ връзки и съ княза. Слугата е доволенъ, че счупилъ крака си, че е могълъ да се запознае съ детето. Детето пъкъ е доволно, че могло да влѣзе въ двореца на княза. Това сж щастливи моменти, щастливи епохи въ живота на човѣка, които рѣдко се случаватъ. Това показва, че за всѣки човѣкъ е опредѣленъ известенъ периодъ, известна епоха, когато му се даватъ блага, които той правилно трѣбва да използува. Неговото съзнание трѣбва да бѣде будно за тази епоха, за това време, когато щастието го следва. За всички хора тия епохи не се съвпадатъ: когато нѣкой е ща-

стливъ, другъ е нещастенъ. Следователно, когато нѣкой човѣкъ страда, той трѣбва да знае, че това страдание е предвестникъ, именно, на онази щастлива епоха въ неговия животъ, която предстои да дойде. Въ това отношение, страданията сж необходими за човѣка, да будятъ съзнанието му, да го приготвятъ за щастливата епоха, която иде въ неговия животъ. Ако съзнанието му не е будно, щастието ще мине и застане покрай него, безъ той да го използва. Страданието буди мисълта на човѣка. Само чрезъ страданието той може да бжде въ непреривна връзка съ Бога. Права мисълъ, будно съзнание е необходимо за човѣка, за да може да върви въ своя пжть безъ отклонения. Щомъ върви правилно, той разумно ще използва щастливата епоха на своя животъ.

И тъй, всички искате да уредите своята вселена, своя вжтрешенъ свѣтъ, но не знаете, какъ можете да постигнете това. Ето, ще ви дамъ нѣколко правила, които всѣкога трѣбва да имате предъ видъ. Когато въ дома ви дойде нѣкой лошъ човѣкъ и започне да ви проповѣдва нови, лъжливи учения, кажете му: Ти си свободенъ да проповѣдвашъ, каквито щешъ учения, но азъ имамъ своя държава, съ свои закони и наредби, на тѣхъ ще се подчинявамъ. Щомъ си дошълъ въ моята държава, трѣбва, или да изпълнявашъ моитѣ закони, или да напуснешъ държавата ми. Азъ не ти позволявамъ да нарушавашъ реда въ моята държава, защото тя е въ съгласие съ друга, по-велика отъ нея държава, която абсолютно не търпи безредие и безпорядкъ. Понеже за неспазване законитѣ на моята държава мене ще държатъ отговоренъ, затова казвамъ: Престжпления въ моята държава не позволявамъ да се вършатъ! Безредие въ моята държава не може да сществува! Затвори въ моята държава не могатъ да сществува! Казвате: Какъ могатъ да се премахнатъ затворитѣ въ свѣта? Ако искате да не сществува затвори вънъ отъ васъ, премахнете затворитѣ, насилието вжтре въ себе си. Запримѣрь, нѣкой отъ васъ има едно благородно желание въ себе си, иска да направи добро нѣкому, но вжтре въ него нѣщо му забранява да направи това добро. Това е насилие надъ самия човѣкъ. Следъ всичко туй този човѣкъ ще проповѣдва на хората, какво изисква Богъ отъ тѣхъ. Питамъ: отде знае той, какво Богъ изисква отъ хората? Говорилъ му Богъ. Който мисли, че Богъ отвѣнъ му говори, той е въ голѣмо заблуждение. Богъ никога не говори на човѣка отвѣнъ. Само хората говорятъ помежду си външно. Въ Божествения говоръ има нѣщо особено мощно, нѣщо магическо. Когато Божественото заго-

вори, човѣкъ престава да мисли за себе си и се свързва съ всички живи същества. При това положение, неговиятъ и тѣхниятъ животъ се сливатъ въ общия, въ цѣлокупния животъ. Това не значи, че човѣкъ ще изгуби себе си. Не, тогава, именно, човѣкъ намира и себе си, и ближнитѣ си въ единъ общъ центъръ — въ Бога. Това значи да живѣе човѣкъ въ вѣчна хармония, въ хармонията на Божествения животъ.

Следователно, лесно се постига това, но мъчно се задържа. Едва човѣкъ постигне това блаженство, дохожда съмнението, и той започва да се смущава, да мисли, че е изпадналъ въ нѣкакво заблуждение. Щомъ започне да мисли така, съзнанието му се помрачава, и той отново слиза въ обикновения животъ. Кой е обикновениятъ животъ? — Обикновениятъ животъ е вестникарскиятъ. Напримѣръ, нашитѣ вестници пишатъ, че Троцки отишълъ въ Цариградъ. Кога отиде Троцки въ Цариградъ? Оттамъ, дето е сега Троцки, за да отиде въ Цариградъ, нужни му сж най-малко две недѣли, а нашитѣ вестници за три деня го изпратиха тамъ. После, четемъ въ вестницитѣ, че Троцки още не е заминалъ. — Де ще отива? Сега пъкъ въ Германия щѣлъ да отива. Вестникарска работа! Вестницитѣ го изпращатъ ту въ Германия, ту въ Цариградъ, а той още за никжде не е заминалъ. Това сж забавления въ живота, но Божествениятъ животъ не може да се развива по този начинъ.

И тѣй, въ живота на човѣка има епохални периоди, които той трѣбва да разбира и правилно да използва. Какви сж тѣзи периоди и съ какво сж забележителни? Тѣ сж ония периоди, презъ които Божественото въ човѣка се събужда. Преди този периодъ, всичко друго е предисловие на това, което се готви да дойде. Нѣкой казва, че Богъ му е говорилъ. Питамъ: сигуренъ ли е въ това? Ако туй е истина, какво въздействие е указалъ този говоръ върху него? Ако човѣкъ не се преобрази отъ този говоръ, значи другъ нѣкой му е говорилъ, а не Богъ. Много цигулари свирятъ на цигулка, но цигулката на всички тия цигулари не може да говори като човѣкъ. Слушали ли сте вие нѣкой виденъ цигуларъ, цигулката на когото може да говори като човѣкъ? Ако бихте чули такъвъ цигуларъ, той би произвелъ чудеса върху човѣка. Казвате: Възможно ли е това? — Ако грамофонната игла може да пѣе, да свири, да говори, защо цигулката, върху която свири човѣшка ржка, да не може да проговори? Едисонъ накара иглата на грамофона да проговори. Той направи това, което и виднитѣ цигулари не могатъ да направятъ съ своитѣ цигулки. Грамо-

фонната игла още не е усъвършенствувана. Тя е малко дете, което се учи да говори. Единъ день и тя ще порасне, ще стане голѣмъ човѣкъ, който ще говори, ще пѣе много хубаво. Ако кажа, че и цигулката може да говори като човѣкъ, ще кажете, като турцитѣ: „И съ очи да видишъ, и съ уши да чуешъ, не вѣрвай!“ Трѣбва да се яви такъвъ цигуларь въ свѣта, който да покаже на хората, че цигулката може да говори. Цигуларьтъ трѣбва да изучава свойствата на тоноветѣ. Вълнитѣ на тия тонове трѣбва да бждатъ кжси, а не дълги. Освенъ това, между тѣхъ трѣбва да има особено вжтрешно преливане. Сжщевременно, цигуларьтъ трѣбва да изучава и трептенията на човѣшкия гласъ, за да може да ги възпроизвежда чрезъ цигулката. Ако нѣкой виденъ цигуларь е научилъ изкуството да свири, не му остава нищо друго, освенъ да научи цигулката си да говори. И тогава, цигулката на френския цигуларь ще говори френски; цигулката на германския цигуларь ще говори на германски; цигулката на българския цигуларь ще говори на български и т. н.

Питамъ: ако такъвъ цигуларь се яви на нѣкоя сцена, кой не би го слушалъ? Това показва, че човѣшката душа може да се изрази чрезъ цигулката. Ако това се постигне, за човѣчеството е дошло зазоряването на шестата раса. Въ шестата раса цигулкитѣ вече ще говорятъ. Днесъ цигулката не може още да изрази вжтрешни, нѣжни чувства и трепети на душата. Тя още не може да изрази и любовнитѣ чувства на човѣшкото сърце. За сега цигулката е дошла до положение да изразява само грубитѣ човѣшки чувства, като страхъ, трепетъ, вълнение, буря, сътресение и т. н. Ако се намѣри цигуларь, който може да имитира поне нѣжнитѣ чувства на сърцето, той е постигналъ много нѣщо. Азъ съмъ правилъ много опити съ моята цигулка и съмъ дошълъ до заключение, че сжвременнитѣ хора не сж готови още да слушатъ и да възприематъ най-нѣжнитѣ тонове на цигулката. Единъ день направихъ опитъ съ единъ мой познатъ: започнахъ да свира на цигулката си, да предавамъ нѣжнитѣ тонове на душата. Като послуша малко, той спрѣ ржката ми и каза: Моля ти се, не свири повече. Не зная, какво ми става, но не мога да издържамъ тия тонове. Изсвири ми нѣкое българско хоро. Има нѣщо страшно, нѣщо силно въ тия тонове. Казвамъ: въ всѣко ново нѣщо, на което хората още не сж привикнали, има нѣщо страшно и опасно за тѣхъ. Ако на тжжния човѣкъ свирите нѣщо тжжно, вие ще увеличите тжгата му. Обаче, ако му изсвирите нѣщо весело, вие можете да смѣните състоя-

нието му, да го превърнете въ радост. Тъжнитѣ, скърбнитѣ хора всѣкога обичатъ да дружатъ съ весели, съ радостни хора.

Днесъ скърбитѣ, страда ията сж повече, отколкото радоститѣ. Вѣкътъ е такъвъ. За да преодолѣе тия нѣща, човѣкъ трѣбва да вложи повече вѣра, повече упование въ Бога. Когато Христосъ запита ученицитѣ си, за кого мислятъ да е, съ това Той искаше да имъ обърне внимание на вѣрата, да иматъ вѣра въ Бога. Петъръ отговори: Ти си Христосъ, Синъ на Бога живаго. Значи, хората се нуждаятъ отъ абсолютна вѣра, която отъ нищо да не се разколебава. Дойдете ли до нѣкакво страдание, кажете си: Азъ зная, че всичко, което се случаваше въ живота ми, е за мое добро. Щомъ е тъй, ни най-малко не се съмнявамъ въ Онзи, Който ме обича и Когото азъ обичамъ. Любовта, обичта изключва всѣкакво съмнение. Тя почива на абсолютно довѣрие между хората. Щомъ нѣкой човѣкъ ви говори, той вѣрва въ Бога. Щомъ вѣрва въ Бога, той вѣрва и въ васъ. Само по този начинъ може да се образува вътрешна връзка между хората. Веднѣжъ създадена тази връзка, тѣ трѣбва да престанатъ вече да се занимаватъ съ отрицателни мисли. Който ви обича, той всѣкога желае вашето добро, както желае и своето. Когато вие успѣвате, той се радва; когато не успѣвате, той скърби. На сжщото основание, понеже Богъ ни обича, Той желае нашето добро, нашия успѣхъ. Нѣкой иска да да бжде ученъ, да има силна паметъ, каквото прочете, да запомни. Питамъ: ако този човѣкъ помни и доброто, и злото, което хората сж му причинили отъ редъ години, отъ редъ прераждания, защо му е тази паметъ? Нѣма по-голѣмо нещастие за човѣка отъ това, да помни и добринитѣ, и злините, които хората сж му причинили. Затова, именно, Богъ е заличилъ всичко отъ паметта ви, да не помните, кой, какво зло ви е причинилъ. Единъ день ще дойде страшниятъ изпитъ, когато Богъ ще дигне завесата на вашето минало, ще ви покаже, какви сж били отношенията ви съ всички хора, едни отъ които сж ви правили добро, а други — зло, и вие да погледнете къмъ тѣхъ, да погледнете къмъ Бога и да бждете готови да простите. Така ще се изпита вашата любовъ. Първо Богъ ще ви постави предъ ония, които не сж ви обичали и които само сж ви пакостили. И ако можете да простите, ще минете третото посвещение. Следъ това Богъ ще ви постави предъ ония, които сж ви обичали и които сж ви правили добрини. Ако можете да имъ благодарите, както трѣбва, ще минете презъ четвъртото посвещение. Тази е задачата, върху която окултнитѣ ученици трѣбва да работятъ.

Днесъ повечето хора се намиратъ предъ третото посвещение. Около всѣки човѣкъ Провидението изпраща не ония, които го обичатъ, но ония, които не го обичатъ, които му мислятъ злото. Тѣ се трупатъ около него и го докарватъ до ужасъ. Той настрѣхва отъ страхъ и се обръща къмъ Бога съ молба, да го освободи отъ тия неприятели. Не, докато не имъ прости, той нѣма да се освободи отъ тѣхъ. Той трѣбва да ги погледне спокойно, съ любовъ и да каже: Заради Бога прощавамъ на всички. Тогава Богъ ще вземе четката и ще залѣчи всички тия спомени. Това значи да мине човѣкъ третото посвещение, да бжде едновременно и Симонъ Петъръ, и Христосъ, и Синъ Божи. Щомъ станете Синъ на Бога живаго, веднага ще се намѣрите предъ четвъртото посвещение, и около васъ ще се събератъ само ония, които ви обичатъ. Вие ще си подадете взаимно ржка и ще заживѣете братски. Само по този начинъ животътъ ви ще се осмисли. Безъ да сте минали третото посвещение, каквато магия и да учите, каквато наука и да прилагате, нищо нѣма да придобиете. Да простите — въ това се заключава истинската магия, истинската наука. Докато не простите на онѣзи, които не ви обичатъ и ви причиняватъ пакости, никаква наука, никаква магия, никаква школа, никакви стихове и формули нѣма да ви помогнатъ. Напротивъ, тия нѣща по-скоро ще бждатъ нещастие за васъ, отколкото да ви направятъ щастливи. Казвамъ: тежкиятъ чукъ въ ржката на малкото дете носи нещастие за него, но въ ржката на майстора-скулпторъ, той е мощно оржие. Нѣкой казва, че е едно съ Бога. — Едно съ Бога е, но още лежи въ затвора, съ букаи на ржцетъ и на краката си. Едно съ Бога е, но сиромашията постоянно тропа на вратата му и петъ пари нѣма въ кесията си. Кажешъ ли, че си едно съ Бога, букаитъ отъ ржцетъ и краката ти трѣбва да паднатъ, а едновременно съ това трѣбва да излѣзешъ отъ затвора. Кажешъ ли, че си едно съ Бога, сиромашията трѣбва да те напусне и вмѣсто нея да дойде богатството. — Кога ще стане това? Христосъ е казалъ: „Който иска да придобие Вѣчния животъ, нека продаде имането си, да го раздаде на сиромаситѣ, а следъ това да ме последва“. Докато не може да прости, човѣкъ никога магъ не може да стане. За да стане магъ, той трѣбва да има права мисль. Докато дѣли нѣщата на възможни и невъзможни, човѣкъ магъ не може да стане. Кое е невъзможно за човѣка? Невъзможно е за човѣка, напримѣръ, да не прости. Ако нѣкой казва, че не може да прости,

защо да не каже и обратното, че може да прости? „Мога“ и „не мога“ едновременно не ставатъ. Въ даденъ случай, или можешъ, или не можешъ. Тогава, щомъ можешъ да кажешъ, че не прощавашъ, кажи и обратното, че прощавашъ. Затова казвамъ: азъ не мога да не бжда богатъ. — Сиромасъ не можешъ ли да бждешъ? — Сиромашията оставямъ за тебе. — Не мога да не бжда ученъ. — Невежа не можешъ ли да бждешъ? — Невежеството оставямъ за тебе. — Не мога да не бжда светъ човѣкъ. — Грѣшникъ не можешъ ли да бждешъ? — Грѣхътъ оставямъ за тебе. Така трѣбва да се говори на онзи, който иска да ви спѣва, да ви препятствува въ живота.

И тъй, магътъ трѣбва да знае, какъ да постѣпва, какъ да отговаря. Нѣма по-красиво положение отъ това, да слушашъ, какъ сждбата се разговаря съ мждреца, съ мага. Сждбата се отнася и съ мждреца така, както и съ обикновения човѣкъ. Когато лошата сждба дойде при мждреца, да му донесе най-голъмитѣ сградания, той става на крака, усмихва се, посрѣща я любезно, учтиво и я пита: Какво обичате? Тя е сериозна, обикаля около него, ходи натукъ-натамъ, дава му наставления, а той работи, рисува съ четката си. Следъ това тя преглежда работата му, и ако случайно намѣри нѣкакъвъ косъмъ, останалъ отъ четката му, казва: Този косъмъ не може да остане тукъ! — Добре, ще го махна, ще направя, както желаете. И най-после, като го прекара презъ редъ изпити, тя отваря една врата и му казва: Заповѣдай, свободенъ си вече. — Вие ще дойдете ли съ мене? — Не, азъ имамъ работа. Отивамъ да възпитавамъ ония, които идватъ следъ тебе. Следъ лошата сждба, при мждреца иде добрата сждба, която му носи благата на живота. Той пакъ става на крака, усмихва се и я поканва да седне. Тя започва да се разговаря съ него любовно и му оставя благата, опредѣлени отъ Бога за него.

Казвамъ: ако и вие, не сте готови, като мждреца, да слугувате на сждбата, ще треперите предъ нея. И мждрецътъ се намира подъ ударитѣ на сждбата, както и обикновениятъ човѣкъ. Сждбата е единъ отъ най-строгитѣ, най-мощнитѣ ангели, които седятъ при нозетѣ на Бога. Къмъ глупавитѣ тя е по-снизходителна, но дойде ли до мждреца, и за най-малката погрѣшка, и за най-малкия косъмъ на картината му, останалъ отъ неговата четка, тя го държи отговоренъ. Мждрецътъ ѝ казва: Ще ме простишъ, станала е нѣкаква погрѣшка, ще я изправа. И мждрецътъ прави погрѣшки, но лесно ги изправа. Щомъ изправа погрѣшкитѣ си, сждбата му отваря вратата за Царството Божие и казва: Заповѣдай! Сега, едно е важно за

васъ: да се изяви Любовта Божия къмъ всички хора, да вървите напредъ, да влѣзете въ Царството Божие. За това се изисква силна мисль, която по никой начинъ да не се огъва отъ външнитѣ условия. Тя може да се огъва, но да не се троши. Тя трѣбва да бжде като пружина, която, щомъ се огъне, пакъ да се върне въ първото си положение. Въ сегашния свѣтъ се забелязватъ ясно два периода, две епохи, които иматъ свои представители. Който живѣе още въ старата епоха и нѣма условия да се развива, нека мине въ новата епоха. За тази цель, той трѣбва да се откаже отъ всички стари, отъ всички непотрѣбни мисли и желания на досегашния животъ. Когато Христосъ казва на ученицитѣ си да се отрекатъ отъ себе си, Той има предъ видъ да се отрекатъ отъ старото, отъ навицитѣ на стария животъ, за да бждатъ готови да приематъ новото, красивото, което иде въ свѣта. Вратата на новата епоха се отваря вече, и душицѣ на хората трѣбва да се разширятъ. Човѣкъ ще вземе съ себе си само красивото, възвишеното, което е вложено въ неговата душа. Нима мъдрецътъ не носи навсѣкжде своята мъдрость, своитѣ добродетели?

И тъй, всички трѣбва да знаятъ, че за лошитѣ хора въ свѣта настѣпва черенъ периодъ, т. е. катастрофи. Времето, което сега иде, ще имъ покаже, че тѣ сж изгубили добритѣ условия и нѣма да намѣрятъ това, което търсятъ. Който не разбира моитѣ думи, той мисли, че свѣтътъ ще се разруши, ще изчезне. Не, свѣтътъ нѣма да се разруши, но човѣшкиятъ животъ ще се обнови изцѣло. Днесъ и богати, и бедни сж неврастеници. Богатитѣ казватъ, че сж станали неврастеници отъ много мисль. Беднитѣ казватъ, че сж станали неврастеници отъ лошитѣ условия, отъ голѣмата сиромашия на живота. Богатиятъ е неврастеникъ отъ лошитѣ мисли, които неговитѣ слуги постоянно му изпращатъ. Бедниятъ е неврастеникъ отъ лошитѣ условия, които разнебитватъ ума му. Какво очакватъ хората сега? Тѣ очакватъ по-добри външни условия. Тѣ мислятъ, че външнитѣ условия ще измѣнятъ живота. Не, само мисльта е въ състояние да измѣни живота. Свѣтлитѣ и чисти мисли могатъ да подобрятъ живота. За това се изисква послушание. Още първиятъ човѣкъ даде примѣръ на непослушание, като яде отъ плода на дървото за познаване на доброто и злото. А после, като го изгониха отъ рая, предъ вратата на рая седѣше ангелъ, съ мечъ въ ржка, да не би Адамъ да се върне, да яде отъ плодовѣтъ на „дървото на живота“, и като яде, да придобие безсмъртие. Сега вече иде друга епоха, когато на избранитѣ ще се каже тъкмо обратното: „Отъ никой другъ

плодъ да не ядете, освенъ отъ плодоветѣ на „дървото на живота“.

Следователно, всички трѣбва да се научите да различавате тия плодове. Всички имате желания и мисли, които днесъ не можете и не трѣбва да реализирате. Защо? Защото тѣ не носятъ щастieto ви. Обаче, има мисли, отъ реализирането на които зависи вашето щастие. Тѣ ще внесатъ въ васъ новия животъ. Човѣкъ е дошълъ на земята да научи и разбере слабоститѣ, възможноститѣ и невъзможноститѣ на своя физически животъ; той трѣбва да познае човѣка на свободата, както и Божественото начало, което едва сега се пробужда въ него. Когато Божественото начало въ човѣка се пробуди, и той се свърже съ Бога, тогава само ще се премахнатъ негодитѣ на неговия животъ. Този законъ се провѣржава навсѣкжде въ живота. Едно малко, бедно момиченце седи на пѣтя, но никой не му обръща внимание. Хората минаватъ-заминаватъ покрай него, но никой не се спира. По едно време царскиятъ синъ минава покрай момиченцето, поглежда го, разбира положението му и го извиква при себе си. Отъ този моментъ положението на момиченцето се подобрява. Всички хора започватъ да му обръщатъ внимание. Защо? Защото любовта го е погледнала. До това време момиченцето е поглеждало къмъ хората, дано нѣкой му обърне внимание, дано нѣкой го обикне. Щомъ царскиятъ синъ миналъ покрай него, то си казало: Този е, който ще донесе щастieto ми. Азъ вѣрвамъ абсолютно въ него. И наистина, отъ този день лошитѣ условия за това момиченце се измѣнили.

Казвамъ: по сѣщия начинъ, като момиченцето, и човѣшката душа трѣбва да очаква идването на царския синъ, на Сина Божи и да желае Той да я погледне и обикне. Отъ този день ще настане за нея миръ и радостъ, и тя ще може да учи. Мнозина отъ васъ нѣматъ тази опитностъ, но могатъ да я иматъ. Тази опитностъ не идва изведнѣжъ, но постепенно, както зората настѣпва постепенно. Най-красивиятъ моментъ въ живота на човѣка е пробуждането на неговото съзнание, или зазоряването на неговата душа. Който е дошълъ до този моментъ, той е намѣрилъ магическата пръчица въ своя животъ.

Сега, всички трѣбва да се стремите къмъ онази абсолютна, положителна вѣра, въ която се съединяватъ надеждата и любовта. Апостолъ Павелъ е поставилъ тия три добродетели да действуватъ едновременно: дете е вѣрата, тамъ сж надеждата и любовта; дете е надеждата, тамъ сж вѣрата и любовта; дете е любовта, тамъ сж вѣрата и надеждата. Тѣ

трѣбва да действуватъ едновременно. Въ миналото тѣ сж действували отдѣлно, но сж нѣмали голѣми постижения. Днесъ тѣ трѣбва да действуватъ едновременно, ако искате да иматъ резултатъ. Вѣрата действува въ физическия свѣтъ, надеждата — въ духовния, а любовта — въ Божествения. Кой въ каквото положение и на което мѣсто се намира, трѣбва да благодари за това. Защото, като дойде момента за пробуждане на съзнанието, не е важно, кой на каква служба е билъ. Вие може да сте или метачъ, или просекъ, или учителъ, или министъръ — не е важно това. Божественото ще дойде и ще огрѣе съзнанието ви като слънце. И тогава, вие ще се срещнете съ ония хора, които съзнаватъ, че предъ лицето на Бога всички сж еднакви. И босиятъ, и гладниятъ, и богатиятъ сж души, излѣзли отъ Бога, които играятъ своята роля на сцената. Като изиграятъ ролитѣ си добре, каквото спечелятъ, ще го дѣлятъ братски. Тѣй щото, външната страна не трѣбва да ви смуцава. Нѣма по-хубаво нѣщо за човѣка отъ това, да бжде доволенъ отъ положението си, не за цѣлия си животъ, но само за дадения моментъ. И тогава, кой какъ погледне на положението си, да каже: За този моментъ съмъ доволенъ. — Този моментъ е извънъ времето и пространството. Благодари на Бога за положението, въ което си поставенъ. Той те е поставилъ при тази обстановка, за да те изпита. Щомъ бждешъ доволенъ и издържишъ изпита си, положението ти моментално ще се подобри, но пакъ за даденъ моментъ. Въ това, именно, седи красотата на живота, че нѣщата не сж постоянни, и ние живѣемъ въ вѣчно разнообразие. Човѣкъ минава презъ разни положения, презъ разни фази и за всичко трѣбва да благодари, да се поучава. Колкото и да се оплаква отъ своето бreme, никой не може да му го отнеме. Кой може да отнеме бременето на цѣлия свѣтъ? Кой може моментално да премахне болеститѣ и недоразуменията между хората? Казвате: Богъ може да направи всичко това. — Богъ може да премахне всички болести, нещастия и страдания между хората, но не ги премахва. Защо? Докато хората казватъ, че нищо не могатъ да направятъ заради Господа, и Той се отказва да направи нѣщо за тѣхъ. Въ който моментъ тѣ кажатъ, че сж готови всичко да направятъ за Господа, и Той ще каже, че е готовъ всичко да направи за тѣхъ.

Съвременнитѣ хора страдатъ отъ едно вътрешно безвѣрие, което не трѣбва да ги смуцава, но да гледатъ да се освободятъ отъ него. То е хипнотическо състояние, което ги спѣва, което прѣчи на развитието имъ. Ще дойде день, когато хората

30 IV 1956
 преди Тръбване в Езерата

ще се освободят от това безвѣрие и ще заживѣятъ съ пълна вѣра, съ взаимна любовъ помежду си. Време е хората да работятъ усилено върху себе си, да турятъ мислитѣ и чувствата си въ пълень редъ и порядъкъ. Ние проповѣдваме едно учение, което, вътрешно, всички познавате. Де не сте били досега, на коя врата не сте хлопали, отъ кого не сте се учили и на какво не сж ви учили? Но още има да учите. Сждбата, която сегъ иде, ще ви научи на много нѣща. Чрезъ сждбата иде Богъ въ свѣта и пита хората, дали сж готови да простятъ. Които сж готови да простятъ, тѣ ще отидатъ надѣсно, ще минатъ третото посвещение и ще се опредѣлятъ като овце. Които не сж готови да издържатъ, тѣ ще отидатъ налѣво, ще се отдѣлятъ като козе отъ стадото, и дълго време следъ това ще трѣбва да учатъ.

Сегга, пожелавамъ ви, като дойде Христосъ, да минете отдѣсно, да познаете Бога, да познаете Сина Божи, па и вие сами да станете Синове Божии, Синове на възкресението. Тази е задачата ви на земята. Като сте дошли тука, желая ви да бждете като мждреца, да знаете, какъ да посрѣщате сждбата. Щомъ я видите, отдалечъ още да ѝ станете на крака, да ѝ се усмихнете, да я поканите да седне и да се разговорите съ нея. Строга и неумолима е сждбата! Като дойде до човѣка, тя прониква навсѣкжде въ него, не остава тайно мѣсто, което да не разгледа. Това е фигуративно предадено, но всѣки самъ ще опита, какво нѣщо е сждбата. Като дойде при васъ, ще ви запитамъ: какъ върви работата? Вие ще можете само да се усмихнете, безъ да кажете нѣщо за нея. Защо? Има нѣща, за които не може да се говори. Сждбата е едно отъ тия нѣща. Като мине сждбата, новиятъ животъ ще дойде. И тогава, всѣки ще бжде готовъ да работи за повдигането на човѣчеството. Всѣки ще има желание да помага на беднитѣ, на страдащитѣ, а съ това ще принесе нѣщо за изправяне на свѣта.

Казвамъ: всички трѣбза да се готвите за този изпитъ, за идването на сждбата. Той е третото посвещение. Като минете този изпитъ, Христосъ ще ви запита: „За кого ме мислите да съмъ?“ И всички, като Петра, ще отговорите: „Ти си Синъ на Бога живаго.“

*

2 Беседа отъ Учителя, държана на 10 февруари, 1929 г.

София. — Изгѣвъ.

21. XII. 1946

ПРЕДПРОГНАНЕ ЗА МЦЕНАЛ-

На този камъкъ.

„И който падне на този камъкъ, ще се строши; а на когото падне, ще го смаже.“*)

„На този камъкъ“.

Въ свѣта сжществуватъ два велики закона за развиването на всички живи сжщества: единиятъ законъ разрушава и разхвърля, а другиятъ — съгражда и нарежда. Между тѣзи два закона сжществува известно отношение, което само разумниятъ, учениятъ и мждрецътъ разбиратъ. Обаче, за непросветения тѣзи два закона оставатъ чужди, неразбрани. Въ втория законъ, който съгражда и нарежда, той вижда Божието благо, а въ първия — своето нещастие. Тѣй щото, когато мислитъ, чувствата и желанията му се разхвърлятъ, че не може двата края да събере на едно мѣсто, той казва: Работитѣ ми не вървятъ добре. Когато всичкитѣ му мисли, желания и чувства сж въ редъ и порядъкъ, т. е. когато вториятъ законъ работи, той казва: Работитѣ ми вървятъ добре. Разбира се, щомъ впрегнете въ колата си вашитѣ угоени, добре изхранени коне, работата върви; обаче, щомъ впрегнете вашитѣ изпосталѣли, слаби коне, колата не върви: тукъ спирате, тамъ спирате, докато най-после тръгвате пешъ. И тогава казвате: Работитѣ ми не вървятъ добре. Защо? Защото нѣма кой да тегли колата. Докато конетѣ ви сж здрави и теглятъ колата, вие мислите, че причината да вървятъ работитѣ ви добре е въ васъ. Щомъ конетѣ ви сж слаби, колата не върви, тогава мислите, че хората сж виновни за това. Въ първия случай конетѣ сж силни и могатъ да каратъ колата. Въ втория случай конетѣ сж слаби, не могатъ да каратъ колата и казватъ: Я по-добре ни освободете, та и вашата, и нашата работа да върви напредъ. Така поне ще знаете, че разчитате само на себе си. Когато нѣкой остане назадъ съ колата си, той се чуди, какво да прави. Ако се обърне къмъ конетѣ съ този въпросъ, тѣ много лесно ще му отговорятъ. Отговорътъ е единъ: Освободи ни и тръгни пешъ!

И тѣй, всѣки човѣкъ има безброй желания, едни отъ които мязатъ на слабитѣ, изпосталѣли коне, а други — на

*) Матей 21:44.

угоенитѣ коне. Сжщото може да се каже и за чувствата и мислитѣ въ човѣка. Обаче, хората трѣбва да разчитатъ на двата велики закона — на съграждане и на разрушаване. Тѣ нареждатъ нѣщата, поставятъ ги въ пълненъ редъ и порядъкъ, и по този начинъ указватъ възпитателно въздействие върху хората. И затова, когато разумниятъ човѣкъ поставя безпорядъка въ себе си въ пълненъ порядъкъ, казваме, че той се намира подъ влиянието на закона на съграждането. Когато неразумниятъ човѣкъ вижда около себе си пълненъ безпорядъкъ — колата счупена, конетѣ слаби, пжтищата развалени, мостоветѣ задигнати отъ водитѣ, той се намира подъ закона на разрушението и казва: Тежъкъ е моятъ животъ! Когато мждрецътъ се намѣри подъ влиянието на този законъ, той не се обезсърдчава, той вижда настѣпващия редъ и порядъкъ и започва усилено да работи, да поставя всѣко нѣщо на своето мѣсто, и въ скоро време изпада подъ влияние на закона на съграждането. Това значи мждрецъ — отъ безпорядъка създава редъ и порядъкъ. Следователно, порядъкътъ за мждреца е безпорядъкъ за глупеца; и безпорядъкътъ за глупеца е порядъкъ за мждреца. Глупецътъ представя закона, който разхвърля нѣщата, а мждрецътъ — закона, който нарежда нѣщата.

„На този камъкъ“. Като се говори за камъкъ, ние имаме предъ видъ твърдата материя. Но материята, въ която живѣемъ, има четири агрегатни състояния: твърда, течна, въздухообразна и лжчиста. Днесъ ние живѣемъ и се ползуваме най-много отъ твърдата материя, отъ почвата. Докато кракътъ ни е стѣпилъ на земята, ние сме решителни, осигурени и се намираме въ свѣта на порядъка. Щомъ изгубимъ тази почва подъ себе си, ние вече сме въ свѣта на безпорядъка. Порядъкътъ въ нашия животъ е за рибата безпорядъкъ. Достатъчно е за моментъ само да извадите рибата отъ водата и да я турите на твърдата почва, за да започне тя съ ужасъ да се блѣска въ тази почва, да търси своята срѣда — водата. На твърдата почва поставена, тя е въ свѣта на безпорядъка. Докато птицата е въ въздуха, тя е способна да живѣе, да се проявява. За птицата, въздухътъ е свѣтъ на порядъкъ. Обаче, има сжщества, които коренно се различаватъ отъ рибитѣ, отъ птицитѣ и отъ човѣка. Тѣ живѣятъ въ свѣтлината, въ лжчистата материя, дето иматъ условия да се проявяватъ. За тѣхъ тази материя е свѣтъ на порядъкъ. Значи, сжществуватъ четири състояния на материята, които спѣватъ едни сжщества въ развитието имъ, а на други благоприятствуватъ. И тогава казваме: който се спѣва въ твърдата почва, той е риба; който стѣпва сигурно на твърдата

почва, той е човѣкъ. Който се спѣва въ водата, той е птица; който нарежда работитѣ си добре въ водата, той е риба. Който се спѣва въ въздуха, той е прашинка; който нарежда работитѣ си въ въздуха, той е птица. И най-после, който се спѣва въ свѣтлината, той е сгурия; който нарежда работитѣ си въ свѣтлината, той е сжщество на свѣтлината. Сега, на васъ оставамъ да преведете всички тия величини и да извадите отъ тѣхъ редъ заключения, редъ максими за живота. Мждрецътъ вижда и разбира всички тия нѣща въ тѣхния редъ и порядѣкъ, съ тѣхнитѣ свѣтлини и сѣнки, а глупецътъ вижда само сѣнкитѣ имъ. Като влѣзете въ нѣкоя художествена галерия, и наблюдавате картинитѣ, по тѣхъ ще познаете, какъвъ е художникътъ. Ако лѣкъ художникътъ наблюдава посетителитѣ, какъ разглеждатъ картинитѣ, ще познае, каква е тѣхната култура, ще познае разбиранията имъ по художеството. Ако нѣкой отъ посетителитѣ се спре само върху сѣнкитѣ, той не е мждрецъ. Ако нѣкой се спре върху главнитѣ чѣрти на картината, той има идея, има разбиране. Сжщото нѣщо може да се каже и за музиката. Когато нѣкой отиде на концертъ и започне да критикува музиканта, че нѣкъде не взелъ такта правилно, или че нѣкъде се образувалъ малѣкъ дисонансъ, той е човѣкъ на дреболиитѣ, на сѣнкитѣ въ живота. Музиката не се заключава само въ такта, нито само въ тоноветѣ. Музиката представя съвокупность отъ много нѣща; тя е нѣщо повече отъ такта, отъ тоноветѣ и т. н. Тактътъ е само спомагало на музиката; тоноветѣ сж изразъ на музиката, а самата музика е велико, неизразимо нѣщо. Тя създава тонове, тя създава тактъ, тя създава ритъмъ.

Съвременнитѣ хора се спиратъ повече върху сѣнкитѣ на живота, и затова, като имъ се случаватъ нещастия, казватъ: Защо трѣбваше да стане така? Защо животътъ е толкова тежѣкъ? Защо хората сж толкова лоши и т. н.? Казвамъ: хората трѣбва да се спиратъ върху хубавото, красивото въ живота, а не върху сѣнкитѣ. Нѣкой баща има петъ деца: четиритѣ сж добри, примѣрни по поведение, послушни, а петото е немирно, палаво, непослушно. Бащата, майката, братята, сестритѣ говорятъ все за непослушния: де ходилъ, какви пакости вършилъ, кои деца билъ и т. н. Защо трѣбва всички да се занимаватъ съ него? Като се прибератъ децата въ дома си, нека майката и бащата започнатъ да се разговарятъ съ четиритѣ деца, да ги питатъ, какво сж свършили презъ деня, какво иматъ предъ видъ за утрешния день, и да оставятъ непослушника настрана. Нека тѣ се занимаватъ съ добритѣ си деца, и

привидно да забравят лошото дете. Ако мъдрецът види това непослушно дете, ще разбере, че въ него се крие една особена чърта, която, като не знае, какъ да изяви, изразява я по съвсемъ особенъ, нежелателенъ начинъ. По този начинъ, именно, то иска да обърне внимание на хората. Нима онзи, който изгори ефеския храмъ, бѣше глупавъ човѣкъ? Съ изгарянето на този храмъ, той искаше да каже на хората да съградятъ нѣщо по-хубаво отъ него. Обаче, ефесянитѣ мислѣха, че като тѣхниятъ храмъ нѣма другъ. Хората трѣбва да измѣнятъ своя начинъ на мислене, да дойдатъ въ правата мисль, въ която нѣма никакво насилие, никакви противоречия.

Днешнитѣ хора се нуждаятъ отъ здрава, положителна основа на живота, отъ разумни правила и максими. Такова правило е далъ единъ педагогъ на своитѣ ученици. Той взелъ това правило отъ единъ древенъ разказъ, въ който се говорило за единъ ученикъ, въ когото се явило силно желание, силенъ копнежъ да влѣзе въ нѣкоя окултна школа. За тази цель, той се явилъ при единъ отъ учителитѣ на тази школа да държи приемень изпитъ. Първиятъ му изпитъ билъ по математика, вториятъ — по пѣние, третиятъ — по формитѣ на красотата. И на третѣ изпита учителятъ му турилъ нула. Четвъртиятъ му изпитъ билъ върху добродетелта. На този изпитъ той получилъ единица. Като видѣлъ успѣха си, ученикътъ изпадналъ въ голѣмо обезсърдчение и започналъ да плаче, да се чуди, какъ е възможно, да мисли, че е толкова способенъ, а да даде такива слаби резултати? Като видѣлъ обезсърдчението му, учителятъ казалъ: За да разберешъ, какъвъ е твоятъ успѣхъ, тури единицата отпредъ, а третѣ нули следъ нея. Числото, което получишъ, показва успѣха ти. Така постъпва мъдрецътъ. Той туря нулитѣ следъ единицата, и по този начинъ осмисля нѣщата. Глупецътъ постъпва точно обратно: той туря нулитѣ отпредъ, единицата следъ тѣхъ, и по този начинъ се обезсърдчава.

Следователно, когато срещна човѣкъ, който се е обезсърдчилъ, казвамъ: Твоитѣ работи не вървятъ добре, защото си турилъ нулитѣ отпредъ, единицата отзадъ. Ако искашъ всичко да ти трѣгне добре, размѣни мѣстата на тия цифри: тури единицата напредъ, а нулитѣ — отзадъ. И наистина, работитѣ на съвременнитѣ хора сж много объркани, именно, по тази причина: тѣ сж размѣнили мѣстата на числата въ своя животъ. Живи сж тия числа, и затова, всѣка промѣна на мѣстата имъ създава известни отклонения въ мисльта. Ето защо, окултната наука иде днесъ въ услуга на човѣчеството, да му

покаже начинъ за право мислене. Напримѣръ, нѣкой казва, че свѣтътъ не е създаденъ, както трѣбва. — Отде знаешъ? Какво представяшъ ти, за да можешъ да се произнасяшъ по този въпросъ? За да казвашъ, че свѣтътъ не е създаденъ добре, това подразбира, че ти си най-великиятъ мждрецъ въ свѣта и можешъ да създадешъ нѣщо по-хубаво огъ това, което Богъ е направилъ. Въ сжщностъ така ли е? Ако не си такъвъ мждрецъ, който можешъ да създавашъ свѣтове, тогава кажи, както мждрецътъ казва: Свѣтътъ е създаденъ добре. Тѣй както Богъ го е създалъ, никой другъ не може да го създаде. Тури тази мисль въ ума си и работи съ онова, което е вече създадено. Това не значи, че хората не сж свободни да мислятъ за свѣта, както искатъ. Свободни сж хората да иматъ, каквито искатъ мнения за създаването на свѣта, но въ своитѣ разисквания и твърдения, тѣ трѣбва да се пазятъ да не изопачатъ мисльта си. Никой никого не може да ограничава: нито мждрецътъ може да ограничава другитѣ хора въ начина на мисленето имъ, нито пъкъ глупецътъ може да ги ограничава. Обаче, въ края на краищата, всѣки самъ ще носи последствията на своята права, или крива мисль. Мждрецътъ поставя нѣщата въ редъ и порядъкъ и ги осмисля, а глупецътъ ги разхвърля и обезсмисля. Когато попаднете въ общество на глупави хора и слушате, какво говорятъ, какъ мислятъ, най-после и вие казвате: Откакъ влѣзохъ между тия хора, съвсемъ оглупѣхъ. Когато попаднете въ общество на мждри хора, вие ще поумнѣете. Какво показва това? Това показва, че човѣкъ самъ не мисли, но мислятъ другитѣ около него. И затова, когато умътъ, мисльта ви работятъ добре, ще знаете, че се намирате въ общество на мждреци. Казвате: Какъ не съмъ знаелъ, че съмъ билъ такъвъ гений! — Ти не си гений, но се намирашъ въ общество на гениални хора. И обратно: когато кажешъ, че си глупавъ, ще згнешъ, че се намирашъ въ общество на глупави хора. Това сж две състояния, въ които човѣкъ често изпада. Понѣкога човѣкъ не е нито между мждритѣ, нито между глупавитѣ; той мисли, че нѣма нито наука, нито религия, отъ нищо не е доволенъ, на нищо не се радва и чака само да дойде нѣкой отвънъ, да го предизвика, да му докаже, че съ бой, съ насилие работитѣ могатъ да се наредятъ. — И това е състояние, въ което човѣкъ временно може да изпадне.

„На този камък“. Идеята, която се съдържа въ този стихъ, трѣбва да се постави като основа на вѣщия животъ и върху нея да градите. По-нататкъ е казано въ сжщия стихъ,

че този камъкъ, върху който човѣкъ падне, ще се строши; а върху когото падне, ще го смаже. Отъ този стихъ се вижда, че много хора иматъ криви схващания за нѣщата. Тѣ искатъ великитѣ идеи да дойдатъ при тѣхъ, но не знаятъ, че тѣзи идеи ще ги смажатъ. Тѣ искатъ великитѣ идеи да паднатъ върху тѣхъ, но самитѣ идеи ще ги унищожатъ. Великитѣ идеи иматъ своя свѣтлина, която дава отражение върху всички нѣща въ живота. Радвайте се на свѣтлината, която вашата велика идея носи и не се лакомете да я обсебите, да я задържите въ себе си. Радвайте се на слънцето, което грѣе. То представя велика Божествена идея, която носи въ себе си свѣтлина. Какво щѣше да бжде положението на съвременния свѣтъ, ако слънцето ходѣше отъ къща въ къща, между хората, да яде и да пие съ тѣхъ?

„На този камъкъ“. Тази е основната идея, върху която говоря днесъ. Всѣка основна идея има своя орбита, затова е основна. Тя не може да измѣни пѣтя на своето движение, а това трѣбва да ви радва. Щомъ знаете това, не се стремете да измѣните нейния пѣтъ. Ако нѣкой пожелае да фотографира своята идея и да я покаже на хората, и това е невъзможно. Защо? Защото идеитѣ не могатъ да се фотографиратъ. Ако нѣкой фотографира слънцето и го представи, че е свѣтло, крѣгло тѣло, съ това идеята не е изразена. Никоя идея не може да се изрази, нито съ думи, нито съ образи. Идеята не може да се събере нито на земята, нито въ ума, нито въ сърцето на човѣка. Всѣка идея може временно само да присѣтствува въ човѣшката душа. Душата и природата сж две фази на Битието. Природата дава материалъ, а душата твори. Природата е кредиторътъ, който дава материалъ за обработване, а душата обработва, съгражда този материалъ. Човѣшкото естество пѣкъ е това, отъ което вашата душа и вашата природа се ползуватъ. Казвате: Природата ми е такава. — Каква е вашата природа? Вие се занимавате съ дребни мисли и казвате, че естеството, или природата ви е такава. Не унижавайте естеството си! Естеството на човѣка не е дребнаво, но той се занимава съ дребни мисли, не знае, какъ да работи и отдава всичко това на своята природа. Вие разхвърляте вашитѣ нѣща, не знаете още, какъ да ги нареждате. Ако се намѣрите въ общество на десетъ души лоши хора и успѣте да ги заставите да мислятъ право, вие ще минете за тѣхъ като ученъ човѣкъ, влѣзълъ между умни хора. Какво представятъ лошитѣ хора? Лошъ човѣкъ е онзи, който не е постигналъ своитѣ желанія и иска да ги постигне по единъ не-

естественъ начинъ. Добъръ човѣкъ е онзи, който е постигналъ своитѣ основни желанія и ги е впрегналъ да работятъ, не само за него, но и за своитѣ ближни.

Следователно, ако паднемъ върху своята основна идея и искаме да я изнесемъ предъ свѣта, ние ще се строшимъ. Който иска да изнесе своята идея предъ свѣта, той ще се строши. Който иска да изкаже своето вѣрую предъ свѣта, той ще се строши. Какво ще изкажете вѣруето си предъ свѣта? Ако нѣкой ме пита, въ какво вѣрвамъ, ще кажа: вѣрвамъ въ хлѣба, въ водата, въ въздуха, въ свѣтлината и въ топлината. — Сжществува ли нѣкакъвъ Богъ? — По този въпросъ азъ бихъ желалъ ти да ми говоришъ. Азъ говоря за нѣща, които положително зная, а оставямъ на тебе да ми говоришъ за нѣща, които не зная. И тогава, той започва да ми говори, че Господъ е всесиленъ, всемждъръ, всеблагъ. — Така е, виждамъ всичко това. Казвамъ: човѣкъ трѣбва да бжде уменъ, да знае, какво да говори. Той трѣбва да прояви своята интелигентностъ и чрезъ нея да разреши мжнотиитѣ си. Мжнотиитѣ сж задачи, дадени на човѣка да ги разреши. Това не значи, че той ще разреши всички задачи — частъ отъ задачитѣ си ще разреши, а една частъ ще останатъ неразрешени. Тѣхъ той ще разреши въ бждеще. Каквото днесъ разреши, ще остане за основа на бждещето. Всѣки опитъ, колкото малкъ да е, никога не остава безъ послѣствие. Нѣкой казва: Какво печеля, ако мисля за доброто? — Ако само по единъ часъ на день мислишъ за доброто, за великото въ свѣта, този часъ ще създаде въ твоя бждещъ животъ условия за гениалностъ. Ако отдѣляшъ на день само половинъ часъ да мислишъ за Бога, Той непременно ще те възнагради. Колкото малко, колкото грѣшно да е едно сжщество, достатъчно е да отдѣли за Бога най-малкото време, съ което разполага, Той ще го възнагради щедро. Богъ никога не забравя да отдаде всѣкому нужното, но ние не трѣбва да се налагаме. Той не може да върви по нашия умъ и казва: Да мислите за мене, това е добре за васъ, но ще знаете, че азъ ще ви дамъ всичко, каквото ви е нужно, когато намѣря благоприятни условия. Кога ще бжде това, то е моя работа. Питамъ: ако вие сте риба и живѣте въ водата, може ли Богъ да ви направи на земята хубавъ палатъ за живѣене? Ако вие сте птица и живѣте въ въздуха, може ли Той да ви постави предъ царска трапеза? Значи, царскитѣ трапези и хубавитѣ работи се даватъ на човѣка само при благоприятни съчетания въ живота, за да може той разумно да ги използва.

Сега, за изяснение на тази мисъл, ще приведа единъ разказъ. Като се предава нѣкой разказъ, мнозина бързатъ да кажатъ, че знаятъ този разказъ. Едно трѣбва да знаете: който и да е написалъ разказа, който и да го предава, той всѣкога остава новъ. Законътъ е такъвъ. Когато нѣкое дете предава единъ разказъ, той пакъ е новъ, защото това дете влага въ него своя идея, която авторътъ не е внесълъ. Разказътъ може да е старъ, но детето внася въ него нѣщо ново. Не мислете, че детето не може да внесе нѣщо ново. И като говори, и като предава нѣщо, детето всѣкога може да внесе нѣщо ново отъ себе си. Мждрецътъ едновременно е и младъ, и старъ: младъ е по приложение, старъ — по опитностъ. Когато прилага своето знание, мждрецътъ е дете. Когато събира плодоветъ отъ това, което е приложилъ, мждрецътъ е старецъ и очаква на готово да му донесатъ това, което е далъ.

Ще пристѣпя къмъ разказа. Това, за което се говори въ разказа, се е случило въ времето на царь Абу—Бенъ—Фура. Ако искате да знаете нѣщо за този царь, четете книгитъ по това време. Тамъ ще намѣрите цѣлата негова история. Той билъ отличенъ царь. Въ царството му съществувалъ голѣмъ редъ и порядъкъ. Той ималъ само една дъщеря, наречена Енъ-Суфи, която била най-умна отъ всички моми, живущи по това време въ царството. Въ този разказъ се говори и за нейния бждещъ избранникъ, който се наричалъ Елми-Баръ. Понеже Енъ-Суфи била най-красивата и най-умната мома отъ всички тогавашни моми по свѣта, до нея пристигали млади и красиви момци, княжески и царски синове, отъ цѣлия свѣтъ. Едни отъ тѣхъ я възпѣвали, други ѝ носили подаръци, цвѣтя, букети, трети ѝ обещавали щастие, но всички имали една цель — да се домогнатъ до ржката ѝ. Тя не се подавала на никакви обещания, не се ласкала отъ никакви подаръци, защото знаела, че тия обещания никога не се сбждвали. Казано е, че цѣлиятъ адъ е циментиранъ само отъ любовни обещания, които никога не се сбждватъ. Улицитъ на ада сж послани и украсени съ хубави, скъпоценни камъни и надписи отъ несбжднати надежди и мечти, отъ несбждната вѣра, надежда и любовъ. Цѣлиятъ адъ е посланъ съ счупени сърца, които не сж постигнали своитъ мечти и идеали. Обаче, нейниятъ избранникъ, Елми-Баръ, живѣлъ нѣкжде на планината, дето пасѣлъ овце. Въ свободното си време правилъ научни изследвания на небето, изучавалъ звездитъ, планетитъ, за която цель си служилъ съ особена трѣба. Той билъ отличенъ овчаръ, заради което билъ посещаванъ отъ много хора. Като

дохождали при него, хората обичали да гледатъ презъ прозореца на стаичката му, да видятъ, какво прави, съ какво се занимава. Всѣка сутринъ той отправялъ тржбата си къмъ прозореца на своята любима, дано отдалечъ поне я види. Като я виждалъ, радвалъ се и презъ цѣлия день работилъ, занимавалъ се усърдно. Като виждалъ своята любима, започвалъ да наблюдава небето и да вади бележки отъ всичко, което му правило впечатление. Така той работилъ своитѣ любовни фотографии. Ако нѣкой астрономъ види, какво прави този младъ момъкъ, ще каже, че изследва слънцето, юпитеръ и:и други нѣкакви планети. Не, този младъ момъкъ се занимава съ любовни работи. Той гледа презъ прозореца своята любима, както астрономитѣ, като наблюдаватъ небето, дойдатъ до Венера, но казватъ: Съжаляваме, че се яви голѣма буря, която ни попрѣчи да видимъ Венера. Да, всички гледатъ Венера презъ прозорцитѣ си, но тя всѣкога се явява съ було на лицето си, да закрива своята красота.

Питамъ: вие, които искате да служите на Бога, на кого ще приличате? Дали ще приличате на онѣзи царски синове, които дохождали при царската дъщеря съ букети, подарѣци и цвѣта въ ржце, или на онѣзи, които ѝ писали писма, пълни съ обещания за щастливъ животъ, или най-после на онзи младъ овчаръ, който живѣлъ на планината и всѣка сутринъ поглеждалъ отъ прозореца си, да зърне красивата царска дъщеря и следъ това правилъ научни наблюдения на небето? Най-добре е да приличате на младия овчаръ, който написалъ едно хубаво стихотворение на чуждъ, старъ езикъ, който вие не познавате. Ако предамъ стихотворението на този старъ езикъ, вие нѣма да го разберете, затова ще го предамъ въ преводъ. Ето приблизително преводътъ на това стихотворение:

„Слънцето не бѣше още изгрѣло,
Гнѣвенъ бѣ вѣтрътъ и фучеше.

Вълнуваше се планината, чуваше се по нея: гръмъ, трясъкъ, пукотъ; страхъ всѣваше въ душитѣ на дребнитѣ брѣмбарчета. Порои води слизаха отъ върховетѣ и, като войници за бой свличаха канари, камъни, пѣсъкъ и съ сила, гнѣвъ и яростъ ги пращаха въ подножието, въ дълбокитѣ долини: Идете тамъ долу! Вамъ смирение е нужно. Доста сѣ седѣли на високитѣ върхове. Скрѣбъ и страдание що е, още не сте познали“.

Идете долу и кажете „Любовъ навредъ цари; въ тишина и буря мѣдростъ владѣе, а въ окови и затвори, всегда свобода и истина говори“.

Както виждате, отъ всички великани на тогавашната епоха, нищо не е останало до насъ, а отъ този царски синъ-овчаръ, който живѣлъ на планината, е останало нѣщо, което и досега още живѣе: и на небато, и на земята, и въ водата, и въ въздуха, а най-после и въ свѣтлината. Неговитѣ думи и досега още сж живи. Следователно, ако живѣемъ като обикновени хора, като царския синъ Елми-Баръ, все ще оставимъ нѣщо, и името ни винаги ще се споменава, както и сега споменаваме името на Елми-Баръ. Сжщо така споменавамъ името на Енъ-Суфи, неговата възлюбена. Сега, разбрахте ли, защо той всѣка сутринъ, съ тржбата си, поглеждалъ къмъ нейния прозорецъ? Ще кажете, че младиятъ овчаръ наблюдавалъ двореца, царския палатъ, интересувалъ се да разбере, какъ живѣятъ хората въ този дворецъ. Спередъ мене, най-важна личностъ въ разказа е Абу-Бенъ-Фура, царьтъ. Ако той нѣмаше царство, този разказъ нѣмаше да се създаде. Царьтъ Абу-Бенъ-Фура представя свѣта, вселената. Царската дъщеря Енъ-Суфи представя душитѣ на всички хора по земята. Всѣка душа, слѣзла на земята, търси нѣщо: една по единъ начинъ, друга — по другъ начинъ. Защо царската дъщеря всѣка сутринъ поглеждала презъ прозореца на своята стая? Тя поглеждала отъ прозореца да види своя избранникъ Елми-Баръ, който изгрѣвалъ на изтокъ, а залѣзвалъ на западъ. Когато младата мома се показвала на прозореца си, това е изтокъ; когато се скривала отъ прозореца си, това е западъ. Защо слънцето изгрѣва? И то търси нѣкого. Азъ бихъ желалъ слънцето никога да не намѣри този, когото търси, защото щомъ го намѣри, ще престане да изгрѣва и да залѣзва. Ако не го намѣри, дълго време ще изгрѣва и ще залѣзва.

Всички хора казватъ, че човѣкъ все трѣбва да се влюби въ нѣкого. — Опасна работа е влюбването. Когато нѣкоя мома се влюби, майката и бащата казватъ, че дъщеря имъ заминала за нѣкжде, т. е. пристанала на нѣкого. Въ такъвъ случай, и смъртьта не е нищо друго, освенъ приставане на нѣкого. Азъ не вѣрвамъ въ смъртьта. Когато стариятъ дѣдо намѣри своята възлюбена, съблича старата си дреха, облича нова и отива при нея. Хората, близкитѣ му казватъ: Господъ да го прости! — Нѣма какво да го прощава Господъ. Той сега се разхожда съ своята възлюбена, подмладенъ, премѣненъ, неузнаваемъ. Които не разбиратъ дълбокия смисълъ на моитѣ думи, ще започнатъ да разискватъ, дали сж вѣрни тѣ, или не. Само глупавитѣ хора говорятъ за вѣрни, или за невѣрни нѣща, а умнитѣ хора всѣкога говорятъ за умни работи. Глупавитѣ

работи сж за глупавитѣ хора; умнитѣ работи — за умнитѣ хора, а ученитѣ работи — за ученитѣ хора. Всички въпроси трѣбва рѣзко да се поставятъ. Който разбира свѣта, вселената, той щѣше да разбере смисъла и на самото име Абу-Бенъ-Фура. Ще кажете: Дали не може да се даде друго име за свѣта? — Изредете, колкото имена знаете, и вижте после, кое отъ тѣхъ ще изберете. За създаването на свѣта англичанитѣ иматъ едно изречение, бѣлгаритѣ — друго, но общата идея, която е изразена съ даденитѣ окултни звукове, е една и сѣща. Навсѣкжде и въ всичко прониква единъ общъ законъ. Запримѣръ, когато нѣкой човѣкъ, билъ той бѣлгаринъ, французинъ, германецъ, или какъвъ и да е, се влюби, въ негс наставка една и сѣща промѣна. Ако измѣрите врата му преди и следъ влюбването, ще забележите едно увеличаване, едно разширяване, макаръ и съ милиметри само. Ако въ врата на човѣка има малко стѣснение, т. е. ако мѣрквата се намалява, това показва, че той е изгубилъ любовта си. Значи, дето любовта действува, тамъ всѣкога става разширяване. Щомъ любовта изчезва, става стѣсняване, свиване.

И тъй, когато човѣкъ изгуби любовта си, въ душата му наставка мракъ, тъмнина. Всичко въ живота му се обезсмисля и изгасва. Дойде ли отнѣкжде най-малката свѣтлинка, най-малката надежда, животътъ отново придобива смисълъ. И въ първия, и въ втория случай, животътъ има смисълъ, но психичнитѣ състояния въ човѣка се измѣнятъ, вследствие на което той губи своето равновесие, губи смисъла на своя животъ. Причинитѣ за промѣнитѣ въ съзнанието на човѣка се дължатъ на материалнитѣ идеи, съ които той се занимава. Достатъчно е една любовна дума да ви каже нѣкой, за да се измѣни и вашето състояние. Това показва, че хората живѣятъ още въ свѣтъ на постоянни промѣни. Напримѣръ, срѣща ви единъ уменъ човѣкъ и казва, че вие имате добри заложби, и отъ васъ може да излѣзе нѣщо. Следъ това ви срѣща единъ глупавъ човѣкъ и казва, че отъ васъ нищо не може да се очаква. Въ първия случай се насърдавате, въ втория случай се обезсърдавате.

Тъй щото, когато сте радостни, ще знаете, че ви е срещналъ нѣкой мждрецъ; когато сте скръбни, ще знаете, че ви е срещналъ нѣкой глупавъ човѣкъ. Когато ставате радостенъ отъ леглото си, това показва, че ви е срещналъ нѣкой ангелъ. Ангелитѣ сж сѣщества на любовта. Когато слизатъ на земята, ангелитѣ трѣбва да срещнатъ поне една душа, въ която

да се влюбятъ. Докато не се влюбятъ, тѣ не могатъ да се върнатъ на небето. Защо е необходимо ангелитѣ да се влюбватъ? Влюбването подразбира нѣкаква придобивка, нѣкаква печалба, която трѣбва да се занесе въ Божествената каса. Какъвъ е моралътъ на съвременнитѣ хора по отношение на любовта? Ако мома се влюби въ момъкъ, когото родителитѣ не харесватъ, това предизвиква цѣлъ скандалъ въ дома на момата. И обратно: ако момъкъ се влюби въ нѣкоя бедна мома, това създава редъ тревоги и неприятности въ дома на момъка. Кое е правилото за влюбването, че момитѣ и момцитѣ да знаятъ, въ кого да се влюбватъ и въ кого да не се влюбватъ? Какво лошо има въ това, ако всички души, излѣзли отъ Бога, се влюбятъ въ нѣкого? Момата, въ която нѣкой момъкъ се е влюбилъ, е негова сестра, излѣзла отъ Бога отъ хиляди години насамъ, и днесъ той я срѣща, хваща я за ръка и я завежда при родителитѣ си, като имъ казва, че намѣрилъ своята сестра. И родителитѣ трѣбва да се радватъ, както синътъ се радва. Какво лошо има въ това? Оставете вашитѣ заблуждения, вашитѣ изопачени вѣрвания настрана и живѣйте, както Богъ е опредѣлилъ.

И религиознитѣ хора се намиратъ предъ сжщата опасностъ, да изопачатъ своитѣ възгледи и вѣрвания. Виждате единъ човѣкъ върви въ правия пѣтъ, но изведнѣжъ минава нѣкакво съмнение въ ума му, и той се запитва, дали е въ правия пѣтъ, или не. Всички хора вървятъ въ пѣтя, който Богъ имъ е начѣрталъ. Този пѣтъ е извънъ човѣшкото съзнание и самосъзнание. Докато живѣе само въ съзнанието и самосъзнанието си, човѣкъ има възможностъ да се отклони отъ правия, отъ Божествения пѣтъ. Това не значи още, че онзи, който се отклонява въ живота си, нѣма опредѣленъ пѣтъ отъ Бога, по който той трѣбва да върви. Синътъ на нѣкои родители се отклонява отъ правия пѣтъ и започва да посещава кръчми, вариетета, никого не слуша, отъ никого не се поучава. Дохождатъ при него проповѣдници, говорятъ му, че не е на правъ пѣтъ, че трѣбва да се опомни, но той не иска да чуе. Викатъ го родителитѣ му, и тѣ го съветватъ, но той пакъ не слуша, намира, че всичкото имъ говорене, сж празни думи. Обаче, единъ день той срѣща красивата мома Енъ-Суфи, и веднага въ него става промѣна: той започва да се прибира дома си, да ходи чисто облеченъ, добре причесанъ, всѣкога и къмъ всички внимателенъ, учтивъ. Коя е причината за тази промѣна? Той е срещналъ Енъ-Суфи, която му проповѣдва, и той разбира смисъла на нейнитѣ думи. Сжщата про-

мѣна става и съ момата. Когато срещне младъ, красивъ момъкъ, и тя започва да се чисти, да се облича добре. Защо прави това? Защото красивиятъ момъкъ обича чистотата, и тя иска да бѣде чиста, за да се хареса. Който не разбира този законъ, той е готовъ да осъди момата, че губи напразно времето си да чопли, да чисти ноктитѣ си. Не, като чисти ноктитѣ си, момата върши важна работа. Тя иска да изчисти и най-малката си погрѣшка, която се е скрила нѣкъде подъ ноктитѣ ѝ. Като влѣзе въ човѣка, любовта внася въ него възвишеното и благородното, и той казва: Азъ трѣбва да бѣда абсолютно чистъ въ мислитѣ, въ чувствата и въ действията си, за да задържа любовта въ себе си. Иначе, изгубя ли чистотата, ще изгубя и любовта си. Когато любовта посети човѣка, той е спретнатъ, чисто облѣченъ и учтивъ. Той влиза вече въ правия пѣтъ. Нѣкой религиозенъ говори за Любовта Христова, но външно се напуца, не се облича добре, не се мие, съ което иска да покаже, че нищо не го интересува. Този човѣкъ е на кривъ пѣтъ. Първиятъ е грѣшникъ, който има условия да стане праведенъ. Вториятъ е праведенъ, който има условия да стане грѣшникъ. Значи, и въ двата случая отношенията се измѣнятъ.

Казвамъ: всѣки поривъ, всѣки импулсъ на човѣшката душа трѣбва да се насърдава. Когато се натѣкнете на нѣкоя лоша чѣрта въ себе си, потърсете начинъ да я превърнете въ добра. Въ това, именно, се заключава живата математика. Въ тази математика, всѣко число представя отношения на идеи. Въ него сж вложени най-малко седемъ идеи. Напримѣръ, единицата, като количество, не е достатъчно пълно понятие. Подъ понятието единица, освенъ количество, ние разбираме още и субстанция въ едно отъ четириѣ състояния: или въ твърдо, или въ течно, или въ въздухообразно, или най-после въ лъчесто състояние. Единицата е основа на всички останали числа. Който разбере единицата, той ще разбере и другитѣ числа. Двойката пѣкъ, въ своята вътрешна сжщина, подразбира познаване на законитѣ, чрезъ които човѣкъ може да измѣни положението си въ живота. Който иска да внесе равновесие въ своя животъ, той трѣбва да оперира съ числото три. Който иска да бѣде производителенъ, да твори, той трѣбва да разбира единицата и двойката. Ако нѣкой иска да съгради въ себе си твърдъ характеръ, като диамантъ, той трѣбва да разбира закона на числото четири. Ако иска да бѣде поетъ, да пише така, че да стане известенъ на цѣлия свѣтъ, той трѣбва да разбира закона на числото петъ. Всѣко число, разбрано въ

своята вътрешна сжщина, представя живъ елементъ, жива сила въ природата. Ако си представите числото две въ видъ на два ангела, слѣзли отъ небето да ви придружаватъ, единиятъ отъ лѣвата ви страна, а другиятъ — отъ дѣсната ви страна, вие ще разберете, какво значи благоприятни условия. Обаче, ако не разберете тия условия и не ги използвате правилно, вие ще влѣзете въ кривия пжтъ на живота. Това показва, че и въ хубавитѣ работи има пресищане. Ако човѣкъ яде много медъ, има опасностъ да се развали стомаха му. Ако никакъ не яде медъ, пакъ има опасностъ за неговия организъмъ.

Ще приведа единъ разказъ за опитността на една майка, която имала три деца. Въ кжщата си тя имала три стаи, които всѣкога заключвала. Като излизала отъ дома си, тя скривала ключоветѣ, да не ги намѣрятъ децата. Въ едната стая имало медъ, въ втората — масло, а въ третата — празъ. Единъ день майката излѣзла изъ града, и пакъ заключила стаитѣ, но забравила да скрие ключоветѣ на мѣстото, което децата не знаели, а ги турила нѣкъде на открито. Като останали сами, децата започнали да търсுவатъ изъ кжщи, да видятъ, какво има за ядене, да си хапнатъ. Тѣ намѣрили тритѣ ключа отъ стаитѣ, и всѣко отъ тѣхъ взело по единъ ключъ и отишло съ него да отключи една отъ стаитѣ, да види, какво крие майка му тамъ. Първото дете отворило едната стая и намѣрило вътре много медъ. То взело хлѣбъ отъ долапа и започнало да яде хлѣбъ съ медъ. Другото дете отворило втората стая и намѣрило въ нея хубаво, прѣсно масло. Взело хлѣбъ и започнало да маже върху него маслото. Третото дете отворило третата стая и видѣло вътре много празъ-лукъ. И то започнало да яде хлѣбъ съ празъ. Защо сж били тия ключове на децата? Чрезъ тѣзи ключове тѣ се домогнали до известни нѣща въ живота си. Какво криела майката въ тритѣ стаи? Тя криела меда, маслото и прѣза отъ децата си. Медътъ, маслото и празътъ представятъ три условия въ живота, които природата грижливо крие отъ човѣка. Тя ще му даде тия условия, когато намѣри, че той може да ги използва правилно. Празътъ представя беднитѣ условия, при които умътъ и сърцето на човѣка могатъ да се развиватъ. Маслото представя пластичнитѣ условия въ живота, подъ влиянието на които човѣкъ се огъва, безъ да се строши. И наистина, маслото омекчава кожата, предпазва я отъ изсъхване и напукване. Медътъ представя добритѣ, благоприятнитѣ условия на живота, които правятъ човѣка веселъ, жизнерадостенъ. Следователно,

когато срещна човѣкъ, недоволенъ отъ живота, казвамъ, че този човѣкъ е намѣрилъ ключа отъ стаята, въ която има празъ. Когато намѣря нѣкой любезенъ, учтивъ човѣкъ, казвамъ, че той е намѣрилъ ключа отъ стаята, въ която има масло. Когато срещна веселъ, жизнерадостенъ човѣкъ, считамъ, че той е намѣрилъ ключа отъ стаята, въ която има медъ.

Това сж новитѣ преводи на меда, маслото и прѣза, които разумно трѣбва да съпоставяте въ живота си. Нѣкой казва: Трѣбва ли да се яде прѣзъ? — Ако имате на разположение медъ и масло, прѣзъ не трѣбва да ядете; ако нѣмате медъ и масло, прѣзъ ще ядете. Като готвятъ прѣзъ, нѣкои правятъ насилие надъ неговата природа. За да го облагородятъ, за да смекчатъ естеството му, тѣ го готвятъ съ масло. Обаче, прѣзътъ не заслужава масло. Празътъ е изправенъ нагоре, достига доста голѣма височина, затова казватъ, че е гордъ, честолюбивъ, съ голѣмо достоинство. Като знаятъ тази негова чѣрта, българитѣ го нарѣзватъ на ситно и го сипватъ въ зѣлена чорба. Тѣ казватъ: Масло на прѣза не трѣбва; достатъчна му е зѣлената чорба. Това сж идеи и понятия, чрезъ които човѣкъ трѣбва да разреши вътрешния смисълъ на живота, да разбере, защо е дошълъ на земята. Нѣкой е свършилъ университетъ, станалъ е професоръ, учителъ или чиновникъ, но съ това още не е разрешилъ основния въпросъ на живота. Трети се е оженилъ, станалъ баща, майка, но пакъ не е разрешилъ задачата на своя животъ. Какъ ще разрешите въпроситѣ на живота? Всички тия професии, всички тия служби турете отзадъ, като нули, а предъ тѣхъ турете единицата. Само по този начинъ ще разрешите вътрешния смисълъ на живота. Значи, когато турите любовта на мѣстото на единицата, а всички противоречия, неприятности, страдания турите следъ нея, на мѣстото на нулитѣ, вие ще разрешите задачата на вашия животъ, ще разберете вътрешния смисълъ на цѣлостния животъ.

И тъй, всички хора трѣбва да нареждатъ живота си по новия начинъ: единицата — любовта напредъ, а всичко останало — нулитѣ назадъ. Когато нѣкой казва, че е радостенъ днесъ, азъ намирамъ, че той не говори истината. Невъзможно е само днесъ да е радостенъ. Отъ памети-вѣка сж дохождали при мене сжщества, които сж били радостни и весели и сж оставили своето благословение на човѣчеството. Затова всѣки трѣбва да съзнае въ себе си, че животътъ е добъръ и пълненъ съ любовъ. Ако душата на нѣкого е натжжена и скръбна, това не е всичкото. Животътъ е пълненъ съ любовъ и добро-

детель, които ще влѣзатъ въ неговата душа и ще смѣнятъ състоянието му. Скрѣбътъ не остава за винаги въ душата на човѣка. Скрѣбътъ е нощъ за човѣшката душа. Тѣй щото, ако вечеръ е тъмно, не мислете, че тази тъмнина постоянно ще прониква презъ вашата душа. Щомъ дойде свѣтлината, тъмнината веднага ще отстъпи. Тъмнината не е въ душата на човѣка: тя е сѣнка, илюзия на живота. Илюзия е това, въ което човѣкъ вѣрва, че е реално, а излиза, че не е реално. Ти вѣрвашъ, че нѣкой те обича, а въ сжщностъ, той не те обича; вѣрвашъ, че нѣкой не те обича, а той те обича. Въ първия случай вѣрвашъ въ това, което не е; въ втория случай не вѣрвашъ въ това, което е. Животътъ на съвременнитѣ хора седи въ постоянно възприемане на едни нѣща и отричане на други. Сегашната философия пѣкъ се изразява въ отричане на нѣщата. И това е добре, но ако човѣкъ само отрича, безъ да възприеме нѣщо, какво ще придобие? Човѣкъ трѣбва едновременно да възприема и да отрича. Когато нѣкой младъ момѣкъ се влюби, хората около него казватъ: Глупаво нѣщо е влюбването! Обаче, споредъ мене, влюбването е за предпочитане предъ безлюбието. Нѣкой се стреми къмъ велики работи, но хората веднага му противодействуватъ, съветватъ го да остави тия нѣща настрана. Той трѣбва да каже: Това, което не ми трѣбва, оставямъ за васъ. За мене задържамъ потребното. — Умътъ ще ти хвъркне отъ тѣзи работи. — Това, отъ което умътъ ми ще хвъркне, оставямъ за васъ; другото азъ ще възприема. — Това сж празни работи; това не е правиятъ пѣтъ. — Празнитѣ работи сж за васъ, а пълнитѣ — за мене. Правиятъ пѣтъ е за мене. Нѣма защо да се разправяте съ хората. Всѣки смѣло трѣбва да застане въ правия пѣтъ, като праведенъ човѣкъ. — Ти си грѣшенъ човѣкъ. — Да, докато не мислѣхъ, бѣхъ и грѣшенъ, и глупавъ човѣкъ. Откакъ започнахъ да мисля право, азъ вече съмъ мѣдрецъ.

Следователно, когато се намѣрите въ нѣкакво затруднение, дръжте въ ума си мисълта: „Богъ е Любовь“. Когато не можете да разрешите нѣкоя задача, започнете да говорите на числата на тая задача: „Богъ е Любовь“. Тѣзи числа сж въ вашия умъ. Тѣ сж разумни числа и ще разбератъ всичко, каквото имъ казвате. Числата сж разумни сили, съ които трѣбва да се нагласите. Щомъ се нагласите съ тѣхъ, ще разрешите задачата си. Всѣки може да направи този опитъ. Напримѣръ, ако седите около една плоскостъ и нѣколко деня наредъ усилено мислите, че тази плоскостъ може да се помѣсти, ще видите, че тя ще се помрѣдне отъ мѣстото си.

Това правятъ свѣтскитѣ хора и сж постигнали резултати. Ако се намирате предъ трудна задача и цѣла година наредъ постоянно вѣ мисълта си, че тази задача ще се разреши благополучно, ще видите, че наистина тя ще се реши. Нѣкой иска да свири на нѣкакъвъ инструментъ, но мисли, че не му се подава този инструментъ. Не, вземи инструмента въ ржка и започни да свиришъ. Всѣки день повтаряй, че можешъ да свиришъ, ще видишъ, какъ този инструментъ най-после ще ти се подаде: сутринъ десетъ пжти, на обѣдъ десетъ пжти и вечеръ десетъ пжти повтаряй въ себе си мисълта „азъ мога да свира“, и ще видишъ, че въ продължение на една година ще имашъ резултатъ.

„На този камък“. Този камъкъ е основата, върху която трѣбва да положите живота си съобразно Божиитѣ закони. Богъ не създаде свѣта като мѣсто за роби, за слуги, нито го създаде за затвори и за наслаждения. Хората сами създадоха затворитѣ и ограниченията. Той създаде свѣта за училище на своитѣ деца, като каза: Ако сте умни, вие ще видите, че въ свѣта владѣе пълень редъ и порядъкъ. Ако не сте умни, вие ще виждате навсѣкжде пълень безпорядъкъ. Този камъкъ представя основата на живота — любовта. Ако очаквате любовта да дойде при васъ, тя ще ви смачка; ако искате да се качите върху нея, ще се строшите. Приемете свѣтлината на любовта въ себе си и оставете сърцето си свободно. Когато Богъ работи въ васъ, отворете Му широко пжтя и не се противопоставяйте. Защо? Защото, когато Богъ работи въ васъ, а вие противодействувате, Той ще ви смаже; ако пъкъ Му се налагате, ще се счупите. Следователно, нито се налагайте на Бога, нито очаквайте Той да дойде при васъ. Човѣкъ трѣбва съ готовность да приеме Божията свѣтлина. Затова и Писанието казва: „Изпраща ми Духа си . . .“. „Изпраща ми Духа си“, значи, изпраща ми своята свѣтлина. Следователно, всѣки трѣбва да възприеме любовта въ себе си, защото следъ всѣка скръбъ иде радостъ, и следъ всѣка радостъ иде скръбъ. Следъ всѣко смущение иде миръ. Тѣй щото, противоречията въ свѣта не сж нищо друго, освенъ условия за проява на Битието. Така е за мждреца, а глупавиятъ очаква особени условия за щастieto. Мждрецътъ очаква щастieto на всѣко време. Дойде ли ви нѣкакво щастие или нещастие, благодарете и за едното, и за другото. Всѣки день невидимиятъ свѣтъ изпраща на хората щастие, но зависи, какъ тѣ разбиратъ нѣщата, а оттамъ, кое наричатъ щастие и кое — нещастие. Нѣкой човѣкъ седи отчаянъ, обезсърденъ отъ живота,

нищо го не радва, всичко е обезсмислено за него. По това време получава едно писмо. Поглежда го отгоре, захвърля го, почеркът му се вижда кривъ, нечетливъ и казва: Нѣма да се оправи работата. — Отвори писмото, и работата ще се оправи. Най-после той отваря писмото и въ него вижда единъ чекъ, изпратенъ отъ неговъ приятелъ, който го обича. — Чудно нѣщо, работата, наистина, била оправена! Отвори зацапаното, съ изкривенъ почеркъ писмо, въ него ще намѣришъ единъ чекъ. Когато човѣшката душа преживява вътрешна криза, отъ невидимия свѣтъ му изпращатъ единъ чекъ, съ който да разреши мжнотиитѣ си само за единъ день. Въ 365 деня той ще получи 365 любовни писма съ по единъ чекъ въ тѣхъ, съ който да разреши мжнотиитѣ за съответния день. Докато не отвори това писмо, слънцето още не е изгрѣло за неговата душа. Щомъ отвори писмото, слънцето вече изгрѣва.

„На този камъкъ“. Този камъкъ представя любовта която се взима за основа на проявения животъ. Животътъ пъкъ прониква цѣлата жива природа, а душата взима материята на природата и твори. Между душата и природата съществува вѣчно единство. Следователно, нѣма защо да се разисква върху въпроса, има ли душа, или нѣма. За мждреца има и душа, и природа; за глупавия природата съществува, но безформена, а душата пъкъ съвсемъ не съществува. Когато човѣкъ отрича душата и живота, той заслужава нула. Когато върви по правия пѣтъ, той заслужава единица. Следъ това, като тури нулата задъ единицата, всички нѣща ще се осмислятъ. Когато получите любовното писмо съ чека, всички объркани работи ще се изправятъ. Вие можете да се занимавате съ редъ научни теории, но щомъ получите такова любовно писмо, скачате отъ радостъ. Защо? Реално е това писмо. Всички любовни писма не сж реални, но тия, които невидимиятъ свѣтъ изпраща, сж реални. Щомъ получи такова писмо, човѣкъ казва: Има смисълъ да се живѣе ! да се работи! Тѣй щото, когато човѣкъ е готовъ да жертвува всичко за Великото въ свѣта, това показва, те той е получилъ и прочелъ вече своето любовно писмо. Когато човѣкъ не е готовъ да жертвува, това показва, че той още не е получилъ своето любовно писмо, или, ако го е получилъ, още не го е челъ. — Не мога да свърша тази работа. — Прочети писмото си и ще я свършишъ.

Съвременнитѣ хора говорятъ за отворенитѣ, т. е. за прочетенитѣ вече писма въ миналото си, отъ които сж получили само разочарования. Отъ тия писма ние не се

интересуваме; ние се интересуваме отъ току-що полученитѣ писма, които още не сж отворени. Само тѣзи писма могат да осмислятъ живота ви. Днесъ и азъ имамъ такова едно писмо и за него ви говоря. Какво сте писали вчера, и какво сж ви отговорили, това не е важно. Азъ говоря за реализирането на новото учение днесъ. Миналото е една опитностъ, бждещето е още нереализирано, но важно е настоящето. Благодарете за най-малкото, което днесъ се дава за душата ви. Щомъ се натъкнете на нѣкаква неприятностъ, на нѣкакво страдание, вдълбочете се въ себе си и вижте, какво е написано въ вашето любовно писмо, което сте получили този день. Всѣко страдание, всѣко изпитание е формула, останала отъ миналото ви, и днесъ вие трѣбва да я приведете на вашъ езикъ, да се ползвате отъ нея. Миналото представя стария езикъ, който нѣкога сте знаели, а сега сте забравили. Ако кажа нѣщо на този старъ езикъ, вие нѣма да го разберете, но ако го превода на сегашния езикъ, даже и съ нѣкакъвъ дефектъ, вие ще разберете поне основната идея. Азъ не искамъ да превеждамъ на съвършенъ езикъ, защото щомъ нѣщата станатъ съвършени, тѣ веднага се разрушаватъ. Така е на земята само, а на небето има условия за пълно съвършенство. За да не ставатъ голѣми разрушения на земята, всѣкога и навсѣкжде трѣбва да се оставя по една отворена врата. Презъ тази отворена врата минаватъ погрѣшките. Когато нѣкой каже, че е направилъ една работа съвършено, това показва, че той е затворилъ вратата следъ себе си. Не се стремете къмъ такова съвършенство, защото сами ще се разрушите. До сега не съмъ срещналъ нито единъ поетъ, музикантъ, философъ, или ученъ, който да е създакъ нѣщо съвършено. И затова, когато казвате, че нѣщо е съвършено, хубаво, красиво, добро, азъ казвамъ, че и отъ това нѣщо има по съвършено, по-хубаво, по-красиво, по-добро. Въ добродетельта има разширявания — безгранични сж нейнитѣ предѣли. И любовта е безгранична. Ако въ съзнанието на човѣка има повече мѣсто, тогава и любовта ще дава повече блага

И тѣй, за всички хора въ свѣта има поле за работа. Като ставате сутринъ, насочете мисълта си къмъ изгрѣващото слънце, както Елми-Баръ насочваше своя телескопъ къмъ прозореца на красивата царска дъщеря. Днесъ отъ всички се изисква приложение. Знания много има, но приложение нѣма. Днесъ всички хора се оплакватъ отъ студъ. Защо? Всички живѣятъ въ студена атмосфера. Съвременнитѣ хора се нуждаятъ отъ положително знание и отъ методи за приложение

на това знание. Напримѣръ, сега, при студения нощи, когато температурата вънъ е 21—22° подъ нулата, азъ спя съ отворенъ прозорецъ, и въпреки това, въ стаята ми е топло. Защо? Азъ оставямъ прозорците си отворени, подъ специаленъ жгълъ, вследствие на което между въздушните частички става известно триене, и въ резултатъ на това се образува топлина. Измѣни ли се тоя жгълъ, студътъ нахлува отвънъ, и въ стаята става студено.

Казвамъ: вѣра, детска вѣра се изисква отъ съвременните хора! Какво е донесло, и какво може да донесе безвѣрието? Какво ще ви ползватъ вѣрванията и „реченото-казаното“ на хората? Това ще оставимъ на Бога, Той да изправи тия работи, а отъ насъ се изисква да решимъ своите задачи, за да бъдемъ доволни и благодарни отъ живота.

„На този камъкъ“. На този камъкъ ще поставимъ живота си, и нито ние ще падаме върху него, нито ще искаме той да пада върху насъ. Затова трѣбва да бъдемъ въ пълна хармония съ любовта и да се ползуваме отъ нейната свѣтлина. Ставате ли сутринъ, поне три пѣти презъ деня провѣрявайте, дали сте на този камъкъ, или не. Тази провѣрка е необходима, понеже земята се движи, условията се мѣнятъ, и човѣкъ може да се измѣсти отъ тази основа. Ние виждаме, какъ състоянията на хората всѣки моментъ се мѣнятъ. Нѣкой е богатъ, ученъ, но не е доволенъ. Защо? Измѣстилъ се е малко отъ своето първично положение. Затова, именно, човѣкъ трѣбва да работи, да дойде въ първото си положение, да се намѣсти на този камъкъ. Любовта е основата, на която всѣки трѣбва да застане, за да разреши своите мъчности, да превърне страданията си въ радостъ. Това значи да бжде човѣкъ мъдрецъ! И като мъдрецъ, свѣтътъ за него ще бжде въ пъленъ редъ и порядъкъ.

3. Беседа отъ Учителя, държана на 17 февруари, 1929 г.
София. — Изгръвъ.

Промѣнява времената.

„И Той промѣнява времената и поритѣ; сваля царе и поставя царе; дава мъдростъ на мъдритѣ и знание на разумнитѣ“.*)

„И Той промѣнява времената и поритѣ“. Това сж думи на пророка — следователно, Божии думи. Божиитѣ думи никога не губятъ своята ценностъ; тѣ сж отъ дълговѣковнитѣ — значи, тѣ никога не умиратъ.

„И той промѣнява времената“. Въ свѣта сжествува една причина, която промѣня нѣщата. Въ случая, думата „промѣня“ нѣма такъвъ смисълъ, какъвто обикновенитѣ хора ѝ даватъ. Често хората казватъ: Условията на живота ще се промѣнятъ. Тѣ разбиратъ тази промѣна въ добъръ, или въ лошъ смисълъ. Обаче, когато се казва, че Той промѣнява времената и поритѣ, пророкътъ разбира промѣна само въ добъръ смисълъ, т. е. лошитѣ времена трѣбва да се промѣнятъ въ добри; и вѣковетѣ, и епохитѣ трѣбва да се промѣнятъ въ добри. И въ човѣшкото развитие е имало тъмни епохи, тъмни времена. На това основание, човѣшката душа очаква онова бждеще, което дава изразъ на цѣлокупния животъ; тя очаква онова бждеще, което дава изразъ на човѣшкия духъ, на човѣшкия умъ, на човѣшкото сърце. Ако замѣстимъ думата „изразъ“ съ думата „излѣзъ“, това означава, като заминешъ нѣкъде, да ти дадатъ излазъ, да излѣзешъ нѣкъде на свобода, отдето ще виждашъ нѣщата тъй, както сж въ действителностъ. Този потикъ къмъ свобода сжествува въ цѣлото органическо и неорганическо царство, т. е. въ цѣлата природа. Въ всички тѣла, независимо това, дали сж разумни, или не, сжествува стремежъ да намѣрятъ нѣщо, което мъчно се намира, или по-право, което нийде не се намира. Този стремежъ може да се уподоби на водата. Когато излѣзе отъ своя източникъ, водата трѣгва по известенъ наклонъ. Ученитѣ могатъ да обяснятъ движението на водата, но сжществениятъ въпросъ не седи въ причината на това движение, а въ въпроса: разумно ли е това движение, или не; има ли смисълъ това движение, или не? Когато нѣщата се отричатъ и приематъ, това показва, че въ

*) Данаилъ 2:21.

тѣхъ има разумность. Само разумнитѣ нѣща се отричатъ и приематъ. Тѣй щото, когато нѣкой казва, че въ природата не съществува никаква разумность, това подразбира, че нѣщата нито се отричатъ, нито се приематъ. Това значи още да престанемъ да говоримъ, да престанемъ да мислимъ, да престанемъ да се интересуваме за миналото, за настоящето и за бъдещето и т. н. При това, забелязано е, че тѣзи хора, именно, които отричатъ разумността въ природата, които казватъ, че свѣтътъ е създаденъ случайно, тѣ искатъ да си обяснятъ този случаенъ свѣтъ.

Какво виждаме днесъ? Явяватъ се редъ учени, които се занимаватъ съ въпроса за създаването на земята; тѣ казватъ, че материята е въ постоянно движение, че слънцето, земята и всички планети сѣщо така сж въ движение. Не само това, но тия учени разглеждатъ въпроса за посокитѣ, въ които слънцето, напримѣръ, се движи. Тѣ казватъ, че слънцето се движи въ две посоки: около себе си и около другъ нѣкакъвъ центъръ. Тѣ говорятъ и за прѣстенитѣ около слънцето, отъ които се образували и останалитѣ планети и т. н. Както знаете, много научни теории съществуватъ за създаването на земята, на слънцето, но въпрѣки това, нито единъ отъ съвременнитѣ учени не е присѣствувалъ при създаването на вселената. Ученитѣ сж намѣрили всичко на готово, създадено вече, а на тѣхъ е останало само да правятъ свои предположения, свои допущения и следъ редица такива предположения, по-близо или по-далечъ отъ истината, да казватъ, че това сж научни теории. Питамъ: какъ ще си обясните причината, задето нѣкой младъ, здравъ момъкъ е мързеливъ, грубъ, невнимателенъ къмъ родителитѣ си, къмъ ближнитѣ си? Какъ ще си обясните после промѣната, която единъ день става съ него? Срѣщате сжщия този момъкъ спретнатъ, работливъ, ходи на нивата, помага на родителитѣ си, учи, занимава се, обича родителитѣ си, ближнитѣ си? И въ първия, и въ втория случай можете да правите свои заключения, свои предположения; това сж философски догадки само, но не и самата истина. Има една причина за това, но не я знаете. Можете да кажете, че тази причина се крие въ нѣкаква придобивка, или че нѣкоя мома е запалила чергата на този момъкъ. Това сж предположения само. Азъ не зная, какъ мома може да пали чергата на момъка. Ако насочите слънчевитѣ лъчи точно срещу фокуса на една леща, на това мѣсто ще се образува толкова топлина, че всѣко тѣло, поставено на този фокусъ, може силно да се нагорещи или да се запали. На земята ли се е образувалъ

този фокусъ? Не, той се е образувалъ на слънцето нѣкжде, но въ дадения случай се проявява на земята, понеже има за това благоприятни условия. Ученитѣ казватъ, че лещата пречупвала свѣтлината. Ние казваме пъкъ, че свѣтлината никога не се пречупва. Това, което може да се пречупва, не е свѣтлина. За да обяснятъ нѣкои явления въ природата, ученитѣ казватъ, че свѣтлината се пречупва, но това сж тѣхни схващания. Въ човѣшкия умъ става нѣкакво пречупване, но за пречупване на свѣтлината, напримѣръ, може да се даде съвсемъ друго обяснение отъ това на ученитѣ. Всички явления въ природата иматъ свое разумно обяснение. Какъ се е събралъ този фокусъ въ лещата, какъ се събиратъ слънчевитѣ лъчи въ него, това сега не е важно за васъ. За васъ сж важни лещитѣ, които природата ви е дала, и съ които отъ хиляди години насамъ вие събирате и прѣскате свѣтлината. Тѣзи лещи сж вашитѣ очи, които ученитѣ днесъ сж представили външно, въ разни видове стѣкла, и чрезъ тѣхъ искатъ да обяснятъ, какъ става това събиране и прѣскане на свѣтлината, а сжщо така, какъ става пречупването на свѣтлиннитѣ лъчи въ фокуситѣ.

Съвременнитѣ хора се нуждаятъ отъ положителна наука, която да обясни правилно явленията въ разумната природа; тя ще избави хората отъ вътрешнитѣ имъ заблуждения. Заблуждения има и въ умствения, и въ сърдечния животъ на хората; заблуждения има и въ постѣпкитѣ имъ. Вземете, напримѣръ, въпроса, който се третира отъ ученитѣ, коя философия е най-права. Ако четете философията на Иоханъ Ремке, ще видите, че той отрича всички философии отъ 25 вѣка насамъ; той казва, че тѣ нѣматъ никаква философия, и че философията имъ не е нищо друго, освенъ философски жаргонъ. Той се стреми да даде нова насока на философията, да я направи основна, независима наука. Той казва: Философията, като основна наука, която не признава никѣкви скрижали, не благоговѣе предъ никакви авторитети. На това основание и азъ казвамъ: ако религиозниятъ служи на Бога отъ страхъ, той не е философия, въ него нѣма никаква философия, никаква религия. Какъвъ Богъ е този, на когото ти ще служишъ отъ страхъ?

Единъ пѣтникъ минавалъ презъ гѣста гора и срещналъ на пътя си една голѣма мечка. Той се уплашилъ отъ мечката и хукналъ да бѣга. Въ страха, той изгубилъ шапката си и не могълъ да я намѣри. Като вървѣлъ по-нататкъ, между шубръцитѣ нѣкжде видѣлъ заекъ. Щомъ доближилъ до него,

заекът хукнал да бяга, изплашил се от човъка. Тогава пжтникът се замислил и казал: значи, и от мене има по-страхливи същества. Питам: мечката, която уплаши човъка, голѣмия юнак, по-разумна ли е от него? Не е по-разумна. Заекът, който се уплаши от човъка, по-разумен ли е от него? И той не е по-разумен. И въ двата случая човъкът е по-разумен. Защо се плаши тогава? Вие трѣбва да си отговорите на въпроса, какъ и кога е произлѣзълъ страха. Първоначално страхът не е съществувалъ въ Битието. Страхът не е нѣщо кардинално, което да е съществувало въ човъка още при създаването му. Той отпосле се е явилъ, вследствие на отклонението, което станало съ самия човък. И действително, когато клони да изгуби равновесието си, да падне, човъкъ всѣкога се страхува. Това показва, че страхът носи своето начало от далечното минало нѣкжде, когато човъкъ се е отклонилъ отъ правия пжтъ. Значи, страхът води началото си отъ грѣхопадането на първитѣ човѣци.

Съвременнитѣ хора се нуждаятъ отъ здрава, положителна основа въ живота си. Затова, всѣки трѣбва да знае, каква е неговата основа, какво е неговото вѣрую, каква е философията на неговия животъ. Какъ живѣятъ съвременнитѣ хора? Тѣ живѣятъ като гжби: растатъ, ядатъ и пиятъ, обличатъ се, докато единъ день заминатъ за другия свѣтъ. Близкитѣ имъ започватъ да плачатъ, да скърбятъ, че еди-кой си заминалъ за другия свѣтъ. Когато хората се раждатъ, приематъ ги съ радостъ; когато заминаватъ, изпращатъ ги съ плачъ. Когато детето се роди, майката не знае, отде е дошло; когато замина за другия свѣтъ, майката казва: Богъ да го прости, замина за нѣкжде. И въ този случай, тя не знае, де отива детето. Значи, хората не знаятъ, нито отде сж дошли, нито де ще отидатъ. Има едно общо вѣрую, че човъкъ излиза отъ Бога и се връща при Него. Това е механическо обяснение на въпроса, което не успокоява човъка. Хората търсятъ Бога отвънъ, вследствие на което се намиратъ въ голѣмо противоречие. Преди всичко, човъкъ трѣбва да търси Бога като вътрешна сила въ себе си, която му дава мощъ, която осмисля живота му. Ако по този начинъ се стреми къмъ Бога, той ще се освободи отъ всички ограничения въ живота. Като наблюдавате небеснитѣ тѣла съ телескопъ, по голѣмината имъ вие познавате, кои отъ тѣхъ сж по-отдалечени, и кои сж по-близо до васъ. Следователно, всѣко тѣло, къмъ което вие се приближавате, става по-голѣмо; това, отъ което се отдалечавате, става по-малко. Въ сжщностъ, тѣлото не става нито по-голѣмо,

нито по-малко, но привидно изглежда по-малко, или по-голъмо. Когато младият се възхищава отъ една идея, а въ старинитѣ си намира, че тази идея е празна работа, това показва, че той е станалъ материалистъ. Въ този случай, стариятъ човѣкъ се е отдалечилъ отъ реалността на нѣщата. Идеята, която по-рано го е възхищавала, сега е станала толкова малка за него, че той почти не я вижда и намира, че е празна работа. И наистина, докато сж млади, хората сж идеалисти, интересуватъ се отъ всичко, приятно имъ е да живѣятъ, на всичко се радватъ. Когато остарѣятъ, преставатъ да се интересуватъ. Такава е философията на Настрадайнъ Ходжа, който казва: „Докато жена ми и азъ сме живи, цѣлиятъ свѣтъ ме интересува. Щомъ жена ми умре, половината свѣтъ се свършва за мене; щомъ и азъ умра, цѣлиятъ свѣтъ се свършва.

Казвамъ: въ реалността сжествува само единъ Богъ, Който не е познатъ на хората. Въ Бога нѣма желание хората да Го познаватъ. Ако Той би ималъ желание да бжде познатъ отъ хората, това значи да има нѣкакви слабости. Това би значило, че на Бога липсва нѣщо. Майката иска да роди дете, за да се осмисли живота ѝ. Значи, липсва нѣщо на майката, затова тя иска дете. Питамъ: ще дойде ли день, когато майката нѣма да иска деца? Засега това е неразрешенъ въпросъ, който за дълго време още ще остане въ това положение. Затова, ние казваме: Въ свѣта сжествува само единъ Богъ, и всички богове сж излѣзли отъ Него. Въ свѣта сжествува само една майка, и всички майки сж излѣзли отъ нея. Въ свѣта сжествува единъ Учителъ, и всички учители сж излѣзли отъ него. Въ свѣта сжествува само единъ ученикъ, и всички ученици сж излѣзли отъ него. Въ свѣта има само единъ приятелъ, и всички приятели сж излѣзли отъ него. Въ свѣта има само една душа, и всички души сж излѣзли отъ нея. Въ свѣта има само единъ духъ, и всички духове сж излѣзли отъ него. Следователно, ако искате да разберете реалността, вие трѣбва да се стремите къмъ първичната реалность. Ако искате да разберете, имате ли душа и духъ, вие трѣбва да се свържете съ първата душа, съ първия духъ, отъ когото сте излѣзли. При това положение, никой нѣма право да пита, какъ може да намѣри реалността на нѣщата. Който искрено търси тази реалность, той никога не пита, какъ и де може да я намѣри. Трѣбва ли човѣкъ да пита хората, какъ да яде? Той знае това изкуство отъ хиляди години насамъ, и затова, като се намѣри предъ ядене, сяда и започва да се храни. И малкото пилѣнце, едва що излупено, знае вече, какъ да кълве. И мал-

кото дете, едва що роденъ, знае, какъ да бозае. Обаче, поради своето отклонение отъ правия пѣтъ, хората сж изопачили Божествения редъ и порядъкъ на нѣщата, вследствие на което сж си създали нещастия и страдания. Животътъ на съвременнитѣ хора е пълненъ съ отрицателни нѣща: злоба, завистъ, умраза, болести и т. н.

Следъ всичко това идатъ ученитѣ и философитѣ, които искатъ да обяснятъ на хората причинитѣ за социалното зло въ свѣта. Казвамъ: човѣкъ самъ за себе си е причина за социалното зло въ свѣта. Ако хората мислятъ, че обществото, като цѣло, въ единъ день може да се изправи, а съ това да се изправи и цѣлия свѣтъ, за такова мнение турцитѣ казватъ: „И да видишъ, и да чуешъ, не вѣрвай!“ Това значи да отречемъ разумността, да отречемъ цѣлокупното въ живота и да приемемъ, че Богъ за единъ день само ще оправи свѣта. И това е възможно, но то е лесниятъ пѣтъ. Това подразбира вече, че хората сж станали по-добри. Днесъ лесно могатъ да се премахнатъ противоречията отъ живота. Какъ? Чрезъ малки усилия. Значи, ако противоречията и до днесъ не сж премахнати, това показва, че хората не правятъ усилия. И наистина, нѣкой заболява отъ хрема — проста, обикновена болестъ, която е добро срѣдство за пречистване. Но като не правятъ малки усилия да се освободятъ отъ нея, хората сами си създаватъ усложнения. И ще видите, че отъ тази проста болестъ заминаватъ десетки хора. Сжщо така и инфлуенцията е болестъ, на която не се обръща внимание, но и тя може да се усложни. Хората лѣкуватъ хремата по различни начини: едни си превързватъ носа съ кърпи, натопени въ гореща вода; други правятъ промивки съ топла вода, трети я лѣкуватъ съ различни цѣрове. Въ сжщностъ, причината за хремата е слабото дишане. Който заболява отъ хрема, той трѣбва да знае, че въ дишането му имъ нѣкакво отклонение: дишането не е ритмично, вследствие на което не се приема достатъчно количество въздухъ. Цѣомъ дишането се подобри, и хремата ще изчезне. Съ хремата природата предупреждава човѣка, че трѣбва да работи. Ако не вземе въ внимание това предупреждение, тя му изпраща треската. При треската нѣма кихане, както при хремата, но тя се придружава съ трѣпки, съ огънь и съ студъ. Човѣкъ рита, роптае срещу треската, но тя му казва: Съ ритане работа не става. Ти трѣбва да работишъ! Треската мяза на онѣзи разбойници, които обиратъ паритѣ на човѣка, съ което искатъ да му кажатъ: Ако искаше да не те обиратъ разбойници, трѣбваше да дадешъ тия пари на

бедни, на сиромаси хора, а не да ги държиш за черни дни.

Въз това отношение, турците бяха голѣми майстори: когато отиваха при нѣкой български чорбаджия да го обератъ, тѣ направо му казваха да даде паритѣ си. Ако той отказваше да ги даде, тѣ започваха да се разговарятъ помежду си: Дайте веригата тукъ! Единъ отъ тѣхъ наклаждаше огънь, другиятъ туряше веригата въ огъня и я държеше тамъ, докато се зачерви. Следъ това взимаха нагорещената верига и се приготвяха да я турятъ на врата на чорбаджията. Като виждаше това освѣтление, той веднага казваше: Чакайте, ще ви дамъ паритѣ. Ще не ще, чорбаджията изваждаше паритѣ си и ги даваше на турците. Като си отидатъ, чорбаджията си казваше: Слава Богу, че съ малко се освободихъ отъ тия турци! Иначе, животътъ ми щѣше да отиде. Сжщото прави и треската. Като дойде при нѣкой човѣкъ, тя му казва: Скоро давай, каквото имашъ! Питамъ: защо ви е такова богатство, което носи редъ нещастия следъ себе си? Когато хората се питатъ, трѣбвали човѣкъ да бжде богатъ, или не, казвамъ: ако вашето богатство внася раздори въ цѣлия домъ, по-добре да си отиде; ако вашето богатство разваля отношенията между мже и жени, между синове и дъщери, между господари и слуги, по-добре да си отиде. Обаче, ако вашето богатство е въ състояние да подобри отношенията между любовта и добрдетелта, по-добре да остане. Тѣй щото, който иска да бжде богатъ, той трѣбва да се запита, дали богатството, къмъ което се стреми, ще послужи за подобрение на живота му.

Следователно, човѣкъ трѣбва да се стреми къмъ ония външни облаги, които сж въ сила да произведатъ въ него великъ, вътрешенъ мораленъ превратъ. Подъ думата „моралъ“ азъ разбирамъ най-низкото положение, до което човѣкъ е стигналъ. Само физическиятъ човѣкъ може да има моралъ. Следъ морала иде животътъ. Да живѣешъ е нѣщо по-високо, отколкото да имашъ моралъ. И животътъ има свой външенъ изразъ. Този изразъ е човѣшката мисль. Значи, отлѣво животътъ си служи съ морала, а отдѣсно — съ човѣшката мисль. При тази алтернатива, сжщината на живота се изразява въ опериране отъ една страна съ морала, а отъ друга — съ човѣшката мисль. Който не разбира отношенията на морала къмъ живота, той иска да докаже, че моралътъ е единственото важно нѣщо въ живота, и затова човѣкъ трѣбва да бжде мораленъ. Не, моралътъ е само лѣвата страна на човѣка. Кога човѣкъ става мораленъ? Когато го обератъ. То-

гава той започва да пита: Има ли моралъ въ свѣта, или нѣма? Обаче, ако той обере нѣкого, тогава не пита, има ли моралъ въ живота, или нѣма. Когато разумниятъ човѣкъ прилага морала, той го прилага еднакво къмъ всички. Следователно, когато съвременнитѣ хора страдатъ, тѣ трѣбва да си обяснятъ причинитѣ на тѣзи страдания, за да ги премахнатъ. Обаче, и до днесъ още хората говорятъ за любовта на Христа къмъ човѣчеството, за това, че Той се пожертвувалъ за тѣхъ, че пакъ ще дойде на земята да ги повдигне и чакатъ това време. Това сж залъгалки на мързеливитѣ хора. Мързеливиятъ синъ седи въ кѣщи безъ работа, губи времето си, а баща му го успокоява, че макаръ днесъ да сж сиромаси, но утре дѣдо му ще умре и ще остави голѣмо наследство. Синътъ слуша баща си, чака дѣдото да умре, но дѣдото не умира. Дѣдото е отъ дълговѣковнитѣ, той ще живѣе 120 години, ще зарови и сина си, и внука си. Казвамъ на този синъ: не чакай дѣдо ти да умре, но започни да работишъ, самъ да печелишъ пари. И ако дѣдо ти остави нѣщо следъ смъртта си, благодари; ако нищо не ти остави, пакъ бжди благодаренъ.

Питамъ: какво наследство сж ни оставили въ науката нашитѣ дѣди и прадѣди? Истинската наука ни довежда до такова положение на съзнанието, при което трѣбва да се откажемъ отъ наследството на нашитѣ дѣди и прадѣди. Тѣ ни оставиха повече дългове, отколкото приходи. Ако дѣдо ви е оставилъ 10,000 лева наследство, а 100,000 лева дългъ, кажете му той да си плати дълговетѣ, а наследството да остави на когото иска. Питамъ нѣкого: вѣрвашъ ли въ науката? — Вѣрвамъ. — Защо? — За знанията, които е дала на човѣчеството. — Какво благо е донесла науката за човѣчеството? Какво благо е донесла религията за човѣчеството? Не казвамъ, че науката и религията не сж донесли нищо за човѣчеството, но обръщамъ внимание на хората върху въпроса, какво въ сжщностъ трѣбва да донесе науката, и какво — религията. Въ най-тѣсенъ смисълъ, науката трѣбва да донесе свѣтлина за човѣшкия умъ, а религията — топлина за човѣшкото сърце. Нѣкои искатъ да намѣрятъ нѣкакъвъ контрастъ между науката и религията. Религията подразбира онова първично състояние на съзнанието, съ което човѣкъ се проявява на земята. Религията има мѣсто само на земята. На небето никаква религия не сжществува. Може ли човѣкъ безъ религия? — Докато е на земята, той не може да живѣе безъ религия, както не може да влѣзе въ водата безъ корабъ, или безъ лодка. Смѣшно ще бжде, обаче, като излѣзе на брѣга, да

влачи следъ себе си кораба или лодката. Това означаватъ думитѣ, които хората често употребяватъ: безъ наука не може, безъ религия не може, безъ кжща не може и т. н. Докато е на земята, човѣкъ се нуждае отъ кжща, но щомъ се качи въ въздуха, никаква кжща нѣ му трѣбва. Следователно, кжщитѣ сж потрѣбни, но само за твърдата почва. Корабитѣ сж потрѣбни, но само за водата. Аеропланитѣ сж потрѣбни, но само за въздуха. Писанието казва: „Има домове нержкотворени“. Значи, сжщината на човѣшкия животъ не се заключава въ онова, което човѣшката ржка може да направи.

„Той промѣнява времената и поритѣ“. Пророкъ Данаилъ се спира върху онази Първична Причина, Която измѣня времената и поритѣ. Тя измѣня лошитѣ условия на живота. Първичната Причина, която обича човѣка, го освобождава отъ тия условия. Тази Причина е Любовта. Когато времената се измѣнятъ, когато условията на живота се подобряватъ, туй показва, че Великиятъ въ свѣта върши това. Какъ може Той да промѣни времето? Представете си, че вие ете беденъ, нѣмате петъ пари въ джоба си, не можете да купите дърва или вжглища, а вѣнъ е студено, 30—40° подъ нулата, пѣкъ нѣма и богати хора, които да се пргрижатъ за васъ. Какво трѣбва да направите? Обърнете се къмъ Първата Причина, къмъ Този, Който ви е изпратилъ на земята, и се помолете да ви помогне. Той веднага ще измѣни времето.—Какъ?—Слънцето ще започне да грѣе по-силно, температурата ще се повдигне, и нѣма да забележите, какъ термометърътъ ще се повдигне до нула градуса. Първата Причина не постжпва като персийскиятъ владетель, да обесва по единъ богатъ за смѣтка на единъ сиромахъ, който умира отъ гладъ и студъ. Богъ е въ сила да помогне на едного, безъ да причини страдание на друго.

Следователно, докато нѣма свѣтлина, човѣкъ не може да намѣри пжтя, не може да има никакви постижения. Той трѣбва да има любовта въ себе си като пжтя, мждростъта — като постижение, а истината — за реализиране; чрезъ нея той може да придобие исканата свобода. Който се усѣща слабъ, той трѣбва да търси любовта като пжтя въ живота си, мждростъта за постижение на желанията си, а истината, като условие за реализиране на нѣщата. Нѣкои хора учатъ, свършватъ гимназия, университетъ и влизатъ въ живота, дето искатъ да се прочуятъ, всички да говорятъ за тѣхъ, но яви ли се нѣкой по-даровитъ, тѣ се заоблачаватъ. Какво трѣбва да правятъ при това положение? Актьоръ, който иска да задоволи само публиката, той не е истински актьоръ; учителъ, който иска да

задоволи само своитѣ ученици, не е истински учителъ. Задачата на учителя не седи само въ това, да даде знания на ученицитѣ си и да ги застави да го обичатъ, но той трѣбва да събуди въ тѣхъ любовь първо къмъ единния ученикъ. Щомъ обикнатъ този ученикъ, тѣ ще обикнатъ и учителя си. Ученицитѣ трѣбва да обикнатъ първо идеалния ученикъ, защото отношенията на този ученикъ къмъ учителя му сж идеални. Докато не намѣрите идеалния ученикъ, вие не можете да намѣрите и идеалния учителъ. Сжщото нѣщо трѣбва да приложите и къмъ Бога. Вие не можете да обичате хората, ако първо не обичате Бога. Любовьта къмъ Бога е първиятъ принципъ въ живота. Върху любовьта се гради цѣлиятъ животъ. Тя е сжщественото нѣщо въ живота, а другитѣ работи идатъ следъ нея. Мждростъта, истината и другитѣ добродетели идатъ следъ любовьта. Защо? Защото първо ние трѣбва да имаме нѣщо дадено, или на съвремененъ езикъ казано, ние трѣбва да имаме една реалность, къмъ която нито можемъ да прибавимъ, нито можемъ да отнемемъ нѣщо. Такава реалность, именно, е любовьта. Човѣкътъ на любовьта е всѣкога ситъ, доволенъ; той е здравъ и богатъ. Подъ „богатство“ не разбирамъ външно богатство, изразено само въ пари и кжщи. Външното богатство е малкъ резултатъ на любовьта; то не е пълна проява на любовьта. Любовьта е магическата сила въ свѣта. Когато Богъ каза: „Да бжде виделина!“ — стана виделина. Той направи това съ своята любовь. Любовьта създаде свѣта, любовьта създаде цѣлата вселена. Когато погледнемъ къмъ слънцето, къмъ звездитѣ, ние имаме предъ видъ Божията Любовь. Ето защо, първиятъ и най-силенъ потикъ на човѣшката душа е да възприеме любовьта въ всичката ѣ пълнота, за да се освободи отъ ограниченията на живота.

Казвате: Ние вѣрваме въ Бога. — Оставете вашето вѣрване настрана. Ако съ вашата вѣра вие не можете да добиете безсмъртие, тази вѣра е детинска. Ако вашата вѣра не може да ви отвори вратата за невидимия свѣтъ, и ако не може да ви свърже съ всички разумни и напреднали сжщества, тя е детинска вѣра. Ще се запитате, дали има сжщества по-напреднали и по-разумни отъ хората. Въ свѣта сжществуватъ много по-напреднали сжщества отъ хората, които наричатъ гении, светии, ангели, арахангели и т. н. Ангелитѣ слизатъ на земята да видятъ, какъ живѣятъ хората и се усмихватъ на тѣхното богослужение, на тѣхното безвѣрие. Защо трѣбва хората да се съмняватъ въ Бога, щомъ иматъ животъ въ себе си? Разумниятъ животъ въ човѣка е проява на Бога. Отъ този животъ трѣбва да се започне.

Въ царството на персийския владетелъ, за когото споменахъ по-горе, върлували голѣмъ студъ и сиромашия, вследствие на което всѣка година умирали голѣмо число отъ поданицитѣ му. Той ги съветвалъ да живѣятъ добре, но нито сиромаситѣ, нито богатитѣ изпълнявали неговитѣ съвети. Като гледалъ страданията на сиромаситѣ, дошла му на умъ следната идея: за всѣки сиромасъ, умрѣлъ отъ студъ и гладъ, да се обесва по единъ богатъ. Царьтъ веднага турилъ идеята си въ приложение. И наистина, когато съобщавали, че нѣкой сиромасъ умрѣлъ отъ студъ и гладъ, въ сжщия день още обесвали единъ богатъ. Като гледали това нѣщо, богатитѣ започнали да се стрѣскаатъ и отворили кеситѣ си. Всѣки богатъ се задължилъ да се грижи за единъ сиромасъ, да не го остави да умре отъ гладъ и студъ. Съ тази мѣрка на царя, числото на умиращитѣ сиромаси отъ гладъ и студъ значително намалѣло. Какво показва това? Че докато страданията не дойдатъ близо до човѣка, той никога не може да влѣзе въ положението на страдащитѣ, на беднитѣ. Само по този начинъ човѣкъ може да стане внимателенъ и отзивчивъ къмъ страданията на ближнитѣ си.

Казвате: Защо Богъ е създадалъ свѣтътъ така? Защо е внесълъ страданията въ живота? — Това сж въпроси и разсуждения, останали отъ онзи философски жаргонъ, който е сжществувалъ отъ преди хиляди години насамъ. Споредъ този философски жаргонъ, всички хора казватъ, че животътъ нѣма смисълъ, че правда не сжществува въ свѣта, че Богъ не гледа еднакво благосклонно къмъ хората, че праведнитѣ били привилегирани, а грѣшнитѣ пѣшкали подъ тежестта на своята карма и т. н. Какво нѣщо е кармата? Едно време карма не е сжществувала. Хората сами създадоха своята карма, и ако вървятъ въ правия пѣтъ, кармата имъ, сама по себе си, ще се махне. Битието, въ което живѣемъ, има свои привилегии, но има и свои задължения. Човѣкъ трѣбва да съзнава, че е дошълъ на земята, първо да слугува, а после да благува. За тази цель, той трѣбва да намѣри опорната точка на своя организъмъ, на своето сърце и на своя умъ. Когато нѣкой казва, че за него Богъ е Баща, отъ Когото получава всичко, каквото пожелае, той се намира въ положението на дете, което познава баща си по това, че каквото пожелае, получава. И наистина, каквото пожелае детето — пари, дрехи, обуца, играчки, книги — всичко получава. И съвременнитѣ хора проповѣдватъ за Бога, но на тѣхнитѣ молитви не се чува ни гласъ, ни услишание. Защо молитвата имъ не се чува? Защото не се молятъ на истинския Богъ. Когато отстѣпиха отъ Бога, еврейтѣ си на-

правиха единъ идолъ и му се кланяха. Тогава пророкъ Илия имъ каза: Хайде да направимъ единъ опитъ, да видимъ, кой е истинскиятъ Богъ и чие вѣрую е право. Какъвъ бѣше опитътъ? Пророкъ Илия направи единъ кржгъ, тури на него дърва, а върху тѣхъ жертвата и каза на еврейскитѣ пророци, на брой 400, да се помолятъ на своя богъ, да пусне огънь отъ небето, да запали жертвеника. Цѣлъ день се молиха тия пророци, пѣха, скачаха, удряха се съ ножове, но ни гласъ, ни услышание. Пророкъ Илия имъ каза: „Викайте по-силно, може да е заспалъ вашиятъ богъ, или пъкъ може да е занятъ съ нѣщо. Сега пъкъ азъ ще се помоля на моя Богъ, да видимъ, ще се чуе ли молитвата ми. Пророкъ Илия повдигналъ очитѣ си нагоре и започналъ да се моли. Следъ нѣколко минути, слѣзълъ огънь отъ небето и изгорилъ жертвата. По-нататкъ не се казва, какво е говорилъ пророкътъ съ 400-тѣ израилски пророци, но се предполага, че тѣ сж го предизвикали съ нѣщо, и той заповѣдалъ да избиятъ всички до единъ. Въ дадения случай, пророкъ Илия представя персийския владетель, който издалъ заповѣдъ въ царството си, за всѣки сиромашъ, който умира отъ гладъ и студъ, да се обеси по единъ богатъ. Обаче, Богъ не съизволява въ убийството. Пророкъ Илия, който минаваше за силенъ, мощенъ, въ ревността си къмъ Бога, бѣше дошълъ до убеждението, че тия лъжливи пророци трѣбва да се избиятъ. Той мислѣше, че като ги избие, други нѣма да се явятъ. „Колкото и да се кастри тръна отгоре, той все ще пуца корени“. Значи, злото се крие нѣкъде дълбоко въ човѣка — въ човѣшкия егоизъмъ.

„Той промѣнява времената и поритѣ: сваля царе и поставя царе“. Думата „царъ“ взимамъ въ смисълъ на силни възгледи, силни мисли и желаня, които поробватъ човѣка. Тѣ сж ония силни, наследени чѣрти въ човѣка. Напримѣръ, синътъ може да наследи отъ пияния си баща слабостта да пие, но ако има будно съзнание, той може да избегне тази наследственостъ. Какъ могатъ да се надвиятъ наследственитѣ чѣрти? Различни начини има, но преди всичко изисква се будно съзнание и воля.

Единъ пияница, който опропастилъ живота си, изгубилъ всичкото си богатство отъ пиянство, отишълъ единъ день въ една отъ кръчмитѣ, които обикновено посещавалъ, и видѣлъ тамъ хубави череша. Той се обърналъ къмъ кръчмаря съ молба да му даде една отъ тия череша, но последниятъ отказалъ на молбата му. — Тѣй ли? Ти опропасти здравето ми, взе всичкото ми богатство, а сега не ми давашъ една череша!

Благодаря ти, азъ разбрахъ вече смисъла на живота. Отъ този часъ кракътъ ми нѣма да стѣпи въ кръчма! Отсега нататъкъ ще живѣя трезвъ и разуменъ животъ.

Питамъ: какво показва това? Това показва, че царътъ на пиянството, на неразумността е сваленъ отъ своя тронъ, и вмѣсто него е поставенъ на властъ царътъ на разумността, на трезвеността. Първиятъ животъ е неправиленъ, а вториятъ — правиленъ. Право ли е, когато хората виждатъ различие въ разнитѣ вѣрания, а въ сжщностъ проповѣдватъ любовъ и вѣра въ Бога? Можете ли да кажете, че братята и сестритѣ въ единъ домъ иматъ любовъ къмъ родителитѣ си, ако се каратъ помежду си? Когато слугитѣ въ единъ домъ се каратъ, това показва, че тѣ не обичатъ господаритѣ си. Ако жената постоянно говори лошо за мъжа си и е недоволна отъ него, че не донесълъ въ къщи това-онова, тя не го обича. Когато мъжътъ донася на жената всичко, каквото ѝ е нужно, това още не показва, че той е добъръ мъжъ. Като се говори за доброта, тя не се изразява непременно материално. Не, правилни отношения и разбирания между хората трѣбва да има! Сродство между душитѣ трѣбва да сжществува! Разумната, любещата жена не трѣбва да се интересува отъ това, дали мъжътъ ще донесе хлѣбъ, или не. Тя знае, че това е негова работа. Тежко на онзи мъжъ, когото жена му трѣбва да учи, какъ да гледа домъ, какъ да се облича, какъ да се отнася къмъ хората и т. н.! Кой учи птицата, какъ да се облича? Ако съвременнитѣ мъже и жени не знаятъ, какъ да се обличатъ, и женитѣ имъ трѣбва да ги учатъ, тѣ сж останали назадъ въ разбиранията си. Когато нѣкой пита, дали е въ правия пжтъ, азъ намирамъ, че той е закъснѣлъ. Кой е правиятъ пжтъ? Правиятъ пжтъ е пжтътъ на любовта. Кое е постижението на правия пжтъ? Свѣтлината е постижението на правия пжтъ. Кой е резултатътъ на този пжтъ? Истината. Мнозина казватъ, че свѣтътъ скоро щѣлъ да се свърши. — Ние не знаемъ нищо опредѣлено по това, макаръ че ученитъ твърдятъ, какво слънцето щѣло да изгасне, а съ него заедно и животътъ ще се прекрати. Слънцето е свѣщъ, която, споредъ нуждитѣ, може да се запалва, може и да се загасва. То е все едно, когато вие гасите и палите свѣщъта си по нѣколко пжти на день, хората да казватъ, че свѣщъта ви е изгаснала. Не, свѣщъта не е изгаснала, но по нѣкакви економически съображения вие я палите и изгасвате. Преди всичко, ученитъ трѣбва да отговорятъ на въпроса, за кого грѣе слънцето.

Въ хамбаря на единъ богатъ земеделецъ се събрали единъ день мравитѣ, молцитѣ и мишките, да разискватъ върху въпроса, за кого е събрано житото въ хамбаря. Най-виднитѣ философи отъ събранието взимали думата по редъ и изказвали мнението си. Мравешкиятъ философъ казалъ: Господарьтъ на хамбаря е събралъ житото за насъ, защото ние трѣбва да подържаме живота си. Философътъ на молцитѣ казалъ: Житото е складирано за насъ, да се хранимъ, за да свършимъ задачата, която ни е дадена. Най-после философътъ на мишките казалъ: Господарьтъ е турилъ житото въ хамбаря за насъ, защото сме най-голѣми отъ всички присѣтствуващи. Вѣрни ли сж тия твърдения? Тия философски твърдения сж дотолкова вѣрни, доколкото сж вѣрни и тия на хората, че свѣтътъ е създаденъ за тѣхъ. Така може да мисли човѣкъ само тогава, когато неговиятъ животъ стане едно съ този на Първичната Причина по мисль, по чувство и по действие; така може да мисли човѣкъ само тогава, когато животътъ му стане едно съ живота на всички разумни, напреднали същества. Докато съзнанието на човѣка е още на ниско стъпало, той не може да мисли, че слънцето за него грѣе, или че свѣтътъ за него е създаденъ. Защо? Защото, докато мисли, че свѣтътъ е създаденъ за него, ще дойде Господарьтъ на този свѣтъ и ще му докаже, за кого е създадено слънцето, за кого е създаденъ свѣтътъ. Така постъпва и господарьтъ на хамбаря: влиза въ хамбаря и въ нѣколко часа само изгонва молцитѣ, мравитѣ и мишките вѣнъ, като имъ доказва невѣрността на тѣхнитѣ твърдения. Той имъ казва: Излѣзте вѣнъ и тамъ разисквайте върху въпроса, за кого е събрано житото въ хамбаря.

Сжщо такъвъ споръ се явилъ единъ день между пчелитѣ и оситѣ, за кого била създадена лозата. Пчелитѣ казвали, че лозата е създадена за тѣхъ, защото тѣ събиратъ медъ и сж полезни. Оситѣ пъкъ подържали, че лозата е създадена за тѣхъ, защото иматъ силни челюсти и могатъ да пробиватъ здравата ципа на гроздето, и по такъвъ начинъ могатъ да го използватъ. Щомъ е така, тѣ казали помежду си: Хайде, да пристѣпимъ къмъ опитъ, да видимъ, кой има право. Оситѣ, които имали здрави челюсти, започнали да пробиватъ ципцата на гроздето, а пчелитѣ, възползувани отъ услугата на оситѣ, започнали на готово да смучатъ сладкия сокъ на гроздето. Отъ това време и до днесъ още все сжщата история се разиграва: оситѣ пробиватъ люспитѣ на гроздето, а пчелитѣ смучатъ сладкия гроздовъ сокъ. Който иска да знае, де

има хубаво, сладко грозде, нека следи, на кои лози кацатъ най-много пчели. При този споръ, оситѣ и пчелитѣ и до днесъ се ползуватъ отъ гроздето. Питамъ: ако пчелитѣ и оситѣ разрешиха спора практически, като пробиха люспата на гроздето и изсмукаха сока му, може ли човѣкъ да бжде по-неразуменъ отъ тѣхъ, да не разреши правилно въпроса за създаването на свѣта? Пчелитѣ и оситѣ не си отговориха на въпроса, за кого е създадена лозата, но я използвана. Сжщо така, и хората не трѣбва да разискватъ върху въпроса, за кого е създаденъ свѣтътъ, но нека използватъ благата, които сж вложени въ този свѣтъ, за своето растене и развиване.

„Той промѣнява времената и поритѣ“ — първото положение на стиха. „Сваля царе и поставя царе“ — второто положение на стиха. „Дава мъдростъ на мъдритѣ и знание на разумнитѣ“ — третото положение на стиха. Мъдростъта е сила, която всѣки може да придобие, не изведнѣжъ, но постепенно, съ течение на времето. Който иска да измѣни своя животъ, да го осмисли, той непременно трѣбва да бжде мъдъръ. Тѣй щото, който иска да вложи въ живота си съдържание и смисълъ, той трѣбва да има знания, а знанията се даватъ само на разумнитѣ. Мнозина отхвърлятъ това твърдение и казватъ, че мъдростъта и знанието не е за тѣхъ. Не, всѣки трѣбва да се стреми да придобие знание и мъдростъ. Тѣ сж качества присжщи на човѣка. Всѣки човѣкъ може да бжде разуменъ, всѣки човѣкъ може да има знания. Мжчно-тиитѣ въ живота се разрешаватъ, именно, чрезъ знание и мъдростъ. И ученитѣ хора разрешаватъ труднитѣ задачи въ науката пакъ чрезъ знание и мъдростъ. Много научни въпроси въ физиката, въ химията, въ обществения животъ се разрешаватъ чрезъ знание и мъдростъ, и така разрешени, тѣ улесняватъ живота на хората, намаляватъ тѣхния непосиленъ трудъ.

Съвременнитѣ хора се трудятъ не по силитѣ си, терзаятъ се морално, физически, докато единъ день изнемогнатъ и обезсмислятъ живота си. Какво трѣбва да направятъ, за да се освободятъ отъ тѣзи терзания? Тѣ трѣбва да възприематъ положителната наука и философия, да създадатъ въ себе си прави убеждения, на които никога да не измѣнятъ. И тогава, като прости или учени, като богати или бедни, да си създадатъ такова вѣрую, което предъ нищо да не отстъпва. Който има такова вѣрую, той ще разчита на него въ всички трудни моменти на своя животъ. Вашето вѣрую трѣбва да има силата на онзи пжтникъ, когото разбойници хванали

въ гората и завързали, но скоро били принудени сами да го развържатъ. Съ вързани ржце макаръ, той се приближилъ при главатаря на разбойниците и казалъ: Богъ, на Когото служа, ви заповѣдва да ме развържете. Азъ отивамъ по Негова работа и трѣбва непременно да я свърша. Азъ мога самъ да се развържа, но искамъ, както вие ме завързахте, така и и да ме развържете. Главатарьтъ отказалъ да го освободи, но следъ нѣколко минути той падналъ на земята и уплашенъ, започналъ да вика на другаритѣ си: Развържете този човѣкъ! Съ него шега не бива. Имали ли сте тази опитностъ, следъ като ви турятъ въ затворъ, да кажете на надзирателя да ви пусне, защото, ако не ви пусне, ще го простратъ на земята и ще се принуди да ви освободи? Силна е Божията дума! Богъ казва на надзирателя на затвора да ви освободи, и ако не ви освободи, ще опита резултата отъ неизпълнение волята Божия. Такава опитностъ ималъ апостолъ Петъръ, когато билъ въ затворъ. Ангелъ Господенъ влѣзълъ въ затвора, бутналъ оковитѣ му и го освободилъ. Подобна опитностъ сж имали и тримата момци Сидрахъ, Месахъ и Авденаго, които, хвърлени въ огнената пещъ, по чуденъ начинъ били запазени отъ изгаряне. Ще кажете, че това е ставало въ онѣзи времена, когато хората сж били праведни, но въ днешнитѣ времена това не може да стане. Чудно нѣщо! Ако следъ две и повече хиляди години отъ онѣзи времена, когато се пѣе и проповѣдва толкова много за Бога, не може да стане подобно нѣщо, защото ви е тогава съвременната култура, защо ви е тази вѣра въ Бога? Времената, въ които днесъ живѣете, трѣбва да бждатъ по-богати съ опитности. Вие трѣбва да бждете силни, лесно да се справяте съ мъжнотиитѣ си. Дойдатъ ли при васъ гнѣвътъ, страхътъ, съмнението, безвѣрието, сиромашията, гладътъ, вие трѣбва да имъ кажете: Богъ, на Когото служа, каза да ме освободите! Щомъ кажете така, трѣбва да бждете свободни. Ще запитате, дали наистина тия нѣща могатъ да станатъ. Могатъ да станатъ, разбира се, но затова не се изискватъ празни думи, а вѣра, непоколебима, положителна и устойчива. Имате ли тази вѣра, вие ще бждете щастливи.

Въ миналата беседа говорихъ за царя Абу-Бенъ-Фура за красивата му дъщеря Енъ-Суфи и за нейния възлюбенъ Елми-Баръ. Царската дъщеря била щастлива, затова възлюбениятъ ѝ, Елми-Баръ, не се осмѣлявалъ да отиде при нея. Тя имала много поклонници, и Елми-Баръ чакалъ всички да се изредятъ, да изкажатъ своето почитание и уважение къмъ нея. Единъ день тя заболѣла и умрѣла. Баща ѝ, заедно

съ всички нейни поклонници, плакалъ, страдалъ, но най-после я погребли и се върнали по домоветъ си. Тогава нейниятъ възлюбенъ, Елми-Баръ, отишълъ на гроба ѝ, извикалъ нѣколко пѣти: Енъ-Суфи, жива ли си? — Жива съмъ. Ако ме разровишъ отъ гроба, ще излѣза вѣнъ. Той взелъ лопатата и започналъ бързо да копае. Скоро разкопалъ гроба, и царската дъщеря, здрава и весела, излѣзла вѣнъ, на свѣтлина и свобода.

Казвате: какъвъ смисълъ се крие въ този разказъ? Ако вашиятъ идеалъ е мъртавъ и заровенъ дълбоко въ земята, много отъ поклонниците му ще плачатъ за него, но нѣма да го съживятъ. И бащата на вашия идеалъ ще плаче за него, но и той нѣма да го съживи. Защо? Защото тѣ всички плачатъ за неговата външна форма, за неговото тѣло. Обаче, когато дойде възлюбениятъ на вашия идеалъ, който обича неговата душа, неговото съдържание, той ще отиде при гроба му и ще извика: Енъ Суфи, жива ли си? — Жива съмъ, вземи лопатата и ме освободи. Той ще вземе лопатата, ще разрови гроба на своя идеалъ, ще го хване за ръка и ще го изведе навѣнъ. Следъ това отишли да съобщатъ на царя, че нѣкой задигналъ тѣлото на дъщеря му. — Кой я задигна? — Задигна я нейниятъ възлюбенъ, който я взе да живѣе заедно съ него, но не въ бащиния ѝ домъ, а горе на планината. Тукъ тя се прости съ стария животъ и започна новия — животътъ на свѣтлината, на знанието и на мъдростта.

Всички хора ще умратъ, ще влѣзатъ въ гроба, но следъ това вече ще покажатъ силата на своята вѣра, силата на Христовото учение. Силата на Христа се заключава, именно, въ това, че три деня следъ като умрѣ, Той възкрѣсна. Какъ възкрѣсна Христосъ? Въ Писанието е казано, че ангели слѣзли отъ небето, вдигнали плочата отъ гроба, и Христосъ възкрѣсналъ. Обаче, споредъ едно предание се казва, че Петъръ и Йоанъ отишли на гроба на Христа и извикали: Учителю, тукъ ли си? Живъ ли си, Учителю? Христосъ отговорилъ: Ако вдигнете плочата отъ гроба ми, азъ ще излѣза вѣнъ. Тѣ се помъжили да вдигнатъ плочата, но не могли, затова дошълъ ангелъ Господенъ отъ небето, вдигналъ плочата, и Христосъ възкрѣсналъ. Следователно, по сѣщия начинъ Христосъ трѣбва да възкрѣсне въ васъ, въ видъ на нѣкаква нова идея. И вие трѣбва да бждете поне като апостолъ Петра, да отидете при гроба на Христа и да кажете: Учителю, тукъ ли си? Живъ ли си още? Достатъчно е да чуете гласа на Христа, макаръ и да не сте въ сила още да вдигнете камъка отъ гроба Му. Много пѣти ще чувате гласа на Бога да ви говори отвътре,

но не ще можете да вдигнете камъка отъ вашия гробъ.

И тъй, вие трѣбва да дойдете до това положение, именно, да вдигнете камъка отъ вашия гробъ и да възкръснете. Следъ всичко това, кой може да убеди възлюбения на царската дъщеря, че съществува смъртъ? Той ще каже: Азъ зная, че смъртъ не съществува, имамъ опитностъ за това. Оттукъ всѣки ще разбере, че великата задача на неговия животъ е да придобие безсмъртието, да придобие вѣчния животъ. Сега и вие, като Петра, питате Христа, какво трѣбва да правите, т. е. какво ще стане съ васъ, ако Христосъ не възкръсне? Наистина, ако Христосъ не бѣше възкръсналъ, работата на ученицитѣ Му бѣше свършена. Същото се отнася и до васъ. Ако Христосъ не възкръсне, и вашата работа ще бѣде свършена. Когато Петъръ чу думитѣ на Христа: Тукъ съмъ! — той отиде при другитѣ апостоли, съобщилъ имъ това, което чу и видѣ, и трѣбваше всички заедно да се молятъ. Следъ това дойде ангелъ Господенъ, който отвали плочата отъ гроба, и Христосъ възкръсна. Тогава Той се явяваше на ученицитѣ си и изчезваше, и тѣ повѣрваха въ възкресението, въ безсмъртието на душитѣ. Силата на човѣка седи въ безсмъртието. При това положение, човѣкъ и да умре, пакъ ще възкръсне.

Сега, като хора на новото, които работите за своето изправяне, както и за това на свѣта, трѣбва да знаете, че изправянето на свѣта се заключава въ вашата вътрешна сила. Иначе, върви ли по пѣтя на старото, човѣкъ все още ще мисли, че времето за възкресението не е дошло. Не, тритѣ дена, откакъ сте въ гроба, сж изтекли вече, и вие трѣбва да похлопате на гроба и да запитате: Господи, тукъ ли си? Живъ ли си? Щомъ чуете гласа Му, че иска да вдигнете камъка отъ гроба, вие трѣбва да сте готови да сторите това. Докато камъкътъ седи на гроба ви, вие се намирате при тежки, при трудни условия на живота, при непостигнати идеали. Мислите ли, че като ожените дъщеря си, ще постигнете своитѣ идеали? Не, ще я поставите на сжщитѣ страдания, презъ каквито и вие сте минали. Мислите ли, че като свършите училище, или като забогатѣте, ще постигнете своитѣ идеали? Не, пакъ страдания ви очакватъ. Който жени дъщеря си, той трѣбва да ѝ даде въ наследство любовта си. Който свършва училище, той трѣбва да получи дипломъ на любовта, който да му отвори пѣтя на живота. Нѣкой иска да пише нѣщо по известни въпроси. Преди да пише, каквото и да е, той трѣбва да се запита, има ли дипломъ за любовта? Той ще каже

че не иска да свършва по любовта. Нека свърши по любовта и тогава да пише. Само така той ще разбере смисъла на живота. Какво правят хората днесъ? Като видятъ, че нѣкой човѣкъ проповѣдва нѣщо, първо ще го питатъ, къмъ коя черкова принадлежи. Това сж залъгалки за обикновенитѣ, а не за ученитѣ хора. Вземете примѣръ отъ Данаила. Външно той не принадлежеше къмъ никоя черкова, но когато трѣбваше да изтълкува съня на царя, обърна се къмъ Бога, и получи тълкувание на съня. Царскитѣ мъдреци, обаче, не можаха да изтълкуватъ този сънъ. Значи, Данаилъ можа да отвали камъка отъ гроба, заради което получи почести и хвала. Данаилъ не се подаде на тия почести и псхвали, защото той искаше да покаже на свѣта, че сѣществва единъ Богъ, Който дава на всички хора любовъ, мъдростъ, знание, сила, животъ и свобода. Този Господъ трѣбва да се проповѣдва на хората, за да бждатъ готови да изпълнятъ Неговата воля. Когато този Богъ живѣе въ душитѣ на всички хора, тѣ ще бждатъ помежду си истински братя и сестри, готови на всѣкакви жертви едни за други. Днесъ нѣкой срещне своя ближень и не го поздравява, а той се оплаква, че не го поздравилъ. Много малко иска този човѣкъ. Той трѣбва да иска нѣщо сѣществено. — Ама той не ме обича. — Не, ти трѣбва да искашъ нѣщо повече отъ любовта. Онзи, въ когото Богъ живѣе, трѣбва да е готовъ да изпълни волята Божия и да живѣе и за другитѣ тѣй, както и за себе си. Като отиде на гроба на своя ближень, той трѣбва да вдигне камъка оттамъ и да му каже: Стани и повече не грѣши! На учения, който изгубилъ знанието си, той трѣбва да каже: Стани и повече не грѣши! На момата, която изгубила красотата си, той сѣщо трѣбва да каже: Не се смущавай! Ще придобиешъ отново красотата си, но повече не грѣши! Съвременнитѣ хора падатъ, ставатъ, грѣшатъ и очакватъ, като отидатъ въ другия свѣтъ, тогава да се изправятъ. Не, станете отъ гробоветѣ си, влѣзте въ новия животъ и повече не грѣшете! Нѣщо реално се изисква отъ хората. Тѣ се намиратъ вече въ предградието на онзи свѣтъ. Онзи свѣтъ е съзнанието на хората. Днесъ хората седятъ единъ до другъ и не се интересуватъ да проникнатъ въ душитѣ си, да видятъ красивото въ себе си. Срѣщате малко момиченце, не обръщате внимание на него. Защо? Грозно било. Не, погледнете го внимателно, да видите, колко красива е душата му. — Какъ познахте? — Вижда се тази красота, но любовъ трѣбва да има въ сърцето ви, за да я видите.

Казвамъ: въ очитѣ на християнството, или въ очитѣ на

новото учение, вие също така трѣбва да видите красивото, Божественото, да Го обикнете и да тръгнете въ пѣтя безъ страхъ, безъ съмнение. — Какъ да се простимъ съ старото? — Като станете като децата. Старото е дало вече, каквото ви трѣбва, новото търсете сега. Бащата казва на сина си: Синко, досега те носихъ на гърба си, но повече не мога. Иди сега въ свѣта, работи за себе си и за ближния си, и нека Богъ бжде съ тебе! Днесъ и за млади, и за стари има работа. Всички трѣбва да придобиятъ истинския животъ, въ който нѣма никаква лъжа. Младитѣ се лъжатъ, че като се ожениятъ, щастливи ще бждатъ. Старитѣ се лъжатъ, че като израснатъ децата имъ, ще ги гледатъ и щастливи ще бждатъ. Учениитѣ се лъжатъ, че знанието ще ги направи щастливи. Богатитѣ се лъжатъ, че богатството ще ги направи щастливи. Не се лъжете отъ тѣзи работи. Ние сме за онова знание, което никой не може да отнеме; ние сме за онова здраве, което нищо не е въ сила да разклати. Ние сме за живота, за любовта, които никой не може да отнеме. Това е реалното, върху което животътъ трѣбва да се постави. Всичко това човѣкъ самъ може да постигне. Въ това, именно, седи разрешението на великата задача въ живота. Човѣшкото съзнание работи вече въ тази посока. Когато любите, вие ще имате сила да възкръснете. Вие любите първо вашата душа. Затова вашиятъ ангелъ ще слѣзе отгоре, ще отвали камъка отъ гроба ви, и вашата душа, Христосъ, ще възкръсне, ще ви се изяви. И на Петра се яви Христосъ.

„Той промѣнява времената; сваля царе и поставя царе; дава мъдростъ на мъдритѣ и знание на разумнитѣ“. Това значи: Богъ промѣня лошитѣ условия на живота; премахва голѣмитѣ препятствия отъ пѣтя ви; въ Него се крие голѣмата наука; въ Него се заключава Великото, Божественото, което всички търсятъ. И религия, и наука, всичко е отъ Бога, но не по външна форма, а по съдържание и смисълъ. Религия безъ любовъ не е религия. Следователно, религия въ любовта е проява на Бога. Оттукъ вадимъ следния изводъ: религията, родена отъ Бога, представя любовта. Науката, родена отъ

Бога, престава мъдростта. Религията и науката, т. е. любовта и мъдростта трябва да се примирятъ въ васъ, да работите и съ дветѣ едновременно, за да се освободите отъ вътрешното робство, въ което сега се намирате. Тази е великата задача на човѣка.

„Той промѣнява времената“.

*

4. Беседа отъ Учителя, държана на 24 февруари, 1929 г.
София. — Изгрѣвъ.
-

Даде плодъ.

„А друго падна на добрата земя, и като израсе, стори плодъ стократно“.*)

„А друго падна на добрата земя и стори плодъ стократно“.
— Това е една математическа формула. Какво ни интересува насъ, че едно семе паднало на добра почва и дало плодъ стократно? Ако разгледаме този стихъ буквално, ние почти не се интересуваме, какво става съ растенията. Днесъ хората се интересуватъ отъ това, което става съ тѣхъ. Обаче, всѣко съзнание, което не се интересува отъ процеситѣ, които ставатъ въ живота и природата, е състояние на безсъзнателенъ или полусъзнателенъ животъ. Много свѣтски, учени и религиозни хора живѣятъ день за день и казватъ: Да мине времето, че каквото ще да става! Други хора пъкъ живѣятъ съ мечти и желанія да иматъ повече парички, да иматъ кжши, хубави и топли дрехи, да иматъ, какво да ядатъ и пиятъ, да иматъ добри приятели, съ които да си поживѣятъ, както Богъ далъ. Това сж онази категория хора, които търсятъ добритѣ условия, които вѣрватъ въ щастieto. Има хора, които, откакъ се родятъ, докато умратъ, все щастieto търсятъ, но щастieto не дохожда. Други хора пъкъ, макаръ и да сж богати, здрави, вѣрватъ въ нещастieto и казватъ: Какво ли нещастие ще ни сполети! Днесъ сме здрави, но утре можемъ да се разболѣемъ. Днесъ имаме приятели, но утре можемъ да ги изгубимъ. Първата категория хора нѣматъ нищо, но все очакватъ да получатъ отнѣкъде нѣщо. Втората категория хора всичко иматъ, но все очакватъ, че ще ги сполети нѣкакво нещастие и ще изгубятъ всичко. Това сж две състояния, които постоянно се смѣнятъ въ човѣшката душа. Първата категория хора наричамъ оптимисти. Тѣ сж повече сиромаси, но не въ обикновения смисълъ на думата „сиромаси“. Тѣ сж щедри хора, и безъ да иматъ пари, въ въображението си, правятъ черкови, училища, раздаватъ пари на беднитѣ и т. н. Втората категория хора сж песимисти. Тѣ сж богати, но вързали сж богатството си „въ деветъ възела“, както българитѣ казватъ, и никому нищо не даватъ. Тѣ казватъ: Паритѣ не трѣбва да се разда-

*) Лука 8 : 8.

ватъ безъ смѣтка. Ние сме ги печелили съ трудъ, съ усилия. Като съберете тѣзи два типа хора на едно мѣсто, ще видите голѣмата разлика, която съществува между тѣхъ. Оптимистътъ обръща всичко на добро, а песимистътъ и подъ вола търси теле. Като счупи стомната си, оптимистътъ казва: Нѣма нищо, всичко е за добро. По-хубава стомна ще дойде на нейно мѣсто. Песимистътъ казва: Какво добро можешъ да очаквашъ, когато счупишъ стомната си? Най-малко паритѣ отидоха. Когато шишето съ маслото се счупи, оптимистътъ казва: Нѣма нищо, друго шише ще се купи. Песимистътъ казва: Съжалявамъ за маслото. Можа поне на нѣкой беденъ да се даде. Кучето изяло хлѣба, оптимистътъ казва: Много добре стана, че кучето си хапна хлѣбецъ. Песимистътъ пъкъ съжалява за хлѣба, който кучето изяло. Да не бѣше изяло кучето този хлѣбъ, можа да се даде на нѣкой беденъ. Само въ такива случаи песимистътъ става щедъръ и си спомня за сиромаситѣ. Понѣкога и оптимистътъ, и песимистътъ се поставятъ на голѣми изпитания: оптимистътъ очаква щастието, но то не дохожда; песимистътъ очаква нещастieto, но и то не дохожда. Добре е понѣкога човѣкъ да бжде оптимистъ, а понѣкога — песимистъ. Защо? Защото, като се счупи шишето съ маслото, песимистътъ става щедъръ, започва да мисли за сиромаситѣ; сърцето му се отваря, и той става оптимистъ. Оптимистътъ пъкъ, макаръ да не съжалява, че маслото се разлѣло, все пакъ започва да вижда, че има причини въ него, които прѣчатъ на щастието да дойде. Тогава той започва да разсъждава по дълбоко.

„А едно падна на добрата земя и даде плодъ стократно“. На съвремененъ езикъ преведено, добрата почва представя добритѣ, благоприятнитѣ условия на живота. Споредъ съвременниятъ човѣкъ, добритѣ условия подразбиратъ здраве, богатство, щастие — много дадени величини. Споредъ философията на нѣкои съвременни учени, казва се, че въ живота е дадено само едно нѣщо. Значи, тѣхната философия започва отъ едно дадено. Обаче, философията на живота започва съ много дадени: хлѣбъ трѣбва — едно дадено; дрехи трѣбватъ — второ дадено; пари трѣбватъ — трето дадено; здраве трѣбва — четвърто дадено; щастие — пето дадено и т. н. Значи, животътъ изисква много дадени, а не само едно. Свѣтътъ не може да се въправи съ едно дадено. Когато нѣкой твърди, че върху едно дадено може да се съгради цѣла философия, то ва говори, че той не е поставилъ тази философия на опитъ.

Какъ може съ едно дадено да се построи цѣла философия? То е все едно съ единъ камъкъ да постройте цѣла кѣща. Вземете единъ камъкъ и се опитайте да постройте съ него една кѣща. Казвате: Ще разложимъ този камъкъ на съставнитѣ му части. — Това вече е другъ въпросъ. Да разложишъ едно дадено на съставнитѣ му части, трѣбва да знаешъ качества на това дадено. Всѣко дадено съдържа въ себе си още много дадени. Следователно, когато философитѣ сж казали, че могатъ да построятъ цѣла система само върху едно дадено, тѣ сж подразбирали такова дадено, което съдържа въ себе си много още дадени. Философитѣ сж скрили тази мисль отъ хората.

„А едно падна на добрата почва“. Добрата почва представя добритѣ условия, които сж необходими за живота. Добритѣ условия сж дадени въ живота, но даденото не представя човѣка. За да се познае, човѣкъ трѣбва да отдѣли даденитѣ нѣща отъ себе си и да остане самъ, т. е. само съ Онзи, Който е далъ нѣщата. Какво ще разбере говедарьтъ, ако цѣлъ день се занимава съ даденитѣ говеда на своя господарь? Говедата не искатъ да знаятъ за своя господарь, нито за говедаря, който ги пасе. Говедата не мязатъ на господаря си, затова не се интересуватъ отъ него. Когато нѣкой касиерь се занимава съ паритѣ на даденъ богаташъ — милионеръ, печели ли нѣщо? Преди всичко, паритѣ на този милионеръ не мязатъ на самия господарь. Паритѣ не съдържатъ качества на своя господарь. Мислите ли, че съчиненията на нѣкой философъ съдържатъ въ себе си душата на този философъ? Не, въ съчиненията си, този философъ разглежда нѣща, съвършено чужди на своята душа. Значи, философията на нѣкой виденъ ученъ и самиятъ той, неговата душа, сж две съвършено различни нѣща, две съвършено различни разбирания. Вземете, напѣлмѣрь, философията на Платона, на Аристотеля, на Канта и на други нѣкои философи, и ще видите, че тѣ представятъ частични разбирания за нѣщата, съвършено различни отъ това, което представятъ самитѣ тия философи, като души. Често хората говорятъ за интелигентността, за интелекта на човѣка, а при това приематъ за реални само тия нѣща, които се виждатъ. Интелектътъ на човѣка вижда ли се? Въ даденъ случай интелектътъ може да се види. Умътъ на човѣка вижда ли се? И той се вижда, но човѣкъ трѣбва да знае, какъ да вижда тия нѣща. Ако нѣкой не вижда интелекта, ума на човѣка, това не е доказателство, че тѣ не сѣществуватъ.

Сега, въпросътъ не седи въ това, какво виждаме и ка-

кво не виждаме, но въ условията, при които сме поставени за всъки даденъ случай. Тъй щото, за насъ не е важно, каква е философията на този, или на онзи ученъ. Който иска да разбере философията на нѣкой ученъ, той трѣбва да се постави въ неговото положение. Иначе, той ще разбере само частъ отъ неговата философия. При съграждане на своята философия, всъки ученъ е ималъ предъ видъ известни предпоставки, които не е изказалъ въ философията си. Представете си, че нѣкой човѣкъ се отнася къмъ васъ нѣжно, учтиво, внимателно, посрѣща ви и ви изпраща добре. Вие казвате: Много добъръ е този човѣкъ, посрѣща ме внимателно, любезно. Обаче, вие не знаете, какви сж съображенията му, да се отнася съ васъ така. Другъ нѣкой се отнася къмъ васъ грубо, жестоко и бързате да се произнесете, че е лошъ човѣкъ. Въ случая, вие не знаете съображенията му, защо този човѣкъ се отнася спрѣмо васъ грубо. И светия да е човѣкъ, ако ржката му е счупена, ще го боли. Ако искате да целунете ржката му, той нѣма да даде, ще дръпне ржката си настрана. При това положение, вие ще кажете, че този светия е грубъ човѣкъ. Не е грубъ човѣкъ, но ржката му е счупена. Вашата целувка ще му причини болка.

И тъй, когато казвате, че нѣкой човѣкъ е добъръ или лошъ, вие не знаете вътрешнитѣ подбудителни причини, които го заставятъ да се прояви по единъ, или по другъ начинъ. Когато майката кърми детето си, отъ голѣма доброта ли върши това? И най-лошата майка кърми детето си. Друга причина заставя майката да кърми детето си. Млѣкото, което се събира въ гърдитѣ на майката, причинява известно напрежение, известна мжка, и тя трѣбва да се освободи отъ излишното млѣко. Ако детето ѝ не е при нея, тя ще накърми друго дете, и пакъ ще се освободи отъ напрежението. Това, обаче, не показва още, че тази жена е много добра. Затова, когато се говори за нѣкой човѣкъ, че е много добъръ, азъ считамъ, че той е назначенъ на нѣкаква служба, напимѣръ, произведенъ е генералъ, и трѣбва да изпълни тази служба. Значи, доброто не е качество на самия човѣкъ, но служба, която той трѣбва да изпълни. Казватъ за нѣкой човѣкъ, че е интелигентенъ. Значи, той е полковникъ. — Еди-кой си е разуменъ човѣкъ. — Той е подполковникъ. Тъй щото, каквито добри чърти видя въ човѣка, азъ ги замѣствамъ съ известни служби, които му сж дадени да изпълни: майоръ, капитанъ, поручикъ, подпоручикъ и т. н. Най-последно, като уподобите службитѣ съ качества на човѣка, де ще намѣрите самия човѣкъ? Докато

не намѣрите себе си, докато не изучите своето естество, вие не можете да прогресирате. Човѣкъ не е изворъ: доброто и злото не извираатъ отъ него, но могатъ да пребждатъ въ него.

Философски казано, доброто и злото сж извънъ човѣка, но могатъ да бждатъ и въ самия човѣкъ. Значи, доброто произтича отъ Бога и принадлежи на Него. Обаче, когато ние възприемемъ едно желание на Бога и го разберемъ, приложимъ въ живота си и извадимъ отъ него плодъ, това добро вече е наше. Въ този смисълъ, доброто е качество на Бога, но ние сме го възприели и обработили въ себе си, както възприемаме и обработваме храната въ своя организъмъ. Както правилно възприетата и добре обработена храна отъ организма прави човѣка здравъ, така и правилно възприетото и обработено добро, прави човѣка здравъ. Това, което човѣкъ не може да възприеме и асимилира въ себе си, е грѣхъ, нечистота, зло. Значи, човѣкъ едновременно образува въ себе си и добро, и зло. Когато организмътъ асимилира напълно и правилно приетата отъ него храна, човѣкъ се радва. Когато не може да я асимилира, както трѣбва, той страда и гледа частъ по-скоро да се освободи отъ нея. Тази храна образува въ организма газове, нечистотии, които трѣбва да се отдѣлятъ навънъ. Това е злото въ човѣка. Казано е за човѣка, че едновременно е фабрика и на доброто, и на злото. Ако той днесъ не разбира това, нѣкога ще го разбере. За да бжде добъръ, докато е на земята, човѣкъ трѣбва да яде малко. Тази е философията на живота. Ако ядете много, вие никога нѣма да се освободите отъ злото, защото то върви паралелно съ яденето. Колкото по-нечиста е кръвта на човѣка, толкова по-лошъ е той. Колкото по-чиста е кръвта му, толкова по-добъръ е той. Това не показва, че храната е причина за злото, но многото ядене създава условия на злото да вирѣе. Добрата, чистата храна създава условия за доброто, което иде отъ Бога. Лошата, нечистата храна създава условия за злото въ човѣка. Злото въ човѣка подразбира семето, което е паднало на пѣтя, между камъните и между трънетъ, и образувало въ него вредни, нечисти газове и елементи. Какво означава на съвремененъ езикъ семето, което е паднало на добрата почва? Това означава доброто, което човѣкъ възприема и обработва въ организма си, вследствие на което организмътъ му се пречиства, а кръвта придобива ясно-червенъ цвѣтъ. При тѣзи условия само, доброто въ човѣка дава плодъ стократно. Плодоветъ на това семе сж възвишенитѣ, свѣтли

мисли въ човѣка, които иматъ условия да растатъ и да се развиватъ.

Сега, при самовъзпитанието си, човѣкъ трѣбва да знае че доброто може да дойде въ него отвънъ нѣкъде, като добро семе, за което той трѣбва да приготи благоприятни условия, добра почва — своя организъмъ. И затова, когато казвате, че човѣкъ трѣбва да бѣде добъръ, интелигентенъ, мораленъ, ще знаете, че само съ „трѣбва“ нищо не се постига. И мжжътъ казва на жена си: Жена, трѣбва да омѣсишъ хлѣбъ! Връща се, хлѣбътъ не е готовъ. Защо? Защото нощви нѣма, брашно нѣма, солъ нѣма, дърва нѣма да се накладе огънь — нищо нѣма. — Ама хлѣбъ трѣбва! — Ние не отричаме, че трѣбва хлѣбъ, но съ какво ще се направи този хлѣбъ? — Азъ трѣбва да бѣда добъръ. — За да бѣдешъ добъръ, трѣбватъ нощви, брашно, солъ, гореща вода, огънь. Като съедините всички тия елементи, вие ще омѣсите доброто, ще го опечете и ще го сложите на масата, всички да хапнатъ отъ него. Преведете на съвремененъ езикъ, какво означаватъ нощвитъ, брашното, солта, водата, огъня, за да разберете, какво природата иска да ви каже. Ако не разбирате езика на природата, за винаги ще останете невежи. И философитъ още не сж се научили да превеждатъ езика на природата. Отъ създаването на свѣта досега сж се явили много преводчици на природата, но ще дойде день, когато Богъ ще извика всички тия преводчици — философи, учени, проповѣдници — и ще ги постави на изпитъ, като накара всѣки едного да създаде единъ свѣтъ споредъ своята философия, споредъ своитѣ знания и проповѣди. За тази цель, невидимиятъ свѣтъ ще изпрати велика комисия, която да присѣтствува на този изпитъ. Всички учени, философи, проповѣдници, музиканти, художници ще бѣдатъ поставени на този изпитъ. Между тѣзи хора ще бѣдете и вие. Много отъ васъ сж били видни философи, учени, писатели; нѣкои сж били владици, патриарси, съ жезли въ рѣце; други сж били жреци, съ корони на глави; нѣкои пъкъ сж били царе и царици. Днесъ, обаче, сте взели една привидно скромна форма и незавидно положение, но сте запазили съзнанието си за величието, което сте били. Въ каквото положение и да се намирате днесъ, нѣма да избегнете изпита. Ще кажете, че искате да служите на Бога. Какво мислите сега, какъ сте решили да живѣете, това е за днесъ. Изпитътъ ще бѣде за миналото. Сегашното ви положение е, подобно на онзи, който взима пари съ 50 на сто лихва. Като дойде време да плаща, той дава само лихвитъ, а майката на

паритѣ оставя за по-благоприятни времена. Банкерѣтъ пита: Ами майката на паритѣ? — За нея не питай. Да, но банкерѣтъ следи за майката на паритѣ, а длѣжникѣтъ гледа да плати лихвитѣ само.

Казвате: Каквѣ нѣщо е човѣкъ? Въ първата глава на Битието, Мойсей пише за създаването на човѣка: „Взе Богъ прѣстъ, направи отъ нея човѣкъ, вдѣхна въ ноздритѣ му дихание, и той стана жива душа“. Значи, животѣтъ, живото въ човѣка, което седи далечъ отъ неговия интелектъ, отъ неговитѣ добродегели, отъ качествата на неговото сърце, които го смущаватъ, това е истинскиятъ човѣкъ. Добриятъ човѣкъ никога не мисли, че е добъръ; лошиятъ никога не мисли, че е лошъ; умниятъ никога не мисли, че е уменъ; глупавиятъ никога не мисли, че е глупавъ. Който мисли за себе си, че е добъръ, уменъ, ученъ или простъ, той е генералъ, полковникъ или на друга нѣкаква служба. Когато нѣкой напише нѣщо и мисли, че е много хубаво, много умно, той трѣбва да знае, че други пѣкъ ще намѣрятъ, какво неговата работа е глупава. Сжщо така мислятъ и за банкера: ако нѣкой вземе отъ него пари съ малка лихва, казва, че банкерѣтъ е добъръ; ако вземе пари съ голѣма лихва, той казва, че банкерѣтъ е лошъ човѣкъ.

Сега, като разглеждаме разбиранията на съвременнитѣ хора за живота, намираме, че въ тѣхъ има голѣма несъобразностъ. Всички хора подържатъ мисълта, че трѣбва да живѣятъ добре. Въ какво седи добриятъ животъ? Добриятъ животъ се заключава въ служене на Бога. Значи, докато не разбере Божиитѣ закони, докато не постѣпва съобразно тѣхъ, човѣкъ никога не може да разбере вътрешния смисълъ на живота. Хората мислятъ, че Богъ е подобенъ на тѣхъ, че се гнѣви като тѣхъ. Казано е въ Писанието „гнѣвъ Божи“, но този гнѣвъ не е като човѣшкиятъ. Сжщото може да се каже и за хората; има нѣщо свѣтло, хубаво въ тѣхнитѣ мисли и чувства, и тѣ считатъ, че това е присѣтствието на Бога въ тѣхъ, но не е така. Това е подобие само на Божественото, но Богъ не е още въ човѣка. Казвате: Нали човѣкъ е създаденъ по образъ и подобие Божие? Наистина, човѣкъ е създаденъ да бжде образъ и подобие на Бога, но още не е такъвъ. Той има стремежъ да бжде подобенъ на Бога, но още не е такъвъ. Да имашъ стремежъ да си добъръ човѣкъ, е едно нѣщо, а да си добъръ, това е друго нѣщо. За да живѣе добре, човѣкъ трѣбва да е миналъ презъ живота на растенията, на животнитѣ; после, той трѣбва да е миналъ презъ

моралния животъ, да различава доброто отъ злото и най-после, той трѣбва да е влѣзълъ въ Божествения животъ. Доброто причинява радостъ, а злото — скръбъ. Следователно, доброто се смѣнява съ зло, както радостта—съ скръбъ. На доброто винаги съответствува злото; то е сѣнка на свѣтлината. Философитѣ казватъ, че злото е торъ на доброто; отъ този торъ доброто черпи сокове, съ които се храни. И злото, отъ своя страна, се храни отъ соковетѣ на изгнилитѣ листа. Ще кажете: Щомъ е така, можемъ да правимъ зло. Не, по свое желание, човѣкъ не може да прави зло, нито може да прави добро. Това показва, че той е орждие, органъ на друго съзнание, вънъ отъ него.

Отъ това гледище, свѣтътъ е проникнатъ отъ безброй съзнания, по-високи или по-низки. Надъ всички тия съзнания, обаче, има друго едно, Висше съзнание, което контролира и управлява всички други съзнания. Човѣкъ е свободенъ да мисли, както иска, да има свои възгледи за живота, но единъ день ще дойде заповѣдь да отиде на война, да се бие съ неприятеля. Какво трѣбва да прави човѣкъ съ своята свободна воля, съ своето съзнание? Божествено ли е това съзнание, което му налага да отиде на бойното поле, да се бие за отечеството си? Не е Божествено. Каква нужда има Богъ отъ войни? Държавата, обаче, има свои мотиви, които я заставятъ да отвори война на една, или на друга държава: тя иска да се разшири, да придобие повече земя. И свободниятъ човѣкъ, който мисли, разсждава по всички въпроси, се вижда принуденъ да отиде на бойното поле. Може ли да откаже на държавата? Не може. Като отива на бойното поле, той все има една мисълъ въ себе си, че може да се върне живъ и здравъ отъ фронта. Ако откаже на държавата да отиде на война, той нѣма никаква надежда въ себе си, че ще остане живъ: държавата, на общо основание, ще го застреля, че се отказва да изпълни задълженията си спрѣмо нея. Следователно, и въ единия, и въ другия случай, той върши нѣщо подъ чуждо влияние. Чуждо съзнание го заставя да постъпи по единъ, или по другъ начинъ. Божественото съзнание му казва да не отива на бойното поле, но отъ страхъ на отговорностъ, на неизпълнение на дълга си спрѣмо държавата, той отива и се връща раненъ, съ счупени ржка и кракъ. Сега той казва: Господи, не Те послушахъ, но изпълнихъ дълга къмъ отечеството си. — Който престѣпва Божиитѣ закони, той всѣкога се връща отъ фронта, било съ пукната глава, било съ счупени ржка или кракъ. Питамъ: нѣма ли други начини, чрезъ които да

помогнете на отечеството си? Много начини има, чрезъ които човѣкъ може да помогне на отечеството си. Войната не е единствениятъ начинъ, чрезъ който хората трѣбва да помагатъ на своето отечество.

Двама другари отиватъ въ една кръчма да пиятъ. Като се напили добре, единиятъ отъ тѣхъ казалъ: Ти ще платишъ сега! — Не, ти ще платишъ! — Ама ти пи повече! — Гръшка имашъ, ти пи повече. Тѣй ли? Дигатъ столове, чаши, хвърлятъ ги единъ срещу другъ, набиватъ се добре, пукватъ главитѣ си. Кръчмарьтъ веднага вика стражарь, който ги хваща за якитѣ и ги заставя да платятъ. Тѣ плащатъ на кръчмаря и се готвятъ да си вървятъ. Стражарьтъ ги заставя да тръгнатъ предъ него и ги завежда въ участъка. Питамъ: следъ като тия пияници се набиха и пукнаха главитѣ си, избегнаха ли плащането? И при това положение платиха, но съ по-голѣми разноси, съ по-голѣми лихви. Обаче, плащането може да се разреши и по другъ начинъ. Какъвъ е този начинъ? Въ кръчмата влизатъ трима души: двама другари, които обичатъ да пиятъ, и единъ другъ, който е трезвъ, добъръ и благороденъ момъкъ. Като знае, че другаритѣ му нѣматъ пари, той ги придружава и си казва: Тѣзи мои другари ще влѣзатъ въ кръчмата безъ пари и ще създадатъ следъ това цѣла история около себе си, затова азъ ще бжда съ тѣхъ и ще платя, каквото пиятъ. Питамъ: съвременнитѣ културни хора не могатъ ли да уредятъ въпроситѣ си поне като тия трима другари?

Казвамъ: животътъ изисква нови условия, нови отношения между хората. Тия условия съществуватъ, но трѣбва да се приложатъ, да се турятъ въ изпълнение. Въ какво се заключаватъ новитѣ условия? Тѣ се заключаватъ въ пречистване кръвта на хората, въ подобряване и пречистване на тѣхнитѣ мисли, чувства и желания; въ подобряване на тѣхнитѣ разбирания за живота и природата. Тѣзи сж новитѣ условия, при които цѣлокупниятъ животъ може да се подобри. Доброто трѣбва да се постави като почва, върху която ще растатъ и ще се развиватъ семената на живота. Ако всички хора работятъ съ доброто, като условие за растене, тѣ ще получатъ Божието благословение. Ако орачътъ, като оре нивата, не каже нито една лоша дума, работата му ще бжде благословена. Всѣка лоша дума, всѣка нечиста мисль влиза въ житото, като отрова, която се отразява вредно върху онзи, който яде това жито. Обаче, ако орачътъ оре и пѣе хвалебни пѣсни на Бога, всѣки, който яде отъ това жито, ако е боленъ, ще оздравѣе;

ако е здравъ, ще се подмлади. Въ всѣка работа, човѣкъ трѣбва да пѣе и славослови Бога. Иначе, ако земеделецътъ, ако орачътъ, ако онзи, който жъне, който вършее житото, по цѣли дни се каратъ, говорятъ си лоши думи, отправятъ си лоши мисли и чувства, това жито нѣма да се благослови; ако воденичарътъ, който мели брашното, както и домакинята, която мѣси хлѣба, не хранятъ въ себе си добри мисли и чувства къмъ ближнитѣ си, и този хлѣбъ нѣма да бжде благословенъ. Следъ всичко това, хората казватъ: Да подобримъ живота си! Тѣ мислятъ, че доброто иде лесно, само по себе си. Доброто може да дойде само при специални условия. Който не върва въ това, може да направи опитъ, да се убеди въ истинността на моитѣ думи. Вземете единъ декаръ земя и го обработвайте по новия начинъ: презъ всичкото време, докато орете, сѣете и жънете, подържайте въ себе си най-хубави мисли и чувства и ще видите, какво жито ще изкарате. Презъ всичкото време пѣйте, радвайте се, безъ да се оплаквате, че сж излѣзли пришки на ржцетѣ ви отъ работа. Помалко работете, но не се оплаквайте. Ако излизатъ на ржцетѣ ви пришки и се оплаквате, следъ време тѣзи пришки ще излѣзатъ и на стомаха ви. Пришкитѣ на ржцетѣ ви показватъ човѣшката лакомия. Работете два часа и си починете. Презъ време на почивката, обиколете нивата, попѣйте си малко, помолете се на Бога да благослови труда ви. После, по работете още два часа, и пакъ се помолете. Четири часа физическа работа ви е достатъчна.

Сжщото нѣщо се отнася и за поета. Ако единъ часъ пише стихове, два часа трѣбва да се моли, защото той е отговоренъ за своитѣ произведения. Тѣ ще въздействуватъ върху хората, а това въздействие трѣбва да бжде добро. При това, той ще носи тази отговорностъ не само въ единъ животъ. Нѣколко прераждания наредъ той ще носи последствията на своитѣ мисли, които е изпратилъ въ пространството. Тази отговорностъ ще го преследва и на земята, и на небото, докато се научи да пише, както трѣбва. Казано е въ Писанието: „Словото на всѣки човѣкъ ще му бжде товаръ“. Значи, мислитѣ, чувствата и постѣпкитѣ на човѣка ще му бждатъ неговъ собственъ товаръ. Кога? Когато не сж съгласни съ Божиитѣ мисли, чувства и постѣпки. Всѣки самъ ще опита доброто, което е правилъ, както всѣки самъ опитва хлѣба, който е мѣсилъ. И когато лѣкарътъ препоръчва лѣкарства на болнитѣ, той предварително трѣбва да ги е опиталъ, да знае тѣхното действие вър-

ху организѣма. Преди да се пусне хлѣбѣтъ въ продажба, хлѣбарѣтъ прѣвъ трѣбва да го е опиталъ. Преди да продава стокитѣ си, бакалинѣтъ прѣвъ трѣбва да ги е опиталъ. Въ това се заключава новата философия на живота.

„А едно падна на добрата почва“. Семето, което е паднало на добрата почва, е Словото Божие. Добрата почва представя добритѣ условия. Значи, добритѣ условия сж за добритѣ, за разумнитѣ хора. Словото Божие е великото, възвишеното, което сега иде въ свѣта. Казвате: Ще дойде ли това Слово въ насъ? За да дойде Словото Божие въ васъ, вие трѣбва да пречистите кръвѣта си, а затова трѣбва малко да ядете, да не преяждате. Голѣмо изкуство е човѣкъ да знѣе, какъ и колко да яде. Отъ хиляди години насамъ хората ядатъ, но още не сж научили това изкуство. Съвременнитѣ хора бързатъ и когато работятъ, и когато мислятъ, и когато се хранятъ, вследствие на което нѣматъ резултати. Тѣ искатъ да станатъ добри, и като не постигатъ резултати, казватъ: Нѣма да я бжде тази работа. Когато казватъ за нѣщо, че нѣма да го бжде, азъ имамъ предъ видъ, че тѣ говорятъ за семето, което е паднало на пжтя, между камѣнитѣ, или въ трѣнетѣ. Обаче, семето, което е паднало на добрата почва, ще го бжде: то ще израсте и ще даде плодъ стократно.

Казвамъ: човѣкъ трѣбва да изучава закона на различаването, да различава доброто и злото въ себе си, като две страни на своето естество, които нѣматъ нищо общо съ самия човѣкъ. Той трѣбва да различава всѣка мисль, всѣко желание, което се проявява въ него, отъ какво съзнание се диктува — отъ по-високо, или по-низко отъ неговото. Следователно, ако се подаде на по-низкото съзнание, човѣкъ непременно ще сгрѣши; ако се подаде на по-високото съзнание, той ще направи нѣкакво добро. Това показва, че никой човѣкъ въ свѣта не действува самостоятелно. Напримѣръ, ставате сутринъ рано и казвате: Искамъ да се моля. Не се минаватъ петъ минути, вие казвате: Не искамъ сега да се моля, още повече, че бързамъ, и трѣбва да отида на работа. — Кое отъ дветѣ съзнания е ваше? Нито първото, нито второто, обаче, първото съзнание е по-добро. Човѣкъ трѣбва да се подава на съветитѣ на онова съзнание, което седи по-високо отъ него. Казвате: Нали нито едно отъ дветѣ съзнания не е мое? Не е ли безразлично тогава, кое отъ дветѣ ще послушамъ? Едно трѣбва да имате предъ видъ: ако слушате съзнанието, което седи по-низко отъ васъ, ще се

изгубите въ него; ако слушате съзнанието, което седи по-високо отъ васъ, ще познаете себе си и ще влѣзете въ връзка съ Бога. Щомъ се освободите и отъ едното, и отъ другото съзнание, това вече е вашето съзнание. Следователно, всѣко съзнание, което съдействува на човѣка да се съедини съ Първичната Причина, е добро. Всѣко съзнание, което противодействува на човѣка да се свърже съ Първичната Причина, е зло. Що е зло? Всѣко нѣщо, което отдалечава човѣка отъ Първичната Причина, което съкращава живота му и внася въ него редъ нещастия, като разбърква мислитѣ и чувствата му, огрубява го, прави го боленъ, нервенъ и недоволенъ, е зло. Злото е чуждото съзнание въ човѣка. Когато Христосъ запитва бѣснудия, какъ се казва, той му отговори: „Името ми е легионъ“.

Срѣща ви нѣкой и казва: Знаешъ ли, какво мога да направя? — Какво можешъ да направишъ? — Ако пожелае, мога да те убия. — Не, никой не може да посегне върху човѣка, ако за това не му е дадена властъ отгоре. Ако Богъ не му е позволилъ, и да тегли куршума, целта си нѣма да постигне: ржката му ще се вцепени, но и револверътъ нѣма да хване. Единъ православенъ свещеникъ, много добъръ човѣкъ, ми разправяше една случка отъ живота си. Това било въ турско време. Единъ день този свещеникъ отишълъ въ близкия, до неговото село, градъ, да получи отъ митрополията нѣкакви пари и се връщалъ въ селото си, дето билъ свещеникъ. Понеже трѣбвало да мине презъ гора, той взелъ съ себе си единъ турски гавазинъ, да го придружи до селото. По едно време свещеникътъ чулъ, че турчинътъ, който вървѣлъ следъ него, цѣкалъ нѣщо съ пушката. Той се обърналъ назадъ и го запиталъ: Какво правишъ? Турчинътъ падналъ на колене предъ свещеника и започналъ да се моли: Прости ме, папазъ ефенди! Искрахъ да те убия, но ето, че и пушката не хваща, не е допуснато отгоре. — Внимавай, втори пѣтъ да не правишъ такива работи! — Нѣма да правя подобни опити. Питамъ: Защо пушката не хванала? — Времето не е дошло за това. Други пѣтъ ще кажатъ, че условията не били благоприятни. Какво нѣщо сж условията? Условията въ живота, това е Богъ. Най-великитѣ условия на живота, това е Богъ. Той е великото начало, което почива дълбоко въ живота и което никой не може да измѣни. Той е канара на нашето битие, канара на нашето съзнание. Като вътрешенъ принципъ на живота, Той ни подтиква къмъ доброто и възвишеното. Той е добрата почва, и който падне върху тази почва, той

ще израсте и ще даде плодъ стократно. Само при това положение ще има и философия, и наука, и проза, и поезия, и музика — всичко ще има.

„А едно падна на добрата почва“. Добрата почва не се постига само съ вѣра. Казвате: Достатъчно е човѣкъ да повѣрва въ Господа Исуса Христа, за да бжде спасенъ. Вѣрно е, че този човѣкъ трѣбва да повѣрва въ Господа, но и ти трѣбва да повѣрвашъ въ Него, че ти казва да хвърлишъ вжжето на давещия, за да се спаси. Обаче, съ избавянето си той още не е спасенъ. Той излиза само отъ лошитѣ условия, но нѣма да държи вжжето постоянно въ ржцетѣ си. Да повѣрвашъ, това е специфично положение, а да живѣешъ, въ това седи сжщината на живота. Следователно, при известни мжнотии вѣрата е само потикъ на мисълта да вървишъ напредъ, да знаешъ, че ще постигнешъ това, което желаешъ. Обаче, вѣрата не може да се постави като основа на живота. Съ вѣра всичко не се постига. Щомъ прилагате вѣрата въ живота си, тя трѣбва да ви скачи съ Бога. Скачи ли ви веднъжъ съ Бога, тя престава да бжде вѣра. Съ други думи казано, вѣрата е движение къмъ Първичната Причина. Щомъ влѣзете въ контактъ съ Първичната Причина, вѣрата престава да действа. Докато още не сте получили пари отъ приятеля си, вие вѣрвате, че той ще ги даде. Щомъ получите паритѣ отъ приятеля си, има ли нужда да вѣрвате? Вѣрата има смисълъ за човѣка дотогава, докато докосне съзнанието му; докосне ли съзнанието му, тя престава вече, а любовта започва да действа. Който не разбира този законъ, той мисли, че може да разреши всички въпроси само чрезъ вѣрата. Не, дето вѣрата престава, тамъ любовта започва. Съ мислене само нѣщата не се уреждатъ. Нѣкой мисли, че при всички условия може да бжде добъръ, но като влѣзе въ живота, вижда, че не може да издържи. Значи, нито само вѣрата, нито само доброто сж основни принципи, върху които животътъ може да се постави. Но и злото не е най-голѣмото препятствие въ свѣта. Злото представя съвокупностъ отъ разумни сжщества, които не сж разбрали дълбокия смисълъ на живота, вследствие на което вървятъ въ пжтъ, съвършено различенъ отъ този на добритѣ сжщества. Тази е причината, поради която съзнанието на лошитѣ сжщества всѣкога влиза въ стълкновение съ съзнанието на добритѣ. Представете си, че въ нѣкой човѣкъ се яви желание да стане богатъ, и за да постигне това свое желание, той се принуждава оттукъ - оттамъ да пооткрадне нѣщо, или да поизлъже. Пи-

тамъ: тѣзи идеи негови ли сж? Тѣ сж чужди идеи, които проникватъ съзнанието на човѣка, и той дълго време трѣбва да работи върху себе си, да се освободи отъ тѣхъ. За тази цель, той трѣбва да разбира чуждитѣ влияния, за да може да се освободи отъ тѣхъ. Да ги разбира, да се освободи отъ тѣхъ може; но да ги унищожи — не може. Никой не е въ състояние да унищожи злото.

И тъй, злото и доброто сж две дадени величини, необходими за човѣшкото развитие. Безъ злото и доброто, човѣкъ не може да направи крачка напредъ. Безъ мисль човѣкъ не може да расте и да се развива. Това не значи, че като развива мисльта си, човѣкъ може да стане щастливъ. Вмѣсто щастие, понѣкога мисльта може да донесе нещастие за човѣка. Соломонъ е казалъ: „Който много знае, той много страда“. Мисльта, знанието иматъ значение само тогава, когато сж въ връзка съ живота, дето ставатъ мощенъ лостъ за доброто.

„А едно падна на добрата почва“. Добрата почва, върху която живѣемъ, трѣбва да се изучава, именно, при сегашнитѣ условия. Вие трѣбва да анализирате своитѣ мисли, да отдѣлите добритѣ отъ лошитѣ, да останете сами и свободно да се проявявате. Всѣки самъ трѣбва да направи тази анализа, безъ да разправя на другитѣ, какво прави и какво е постигналъ. Като говоря по този начинъ, това не показва, че досега вие не сте живѣли добре. Ако сте свършили първо отдѣление съ отличие, чака ви второ отдѣление; като свършите второ отдѣление, чака ви трето, после — четвърто. Следъ това предъ васъ се разкрива по-широкъ курсъ — прогимназия, гимназия, университетъ. Вие влизате въ живота, работите година-две и казвате: Добре свършихъ работата си. — Радвамъ се, че сте свършили добре, че имате добра основа, но второ отдѣление ви чака. Ако първо отдѣление сте свършили съ отличие, а второ отдѣление сте слабъ ученикъ, какво ви ползува отличието на първото отдѣление? Ако сте били праведенъ човѣкъ, а после станете голѣмъ грѣшникъ, какво ви ползува праведниятъ животъ? Понѣкога се случаватъ и обратното: въ първо отдѣление сте били слабъ ученикъ, а въ второ отдѣление — силенъ. Тогава вие печелите. Усилията на човѣка трѣбва да бждатъ постоянни; той всѣкога трѣбва да се стреми пръвъ да бжде. Какво се разбира отъ идеята, че човѣкъ трѣбва да се стреми да бжде пръвъ? „Пръвъ“, означава стремежъ къмъ усвършенствуване. Този е идеалътъ на човѣшката душа. Този идеалъ има една мѣрка, много по-висока

отъ тази на физическия свѣтъ. Напримѣръ, на физическия свѣтъ нѣщата се преценяватъ съ бележки — тройка, четворка, най-много до шесторка. Обаче, въ Божествения свѣтъ може да се мине отъ единъ класъ въ другъ само съ десеторка. Ако си получилъ бележка деветъ, не можешъ да минешъ въ по-горенъ класъ. Когато ученикътъ държи изпитъ въ Божествения свѣтъ и отговори на два въпроса добре, а на третия не отговори, той пропада. При най-малкото колебание въ отговоритѣ си, ученикътъ пропада. Тамъ всичко трѣбва да се знае безпогрѣшно. Въ училищата на земята, ученикътъ може да повтаря единъ класъ две години, а при специално разрешение — три години. Ако следъ три години не мине въ по-горенъ класъ, той се изключва отъ училището.

Въ невидимия свѣтъ ученикътъ има право да повтаря класа хиляда години наредъ. Ако следъ това не може да мине въ по-горенъ класъ, даватъ му почивка хиляди години, докато дойде новата епоха, въ която той ще влѣзе и започне отново първо отдѣление. Въ невидимия свѣтъ учителитѣ сж крайно възискателни: хиляда години ще държатъ ученика въ първо отдѣление, докато го научатъ, както трѣбва. Не се влиза лесно въ Царството Божие! Нѣкой ученикъ работилъ много, приготвилъ се добре и мисли, че всичко знае и не могатъ да го скжсатъ, но остава изненаданъ, когато пропадне на изпита. Въ невидимия свѣтъ ученикътъ не минава по благоволение. Тамъ се изисква знание — нищо повече! Нѣма по-красиво състояние за ученика отъ това, да се яви на изпитъ въ невидимия свѣтъ. Сега всички трѣбва да се готвятъ, защото за всѣки едного ще дойде деньтъ, когато трѣбва да се яви на изпитъ предъ тази велика комисия. Какво ще бжде положението ви, когато застанете предъ масата, около която сж наредени 24 почтени старци, пълни съ знание и любовъ! Вие цѣлъ ще потреперите предъ погледа на тия свѣтли старци, които ви чакатъ да отговорите на зададенитѣ отъ тѣхъ въпроси. Тѣ ви поглеждатъ и си казватъ: Да видимъ сега, дали този младъ човѣкъ е достоенъ за това знание. Тѣ сж строги, но не сж жестоки. Когато видятъ, че нѣкой иска да мине повърхностно, както е било на земята, тогава тѣ сж строги. Но когато видятъ, че ученикътъ е благороденъ, справедливъ, тѣ се отнасятъ съ него много внимателно. Тѣзи почтени старци сж прозорливи, виждатъ всички скрити нѣща въ ученицитѣ. Нищо не може да избегне отъ очитѣ имъ.

Казвамъ: който търси истината, той трѣбва да бжде смѣлъ, безстрашливъ. Затова е казано: „Страхливитѣ нѣма да

влѣзатъ въ Царството Божие“. Казвате: Ако човѣкъ всѣкога говори истината, знаете ли, какво ще мислятъ хората за него? — Ако не говори истината, знаете ли, какво ще мисли Богъ за него? Ако човѣкъ говори истината, хората ще кажатъ за него едно, но ако не говори истината, Богъ ще каже друго. Отъ една страна хората ще говорятъ, отъ друга страна Богъ ще говори. Дадено е свобода на човѣка, да избере или едното, или другото. Избере ли първото, той трѣбва да говори истината, каквато е въ сжщностъ.

И тъй, въ свѣта сжществува единъ вжтрешенъ законъ, който води човѣка къмъ усъвършенствуване. Той е законъ на абсолютната справедливостъ. Съзнателниятъ животъ може да се разбере само по закона на справедливостта, а не по закона на любовта. Любовта е законъ на живота. Когато животътъ влѣзе въ човѣка, той ще дойде до любовта. А докато се усъвършенствува, той ще се намира подъ закона на правдата. Сега хората се намиратъ подъ закона на вѣчната правда, която е безпощадна, строга, но не и жестока. Въ правдата нѣма лицепритие. Когато се натъкнете на правдата, тя нѣма да ви пита, защо сте направили известна погрѣшка, но ще ви пита, какъвъ начинъ сте намѣрили да я изправите, и дали изобщо, сте готови да я изправите. Въ този смисълъ, погрѣшките не сж нищо друго, освенъ възможности за човѣка да прояви своята разумностъ. Напримѣръ, нѣкой обича да полъгва. Той трѣбва да намѣри начинъ, да изправи този лошъ навикъ. Питатъ го: Гладенъ ли си? — Не съмъ гладенъ. Въ сжщностъ той е гладенъ. Три деня е пжтувалъ, и то безъ парче хлѣбъ въ торбата си. Щомъ го питатъ, щомъ го канятъ да яде, той трѣбва да бжде искренъ, да каже: Три деня пжтувахъ, но нѣмахъ пари да си купя хлѣбъ, затова съмъ гладенъ. После го питатъ: Какъ сж дрехите ти? Имашъ ли съ какво да се преоблѣчешъ? — Имамъ. Скоро даже се преоблѣкохъ. — Той пакъ не говори истината. Кажй истината: Отъ две седмици не съмъ се преобличалъ. Кое е по-добре: да се нахранишъ, или да ходишъ гладенъ? Да облѣчешъ чиста риза, или да ходишъ съ нечиста риза? По-добре е да си нахраненъ, да си преоблѣченъ. Всичко това ще постигнешъ, само ако говоришъ истината. Казвате: Ако всѣкога говоримъ истината, достоинството ни ще падне. — Достоинството на човѣка пада само тогава, когато той не говори истината. — Ама ние трѣбва да бждемъ благородни. — Благородството на човѣка се заключава въ неговитѣ постѣпки. — Ние трѣбва да бждемъ силни. — Силата на човѣка се заключава въ не-

говия умъ, въ знанието, което той може да приложи въ живота си. Тъй щото, когато приятелътъ ви предлага да ядете, или да се преоблѣчете съ чисти дрехи, не му отказвайте. Щомъ имате нужда и отказвате да приемете това, което той ви предлага, вие накърнявате добритѣ чувства въ него. Приемете дара отъ своя приятелъ и благодарете, че той се грижи за васъ, както за себе си. Какъвъ срамъ има въ това? Когато благодарите за всичко, което ви се дава, вие разбирате смисъла на живота. За всѣко нѣщо благодарете: и когато сте гладни, и когато сте сити; и когато сте учени, и когато сте прости; и когато сте болни, и когато сте здрави; и когато ви е студено, и когато ви е топло. Когато благодарите, че вѣнъ е студено, че прѣститѣ ви сж измръзнали, вие започвате да мислите върху студа, а той, като разумно същество, ще ви разбере и ще се смекчи къмъ васъ. Нѣма да забележите, какъ, следъ известно време, краката и ржцетѣ ви ще почнатъ да се стоплятъ.

Следователно, студътъ и топлината сж степени на съзнанието. Има известно съзнание въ природата, което произвежда студа, а друго — топлината. Какво ученитѣ мислятъ по този въпросъ, това е тѣхна работа. А дали вие вѣрвате въ това, което казвамъ, то е ваша работа. Каквито и да сж разбираанията на хората за студа, едно е важно: вѣтърътъ, студътъ пречистватъ въздуха и внасятъ разположение въ хората. Студътъ действува главно върху лошитѣ хора, прави ги по-смирени. Отъ топлината лошиятъ човѣкъ се разгорещява: той вади ножа и маха съ него налѣво — надѣсно. Отъ студа пъкъ той се сковава, смирява се, светия става. Мжжътъ и жената трѣбва да знаятъ този законъ и да влѣзатъ въ връзка съ съществата на студа и на топлината, та когато имъ трѣбва студъ, да го използватъ на мѣсто; когато имъ трѣбва топлина, сжщо така да я използватъ на мѣсто. Когато жената е неразположена, готова да воюва съ всички, мжжътъ трѣбва да се обърне къмъ съществата на студа и да каже: Моля ви се, пратете малко студъ. Като влѣзе студътъ въ кжщи, мжжътъ намира вече голѣма промѣна въ жената: тя забравя, че искала дрехи, шапка, хубаво ядене и е доволна, че мжжътъ ѝ носи дърва да запали огъня. Тя казва: Добре направи, че донесе малко дръвца, защото умирахъ отъ студъ. Когато пъкъ мжжътъ е неразположенъ, жената се обръща къмъ съществата на студа, да изпатятъ малко студъ. Въ този случай, студътъ е на мѣсто. Когато дойде топлината, мжжътъ донася всичко, каквото жена му желае. Значи, студътъ е за лошитѣ, за не-

разположенитѣ хора, а топлината — за добритѣ, за разположенитѣ хора. Отъ топлината лошиятъ човѣкъ става още по-лошъ, а добриятъ — по-добъръ. Отъ студа пъкъ добриятъ става лошъ, а лошиятъ — добъръ. Сега въ цѣла Европа е студено. Защо? Студъ трѣбва на европейцитѣ.

Сега азъ ви давамъ ония основни философски положения, които трѣбва да приложите въ живота си. Свѣтътъ е създадечъ по известни закони, които говорятъ за съществуването на едно разумно съзнание въ него. Това съзнание е колективно, вследствие на което едни други си влияятъ: висшитѣ влияятъ на низшитѣ. Има хора въ свѣта, които, съ силата на съзнанието си, могатъ да изкоренятъ цѣла гора. Има земедѣлци, както въ България, така и другаде, съзнанието на които благоприятствува върху житото, и то добре се развива. Има и такива, съзнанието на които не благоприятствува, вследствие на което житото не се развива добре. Това показва, че човѣкъ е факторъ въ природата. За тази цель, той трѣбва да се подчини на висшето, а да подчини на себе си низшето. За да постигне това, той трѣбва да различава своитѣ отъ чуждитѣ мисли, особено ако тѣ сж мрачни, отрицателни, и да се освобождава отъ тѣхъ. Ако се натъкнете на нѣкакво недоволство, кажете си: Азъ трѣбва да бъда доволенъ! Само чрезъ доволството азъ мога да се приближа при Бога. Ако сте страхливи, знайте, че страхътъ е чуждо състояние. Само грѣшнитѣ хора сж страхливи. Страхътъ, който се е наслоилъ въ човѣшкия мозъкъ, е остатъкъ отъ грѣховетѣ на хиляди същества, живѣли преди него. Когато влѣзе въ областта на страха, и най-безстрашниятъ човѣкъ изпитва страхъ. Страхътъ е резултатъ на отрицателнитѣ качества въ човѣка. Въ човѣка има и положителни качества, които взиматъ участие въ творчеството на неговия духъ.

„А едно падна на добрата почва и даде плодъ стократно“. Който разбира Божиитѣ закони, той ще работи върху себе си, да даде плодъ стократно. Тази работа се заключава въ търсене връзка между всички явления и прояви въ живота. Когато четете Писанието, или нѣкаква философия, не се стремете да заучавате отдѣлни мисли или стихове, но правете връзка между всички нѣща. Мислете върху всичко, което четете и виждате въ живота, за да намѣрите смисъла на нѣщата. Сравнявайте сегашнитѣ условия съ тия на миналото, и ще видите, че сегашнитѣ сж по-благоприятни: днесъ хората сж по-интелигентни, по-разумни и добри. Отъ това положение вие

трѣбва да се стремите къмъ нѣщо по-високо. По какво се познава добриятъ отъ лошия човѣкъ? Добриятъ човѣкъ има особено устройство на лицето, на очитѣ, на устата, на носа, на брадата, и това особеното, именно, вие трѣбва да изучавате. Доброто има свои линии, свой опредѣленъ пжтъ, по който се развива. Нищо въ свѣта не е произволно. Слнцето има своя опредѣлена орбита на движение; доброто, правдата, интелигентността сжщо така иматъ своя опредѣлена орбита на движение. Най-голѣмата, най-широката орбита, която включва всички вселени въ свѣта, е любовта. Какво има задъ нея, не знаемъ; какво има въ нея — знаемъ. Следъ орбитата на любовта иде мждростта, а следъ нея — истината. Това сж все кржгове, орбити. Какво представя кржга на любовта? Той е методъ, по който любовта може да се прояви. Когато обичате нѣкой човѣкъ, при всички промѣни, които ставатъ съ него, вие трѣбва да бждете благосклонни къмъ този човѣкъ, както слнцето е неизмѣнно въ пжтя на своето движение; то всѣкога изгрѣва отъ изтокъ и залѣзва на западъ. Пжтътъ на любовта е пжтъ на съобщение, на пълна хармония между едно и друго съзнание.

Добрата почва е основата на живота. Чистата кръвь пкъ е основа на здравето. Затова Христосъ казва: „Ако не ядете плътта ми и не пиете кръвта ми, нѣмате животъ въ себе си“. Подъ думата „плътъ“, Христосъ разбира доброто въ човѣка, което става като условие, като почва въ живота. Въ тази почва човѣкъ трѣбва да се посади, да изникне отново, да придобие новъ животъ. Стариятъ животъ, старата култура, старитѣ вѣрвания не сж нужни вече. Съ тѣхъ не може да се влѣзе въ новитѣ условия. Старото носи смъртъ, а човѣшката душа се стреми къмъ безсмъртие. Какво ще придобие детето, ако съ години наредъ изучава първия букваръ? Мислите ли, че знанието и вѣрата, които сега имате, сж въ сила да ви спасятъ? Ако е въпросъ за вѣра, за интелигентностъ, за сила, и ангелитѣ, и херувимитѣ, и серафимитѣ иматъ вѣра, интелигентностъ и сила, но грамадна е разликата между вѣрата, интелигентността и силата на хората и тѣзи на високо напредналитѣ, свѣтли сжщества. Мнозина мислятъ, че сж силни, но могатъ ли съ своята сила да пренесатъ този салонъ, на-примѣръ, въ Америка, или на друго мѣсто? Не е въпросътъ така да се прояви силата на човѣка, но всѣки трѣбва да се запита, де може да приложи силата си, и какви резултати ще придобие. Не е нужно да мѣстите салона, но себе си премѣстете отъ по лоши въ по-добри условия. Има редъ ъ методи

за това. По-добри условия за човѣка отъ Божествения пѣтъ нѣма. Казвате: Заведете ни въ този пѣтъ. — Азъ мога да ви покажа само направлението, посоката къмъ този пѣтъ, но не и да ви заведа. Вие сами трѣбва да влѣзете въ този пѣтъ. И Христосъ, на времето си, е казалъ на ученицитѣ си, че много още има да имъ говори, но сега не може. Следъ Него други ще дойдатъ, които ще говорятъ на човѣчеството. И сегашнитѣ хора не сж още готови да чуютъ всичко онова, което има да имъ се говори. Новата епоха, която иде, носи по-добри условия за разбиране и за приложение. Ония отъ съвременнитѣ хора, които ще влѣзатъ въ новата епоха, се намиратъ въ положението на Иоанъ Кръстителъ, т. е. единиятъ имъ кракъ е още въ Стария Заветъ, а другиятъ — въ Новия Заветъ. Работете съзнателно, за да можете съ двата крака едновременно да влѣзете въ Царството Божие, въ новата епоха. Иначе, главата ви, като на Иоанъ Кръстителъ, ще падне отъ раменетѣ ви.

„А едно падна на добрата почва и даде плодъ стократно“. Човѣкъ трѣбва да познава почвата, върху която ще разработва своето съзнание. Каква трѣбва да бжде тази почва? Тя трѣбва да бжде добра, за да може съзнанието на човѣка да се развива правилно и да даде плодъ стократно. Иначе, той ще бжде постоянно въ съмнение, дали върви въ правия пѣтъ, не трѣбва ли да си поживѣе, както всички хора и т. н. Човѣкъ съ такова съзнание е безъ основа, безъ почва въ живота си. Който има добра основа, той може да живѣе добре при всички условия на живота, между всички хора. Само върху такава основа може да се гради бждещето. Тогава всѣки човѣкъ ще бжде камъкъ отъ голѣмата Божествена сграда, която сега се създава.

Сега азъ желая Божественото съзнание, което иде въ свѣта, да ви намѣри готови, да станете зидари въ новата епоха. Ако не можете да влѣзете въ новата епоха, безполезно е да се говори за добрата почва. Като придобиете добрата почва, ще намѣрите доброто семе — Словото Божие, което ще даде плодъ стократно. Новата епоха подразбира по-висока култура, по-възвишена интелигентностъ, която ще открие вътрешния смисълъ на живста. И тогава ще кажете: Едно време бѣхъ слѣпъ, но сега виждамъ; едно време бѣхъ нещастенъ, а сега съмъ щастливъ; едно време бѣхъ невежа, а сега зная повече; едно време живѣхъ въ безлюбие, а сега живѣя въ любовта; едно време бѣхъ въ тъмнина, а сега ходя въ свѣтлина. Щомъ кажете така, душата ви ще се изпълни съ

радост и веселие. Сега има изгрѣвъ и залѣзъ въ съзнанието ви, а тогава ще има вѣченъ изгрѣвъ. Ще дойде новата епоха, ще дойде новата свѣтлина, понеже всички се стремятъ къмъ съвършенство, къмъ свобода. Сега отчасти знаемъ, отчасти мждруваме, а когато дойде новото време, тогава ще познаемъ всичко така, както сме познати.

5. Беседа отъ Учителя, държана на 3 мартъ, 1929 г..

София. — Изгрѣвъ.

1944-1.4
Чаледси

Лазаре, излѣзъ вѣнъ!

„Лазаре, излѣзъ вѣнъ“*)

„Лазаре, излѣзъ вѣнъ!“ Това изречение има двоякъ смисълъ. Ако кажете на нѣкой вашъ познатъ, или на нѣкой вашъ приятель, който ви е дошълъ на гости, да излѣзе вѣнъ, той непременно ще се обиди. Кой се обижда? Обижда се само онзи, който разбира буквата на живота, т. е. само материалния животъ. Животътъ има троякъ смисълъ, или трояко проявление: материаленъ, духовенъ и Божественъ животъ. Подъ „материаленъ животъ“ разбирамъ външното изявление на живота, неговата външна форма, т. е. онзи животъ, който всички хора разбиратъ. Нѣма сжщество на земята, което да не разбира материалната страна на живота. И най-малките животни разбиратъ тази страна на живота.

Другата страна на живота е духовниятъ животъ, който днесъ претърпява голѣма криза. Думата „духовенъ животъ“ губи вече своя смисълъ. Духовниятъ животъ представлява капиталистъ, който е изгубилъ вече своето положение. Нѣма да мине много време, и тази дума въ български езикъ окончателно ще изгуби смисъла си. Тя вече е на фалиране. Тъй щото, когато се каже за нѣкой, че е духовенъ, всички се смѣятъ. Думата „духовенъ“ трѣбва да се замѣсти съ „съзнателенъ“. Казваме „съзнателенъ човѣкъ“ вмѣсто „духовенъ“. Когато кажемъ, че нѣкой човѣкъ е съзнателенъ, това подразбира, че той има съзнание. Сжщо така и думата „нравственъ“ или „мораленъ човѣкъ“ въ български езикъ е на фалиране. Следъ време тази дума напълно ще се замѣсти съ думата „економически условия“. И наистина, често слушате да се говори, че „економическите условия“ на живота налагатъ това или онова. Тази дума замѣства думата „нравственъ, мораленъ“. Следователно, когато кажемъ, че моралътъ, нравствеността налага нѣщо въ живота, ние имаме предъ видъ, че економическите условия на живота го налагатъ. Това показва, че економията е стимулъ въ живота. Моралниятъ животъ подразбира

економия въ постъпките на хората. Кое е по-важно: економия въ живота, или економия въ постъпките? По-важна и по-силна дума е економията въ живота.

Третата страна на живота е Божественият живот. Думата „Божествен живот“ днес е въ възходяща степен. След сто години, тя ще стане обикновена дума, т. е. Божественият живот ще стане обикновен; повечето хора ще водят такъв живот, именно. Днес всички хора се стремят към Божествен живот, защото той печели, а духовният губи. Економията на живота печели, моралният живот губи. Съзнателният човък печели, духовният губи. Когато двама печелят, а един губи, тогава има култура въ свѣта.

Христосъ каза: „Лазаре, излѣзъ вѣнъ“? Какво е искалъ каже Христосъ съ думитѣ „излѣзъ вѣнъ“? Само на съзнателния човъкъ, който мисли и разбира, може да се каже „излѣзъ вѣнъ“! Безпредметно е да кажете на камъка да се махне отъ мѣстото си. Безпредметно е да кажете на дървото да се отстрани отъ пътя си. Само на съзнателния човъкъ може да се каже: излѣзъ вѣнъ, махни се оттукъ, ела тукъ, иди тамъ и т. н. Всѣки другъ, който не разбира и не мисли, като чува тѣзи думи, ще се натъкне на редъ противоречия. Следователно, противоречията въ живота се дължатъ на неразбиране на нѣщата. Много отъ съвременнитѣ хора не познаватъ и не разбиратъ своитѣ интереси. Тѣ не разбиратъ економията на живота. Тѣ не разбиратъ и съзнателния живот. Много хора гледатъ на нѣщата презъ прѣсти, като онзи турски кадия, който могълъ да се подкупи съ нѣколко златни монети и съ гърне краве масло.

Единъ богатъ човъкъ отишълъ при този турски кадия да разгледа дѣлото му. Преди да се разглежда дѣлото, богатиятъ извикалъ кадията настрана, далъ му десетъ златни монети и казалъ: Ако решишъ дѣлото въ моя полза, ще ти донеса едно голѣмо гърне съ краве масло. Кадията не отговорилъ нищо, но като дошълъ редъ за дѣлото на богатия, той примрежилъ очи, направилъ се, че не чува обратната страна, и отсжилъ дѣлото въ негова полза. Обаче, богатиятъ билъ голѣмъ скжперникъ. Когато трѣбвало да изпрати гърне съ масло на кадията, той се посжпилъ, досвидѣло му и затова напълнилъ гърнето съ старо, гранясало масло. а отгоре турилъ само единъ - два прѣста прѣсно краве масло. Кадията срещналъ богатия клиентъ и го запиталъ: Защо унижи моето достоинство? За какъвъ ме мислишъ?—Ти самъ унижи своето достоинство, и то още каго прие паритѣ. Сжщо като кадията, много

хора губятъ достоинството си, когато приематъ пари или гърне съ краве масло като подкупъ. Следъ тоа обвиняватъ другитъ, че тѣ унижаватъ достоинството имъ. Кадията казалъ: Когато взехъ паритѣ, азъ повѣрвахъ и въ маслото. — Тамъ е погрѣшката ти. Ти повѣрва въ паритѣ, въ гърнето съ масло, а въ мене не повѣрва, затова и азъ те поставихъ на изпитъ, дадохъ ти добъръ урокъ. Ако не бѣхъ ти далъ паритѣ, ти нѣмаше да повѣрвашъ и въ маслото.

Питамъ: когато хората ви почитатъ за паритѣ, тази честъ, тази почитъ на васъ ли се пада? На паритѣ е тази почитъ. Когато ви почитатъ за науката, за знанието, което имате, тази почитъ за васъ ли се отнася? Тя се отнася за знанието което имате. Когато ви почитатъ за високото обществено положение, което заемате, тази почитъ се отнася до службата ви, но не и до васъ. Когато изгуби паритѣ, знанието, високата си служба, съ тѣхъ заедно човѣкъ губи и почитъта на хората. И като изгуби всичко, той се сърди, обижда се, че хората не го почитатъ. Такова е било естеството на човѣка отъ памти-вѣка. Човѣкъ се е обиждалъ и въ рая даже. Докато не бѣха съгрѣшили, Адамъ и Ева живѣха въ рая. Цомъ съгрѣшиха, Богъ ги изпъди отъ рая, като имъ каза: „Излѣзте вънъ!“ Какво спечелиха като излѣзоха отъ рая? Тѣ се изложиха на голѣми страдания и смъртъ.

Христосъ каза на Лазаря: „Лазаре, излѣзъ вънъ!“ Той каза на Лазаря сжщитѣ думи, каквито Богъ каза на Адамъ и Ева. Думитѣ сж сжщи, но смисълътъ имъ е противоположенъ. Думитѣ, които Богъ каза на първитѣ човѣци, означаватъ излизане отъ живота, а тия, които Христосъ каза на Лазаря, означаватъ влизане или въвеждане въ живота. Лазаръ бѣше съзнателенъ човѣкъ: той мислѣше, разбираше, чуваше всичко и само чакаше нѣкой да му каже да стане и да излѣзе вънъ. Той бѣше живъ, затова сполучи, придоби живота. Законътъ за сполукитѣ въ живота има две страни. Отъ човѣка зависи, коя отъ дветѣ страни ще хване. Мнозина изискватъ отъ живота или природата всичко. Тѣ очакватъ всичко на готово. Други пъкъ работятъ, правятъ усилия, и по този начинъ предразполагатъ природата да имъ даде това, което сж заслужили. Първитѣ седятъ на едно мѣсто, нищо не работятъ, никакви усилия не правятъ, а следъ това се чудятъ, защо нѣщата не ставатъ тъй, както ги желаятъ. Тѣ постъпватъ споредъ разбиранията на турцитѣ, които казватъ: „Ако е късметъ, при краката ми да дойде!“ Правило е: всѣки самъ да се стреми да постигне своитѣ копнежи и идеали. Хри-

стосъ каза на Лазаря: „Лазаре, излѣзъ вѣнъ!“ Следъ това Той застана предъ гроба и следѣше, какво ще направи Лазаръ. Трѣбваше ли Лазаръ да чака да дойдатъ хора, да го дигнатъ за ржцетѣ и краката и така да го изнесатъ вѣнъ? Ако очакваше на хората, Лазаръ и до днесъ щѣше да лежи въ гроба. Сега и вие се намирате при неблагоприятни условия въ живота, и Христосъ казва: „Излѣзте вѣнъ!“ Трѣбва ли, следъ като чуete тѣзи думи, да кажете: Господи, извади ме отъ гроба, извади ме отъ неблагоприятнитѣ условия на моя животъ. Кой извади Лазаря отъ гроба? Той самъ излѣзе. Други го туриха въ гроба, но той самъ излѣзе вѣнъ. Значи, други ще ви поставятъ въ мжнотиитѣ, а вие сами трѣбва да излѣзете отъ тѣхъ. Ако очаквате на онзи, който ви е поставилъ въ мжнотиитѣ, той самъ да дойде и ви извади отъ тѣхъ, дълго време ще чакате. Чуete ли гласа на Христа, Който ви казва да излѣзете вѣнъ, веднага излѣзте, моментъ не губете следъ Неговитѣ думи. Христосъ каза на Лазаря да излѣзе вѣнъ, и той самъ излѣзе.

И тѣй, чуete ли гласа на Христа, който ви казва да излѣзете вѣнъ, веднага трѣбва да излѣзете. Вие не трѣбва да мязате на онѣзи деца, които се сѣрдятъ на майка си и на баща си и изискватъ отъ тѣхъ, тѣ да имъ се молятъ, да ги каратъ да ядатъ и т. н. Нѣкоя майка казва на детето си: Излѣзъ вѣнъ! То излиза вѣнъ, но се обижда, не иска вече да влѣзе, накърнило се неговото достоинство. И това дете седи вѣнъ, чака да дойдатъ майка му, баща му да го викатъ да влѣзе вътре да яде, да спи. Отде се яви това достоинство, това голѣмо величие въ малкото дете, че не иска самъ да влѣзе, докато не дойдатъ при него родителитѣ му, да го увещаватъ? И родителитѣ трѣбва да преговарятъ съ детето, да водятъ редъ дипломатически отношения, докато най-после го заставятъ да влѣзе вътре и да яде. Съ това, детето иска да имъ каже: Знаете ли, кой съмъ азъ? Може би това дете има право, може би то съзнава, че единъ день ще стане царъ, или князь, или друго нѣкакво величие. Възможно е и това, но възможно е туй дете единъ день да стане и простъ овчаръ, или говедаръ. Нѣма защо това дете да изисква почитъ отъ родителитѣ си, преди още да е станало нѣкакво величие. При това, ако детето е величие, и родителитѣ му, отъ които е дошло, не сж по-малки величия отъ него. Тогава, кой предъ кого трѣбва да отстъпва? Все таки малкото величие днесъ се нуждае отъ грижитѣ и помощта на по-голѣмитѣ величия.

„Лазаре, излѣзъ вѣнъ!“ Кой и какъвъ бѣше Лазарѣ? Защо Христосъ отиде, именно, при гроба на Лазаря, а не отиде на други гробове, да вика мъртвитѣ да излѣзатъ вѣнъ? По това време въ Израилъ имаше само единъ човѣкъ, който, слѣдъ като умрѣ, още можеше да чува и да разбира, какво му се говори отвѣнъ. Този човѣкъ бѣше Лазарѣ. Въ цѣлата еврейска история, отъ времето на Аврама до идването на Христа, само единъ евреинъ имаше способността и следъ смъртта си да чува и да разбира, какво му се говори. Това състояние окултиститѣ наричатъ „четвърго посвѣщение“. Когато Христосъ дойде на земята, Той искаше да провѣри този законъ, затова отиде при гроба на Лазаря и извика: „Лазаре, излѣзъ вѣнъ!“ И действително, въ отговоръ на тѣзи думи, Лазарѣ излѣзе отъ гроба. Които не разбиратъ този законъ, ще кажатъ, че тази работа била нагласена. Какъ я нагласили? Христосъ казалъ на Лазаря да се престори на умрѣлъ, да преседи въ гроба четири дѣня, и когато Той дойде и го извика, да излѣзе вѣнъ. Съ това тѣ ще убедятъ хората, че Христосъ може да възкрѣсява мъртви. По този начинъ, именно, съвременнитѣ хора обясняватъ чудесата. Ако разсждаватъ така, тогава всички философски и научни твърдения могатъ да се поставятъ на подобна критика. Нѣкой астрономъ погледналъ презъ своя телескопъ и видѣлъ нѣщо на слънцето. Веднага всички вестници пишатъ, че еди-кой си ученъ, следъ редъ изчисления, доказалъ, че на слънцето ставали нѣкакви промѣни. Всички хора вѣрватъ въ твърденията на този ученъ. Обаче, не се минава много време, дохожда втори ученъ, който опровергава първия и дава нѣкакви нови изчисления. Хората и на него вѣрватъ. Следъ този ученъ идва трети, който опровергава втория. На кого да вѣрватъ хората? Не, това още не е истинска наука. Отъ хиляди години насамъ хората все за слънцето говорятъ, изнасятъ редъ научни теории, но нито една отъ тѣхъ не е дала още положителни данни, какво е слънцето, има ли животъ на него, или нѣма. Нѣкои учени казватъ, че на слънцето има огънь. Ако въ огнището на нѣкоя къща има огънь, какво показва това? Животъ има въ тази къща. Щомъ огънятъ на огнището изгасне, и животътъ въ тази къща изчезва. Ученитѣ пъкъ казватъ точно обратното: понеже на слънцето има огънь, споредъ тѣхъ, животъ на слънцето отсъствува, т. е. тамъ нѣма животъ. Ученитѣ твърдятъ още, че Венера била обвита съ много гъста материя, съ гъста атмосфера. При това, всички виждатъ, че тази планета издава ярка свѣтлина. Питамъ: какъ

е възможно, една планета, като Венера, да бжде обвита съ такава гъста атмосфера, а да издава толкова голѣма свѣтлина? Отде иде тази свѣтлина на Венера? Значи, твърдението на тия учени не може да се приеме за истинно.

Казвамъ: има известни проблеми, които тепърва трѣбва да се проучаватъ. Ако съвременнитѣ учени и досега още не знаятъ, въ какво състояние се намиратъ слънцето, планетитѣ, дори и самата земя, на която живѣятъ, каква е тази наука? Нѣкои учени твърдятъ, че въ земята има огънь, други отричатъ това. Каквото и да се говори, фактъ е, че въ земята има огънь. Тя има 54 кумини, презъ които излизатъ газоветѣ и течноститѣ, образувани отъ този огънь. Тѣзи кумини иматъ отвори, широки по нѣколко километра въ диаметръ. Ученитѣ наричатъ тѣзи кумини вулкани. Въ това отношение, земята представя голѣмъ параходъ, съ 54 кумини. Този параходъ се движи въ пространството, отива нѣкъде. Ученитѣ казватъ, че земята се върти около слънцето. Споредъ мене, земята не се върти около слънцето, но слънцето се върти около себе си. Земята се върти около себе си, но и слънцето сжщо така я върти около себе си, играе си съ нея. Това сж научни въпроси, върху които нѣма да се спирамъ.

Колкото и да избѣгватъ противоречията, съвременнитѣ хора постоянно се натъкватъ на тѣхъ. Напримѣръ, въ обикновената математика се казва, че 2×2 е четири, обаче, въ живата математика 2×2 не е четири. Ето едно противоречие. Въ живата математика числото едно, единицата, се е явила при създаването на мъжа, на мъжкия принципъ въ свѣта, а числото две, двойката — при създаването на жената, на женския принципъ. Като казвамъ, че 2×2 не е четири, имамъ предъ видъ следната идея: невъзможно е да умножите две жени на още две и да получите четири. Да умножите две жени на още две, значи, да ги умножите на тѣхнитѣ мъже. Тѣй щото, 2×2 не дава четири, защото подразбира два мъжа и две жени, събрани на едно мѣсто. Въ обикновената математика $2 \times 2 = 4$, т. е. два килограма оризъ по два килограма, правятъ четири килограма оризъ. Които не сж запознати съ философията на живата математика, казватъ: Ние не се интересуваме отъ такива дълбоки, отвлѣчени въпроси; ние се интересуваме отъ реални въпроси. — Кое е реалното въ живота? Реално е само това, което не се мѣни. Следователно, ако човѣкъ искрено търси реалното въ живота, това ни най-малко не подразбира онова реално, което обикновенитѣ хора разбиратъ. Положителнитѣ мисли и чувства, които човѣкъ

търси, не трѣбва да се мѣнятъ, но трѣбва да оставятъ траенъ отпечатѣкъ, сигуренъ капиталъ въ него. Ако една ваша мисль, или едно ваше чувство ви напуснатъ следъ четири — петъ хиляди години, могатъ ли тѣ да се нарекатъ реални? Ако днесъ вѣрвате въ Бога и сте готови всичко да жертвувате за Него, а утре се откажете отъ вѣруето си, реално ли е това вѣрую? Истинско, положително вѣрую е онова, съ което, като съ добре устроенъ корабъ, можете да преплавате океана. Истинско вѣрую е това, на което, при всички условия въ живота, може да се разчита. Отъ памети-вѣка и до днесъ още, хората страдатъ отъ вътрешна илюзия, че тукъ или тамъ нѣкъде, ще намѣрятъ реалното въ живота и продължаватъ да го търсятъ. По този начинъ тѣ се отдалечаватъ отъ правия смисълъ на живота и поставятъ всички нѣща въ него на абсолютно нереална основа. Съвременнитѣ хора иматъ много вѣрвания, но нѣма да мине много време, и тѣ ще се разочароватъ въ своитѣ вѣрвания. Това не показва, че въ тѣхнитѣ вѣрвания нѣма нищо реално, но често тази реалностъ се помрачава отъ привиднитѣ, отъ преходнитѣ нѣща въ живота.

Представете си, че предъ васъ седи отворена книгата на мъдростѣта, и цѣли десетъ години вие я държите непречистена, потѣнала въ прахъ. Тя ще се покрие отгоре съ прахъ, и вие не ще можете да четете отъ нея. Следователно, необикновената книга на мъдростѣта ще стане отгоре обикновена. Сжщо така и въ живота на хората е написано нѣщо необикновено, но понеже тѣ изнасятъ своитѣ мисли и чувства на открито, тѣ се покриватъ съ прахъ и ставатъ обикновени. Тази е причината, поради която красивото, възвишеното, което е написано въ съзнанието на човѣка, изгубва своя смисълъ. При това положение, човѣкъ постепенно губи своята паметъ, своитѣ прави разбирания за живота, докато единъ день дойде до пълно отчаяние. Понѣкога хората мислятъ, че ще станатъ гениални, но като дойдатъ до 45—50 годишна възраст и видятъ, че не сж постигнали това, тѣ се отчайватъ и казватъ: Отъ насъ нищо не може да излѣзе. Питамъ: кое отъ дветѣ вѣрвания е право? Едно е вѣрното: има нѣщо красиво написано въ човѣшкото съзнание, но то трѣбва да се разработва.

Следъ всичко това хората започватъ да мислятъ, че съ смъртѣта на човѣка всичко се свършва. Кой отъ васъ е ходилъ на онзи свѣтъ, или кой е проникналъ въ вѣчността, да знае, че като умре човѣкъ, всичко съ него се свършва? Това е вѣрно физиологически, т. е. че следъ като умре човѣкъ, сърцето му престава да бие. Обаче, клеткитѣ на сжщото това

сърце, което е престанало да пулсира, и което се е разложило вече, свободно живѣятъ въ пространството. Също така и клетките на мозъка, на дробоветѣ, на всички удове продължаватъ своя животъ и следъ смъртта на човѣка. Значи, следъ смъртта си, човѣкъ не умира, но продължава още да живѣе, при което заема по-голѣмъ обемъ, и се храни съ съвсемъ други мисли и чувства отъ тия, които е ималъ по-рано. Той не живѣе вече съ куклички и съ кончета, съ които е игралъ като малко момиченце или момченце. Какво представятъ куклитѣ за голѣмата мома, която има вече възлюбенъ на своето сърце? Какво представятъ кончетата за голѣмия момъкъ, който има възлюбена на своето сърце? Кое е по-добро за младия момъкъ: да възседне живъ конъ и да се разхожда съ него, дето пожелае, или да възседне едно мъртво конче, както е правилъ въ детинството си, и да не може съ него да мръдне крачка напредъ или назадъ? Кое дете е по-реално: живото дете, което плаче, сърди се, вика, иска това-онова, но има условия въ себе си да расте и да се развива, или онази кукла, която нито плаче, нито се сърди, нито яде, но не може да расте и да се развива? Кое малко момиченце е чуло гласа на своята кукла? Има кукли, които плачатъ, които отварятъ и затварятъ очитѣ си, но това става по принуждение, а не доброволно. Онѣзи, които не разбиратъ живота, природата ги залъгва съ кукли и съ кончета, като малкитѣ момченца и момиченца; а онѣзи, които разбиратъ живота, природата ги учи, праща ги на училище. Следователно, природата залъгва проститѣ, любознателнитѣ учи, а на даровититѣ, на мждритѣ повѣрва своитѣ тайни.

„Лазаре, излѣзъ вънъ“! Съ тия думи Христосъ възкрѣси Лазаря, защото той бѣше единствениятъ човѣкъ по това време въ Израиля, който бѣше миналъ четвъртото посвѣщение. Въ прочетената глава се казва, че Лазаръ ималъ две сестри, Марта и Мария. Казва се, че Христосъ обичалъ Марта и сестра ѝ Мария, и Лазаря. Умна била Марта, макаръ че подъ името „Марта“ се разбира човѣкъ, който се занимава съ физически, съ домашни работи. Христосъ обича умни, а не глупави хора. Когато чу Христовитѣ думи „Лазаре, излѣзъ вънъ“ — Лазаръ веднага излѣзе отъ гроба, т. е. върна се отъ онзи свѣтъ. Лазаръ бѣше тръгналъ по работа за другия свѣтъ, но когато Христосъ го извика, той веднага се върна и каза: Господи, какво искашъ? Каквото ми заповѣдашъ, ще направи. Ако трѣбва известно време още да остана на земята, ще изпълня волята Ти.—Кой човѣкъ, следъ като е тръгналъ за

небето, чуе гласа на Бога, Който му повелява да остане на работа на земята, би останалъ? Докато бѣше въ гроба, очитѣ на Лазаря бѣха привързани съ кърпа. Тази кърпа на очитѣ на Лазаря напомня Темида, богиня на правосъдието, която нѣкои художници рисуватъ съ затворени очи; това тѣ тълкуватъ съ обстоятелството, че очитѣ ѝ непременно трѣбвало да бждатъ затворени, за да не вижда, какво се върши по свѣта. Питамъ: какво е това правосъдие, чиято богиня е съ затворени очи? Споредъ мене, богинята на сждбата, богинята на правосъдието, не само че не трѣбва да бжде съ затворени очи, но тя трѣбва да има четири очи. Какво означаватъ затворенитѣ очи? Когато покажатъ предъ сждията кесия съ златни монети, той превързва очитѣ си и съ затворени очи, да не вижда очи съ очи правдата, започва да разглежда дѣлото и казва: Този човѣкъ не е виновенъ и трѣбва да се освободи. Значи, когато въ ржцетѣ на сждията турятъ златни монети, той разглежда дѣлото съ затворени очи; когато нищо не турятъ въ ржцетѣ му, той разглежда дѣлото съ отворени очи. Това показва, че сждбата, която хората сами си опредѣлятъ, коренно се различава отъ Божествената сждба, отъ Божествената Правда. Когато човѣкъ направи нѣкаква погрѣшка, или нѣкакво престѣпление споредъ Божията Правда, той самъ се сжди, не чака други да го сждятъ. И при това положение, ако споредъ тази Висша Правда, му се наложи петгодишенъ затворъ наказание, тѣй самъ ще го увеличи на десетъ. Божията Правда смекчава наказанието, а човѣкъ самъ го увеличава. Такъвъ човѣкъ има будна съвестъ. Ако този човѣкъ направи нѣкакво добро, споредъ Висшата Правда, той трѣбва да получи известно възнаграждение.

Съвременната сждба, или правосъдието на съвременнитѣ хора се отнася само до престѣпленията имъ. Напримѣръ, ако нѣкой човѣкъ направи едно престѣпление, веднага идватъ стражари, хващатъ го, турятъ го въ затворъ и противъ него се завежда дѣло. Обаче, ако направи нѣкакво добро, никой не го търси да му даде известно възнаграждение. За да бжде сждбата правилна, трѣбва да съществуватъ сждилища и за добритѣ, и за лошитѣ хора. Щомъ нѣкой праведенъ човѣкъ извърши едно добро дѣло, веднага трѣбва да го уловятъ, да го затворятъ, докато се заведе дѣло противъ него. Въ сжда ще се явятъ адвокати да разискватъ, въ какво се заключава доброто, което е направилъ, и съ огледъ на него ще решатъ, какво възнаграждение да му се наложи: дали кжца да му се направи, дали пенсия да му се отпусне и т. н. И въ сегашнитѣ

държави се спазват тия закони. Ако нѣкой гражданинъ има голѣми заслуги къмъ държавата, последната му опредѣля пенсия въ известенъ размѣръ, или го възнаграждава по другъ начинъ. Това е единъ сериозенъ въпросъ, и ако хората не разбиратъ смисъла на тия нѣща, могатъ да извадятъ криви заключения. Едно е важно за човѣка: да се вслушва въ гласа на природата. Защо? Защото природата е първиятъ факторъ, който действа върху душитѣ на хората. Когато иска да въздейства върху нѣкоя душа, Богъ си служи съ природата. Другъ важенъ факторъ въ живота е човѣшката душа, която представя вътрешната негова природа. Природата и душата сж два живи, вѣчни принципи, които работятъ всѣкога заедно и помагатъ, както на човѣка, така и на всички около него. Когато човѣкъ пожелае да се разшири като природата, отъ една страна, и като Бога, отъ друга страна, ражда се грѣхътъ, създаватъ се погрѣшкитѣ. Защо става така? Защото човѣкъ не разполага съ такава разумностъ, съ такива знания, съ каквито природата оперира.

Ще приведа единъ примѣръ, да видите, защо хората грѣшатъ. Единъ грѣцки попъ живѣлъ заедно съ единъ светия. Той обичалъ масло и често си купувалъ, но виждало му се, че маслото скоро се свършвало и мислилъ, че светията го яде скрито отъ него. Затова попътъ решилъ да избѣга отъ светията. Преди да се раздѣли съ попа, светията намислилъ да му даде единъ добъръ урокъ, и затова трѣгналъ заедно съ него на пѣтъ. Като вървѣли известно време, тѣ замръкнали и трѣбвало да се отбиятъ въ нѣкой домъ да пренощуватъ. Домакинята посрещнала приветливо гоститѣ и се обърнала къмъ светията съ думитѣ: Детето ми е болно. Моля ви да му помогнете. — Добре, ще се опитамъ да го излѣкувамъ. Донесете едно корито съ чиста гореща вода, донесете и детето и излѣзте вънъ. Светията затворилъ вратата и започналъ своята работа. Свещеникътъ останалъ при него на работа и наблюдавалъ, какво ще прави. Светията взелъ ножъ и отрѣзалъ ржцетѣ и краката на детето. После, разпралъ корема, извадилъ всички органи навънъ и ги измилъ, изчистилъ добре. Като изчистилъ цѣлата вътрешностъ на детето, той започналъ да събира всички части отъ тѣлото му, да ги поставя, всѣка на своето мѣсто. Като видѣлъ всичко това, свещеникътъ се уплашилъ и си помислилъ: Каква е тази работа? Докато искахъ да се освободя отъ една неприятностъ, нападнахъ на друга. Не зная, какъ да излѣза вънъ, да не ме държатъ отговоренъ за това, което светията върши. Той се озърталъ,

поглеждалъ къмъ вратата, дано нѣкакъ се отвори, че да излѣзе вѣнъ. Въ това време светията поставилъ всички части отъ тѣлото на детето на мѣстото имъ, духналъ два пѣти, и детето се съживило, но вече здраво и весело. Като видѣлъ всичко това, свещеникътъ си казалъ: Доволенъ съмъ сега, че научихъ поне единъ занаятъ. Отсега нататъкъ нѣма вече беднотия, нѣма папазство, лесно ще печеля. За тази целъ той се обърналъ къмъ светията и му казалъ: Имамъ писмо отъ домашнитѣ ми, викатъ ме въ село по една важна работа, трѣбва да си отида. Той излѣгалъ светията, но лѣжката му била явна: той искалъ да трѣгне на печалба съ новия си занаятъ. Сбогувалъ се съ светията и поелъ самъ пѣтя. Като дошълъ до най-близкото село, отбилъ се и потропалъ на една отъ крайнитѣ кѣщи. Излѣзла домакинята на кѣщата, и той я запиталъ: Имате ли болно дете? — Имаме. — Дайте го, азъ мога да лѣкувамъ. Майката донесла детето и го оставила на разположение на свещеника. — Дайте сега коритото съ чиста гореща вода. Майката донесла всичко, каквото свещеникътъ искалъ и излѣзла вѣнъ. Като останалъ самъ въ стаята, той пристѣпилъ къмъ операцията по сѣщия начинъ, както постѣпилъ и светията: взелъ ножа и отрѣзълъ рѣцетѣ и краката на детето; после, разпорилъ корема, извадилъ чървата навѣнъ, и всички тия части измилъ внимателно съ гореща вода. Следъ това започналъ да поставя всѣка частъ на своето мѣсто. Каква била изненадата му, когато видѣлъ, че частитѣ не прилепвали къмъ тѣлото. Въ ужаса, въ който изпадналъ, той си спомнилъ последнитѣ думи на светията: Синко, когато се намѣришъ въ нѣкакво затруднение, обърни се къмъ мене, азъ ще ти помогна. Той започналъ да вика на помощъ светията, да го избави отъ това трудно положение.

И съвременнитѣ хора често изпадатъ въ положението на този грѣцки свещеникъ. Като виждатъ, какво прави природата, тѣ искатъ да ѝ подражаватъ. Започватъ и тѣ да рѣжатъ рѣцетѣ и краката на болното дете, вадятъ чървата му, измиватъ ги съ гореща вода, но после тия удове не се залепватъ. Лепятъ рѣцетѣ, лепятъ краката, но нищо не постигатъ — детето остава нарѣзано на парчета. Тогава тѣ се обръщатъ къмъ този, къмъ онзи светия, да имъ дойде на помощъ. Хората трѣбва да знаятъ, че това, което природата върши, тѣ, по никой начинъ, не могатъ да направятъ. Тѣ нѣматъ ония знания съ които природата разполага. Защо нѣматъ тѣзи знания? Защото сж се отдѣлили отъ Бога. Тѣхната вѣра не е абсолютна, не е положителна. Тѣ вѣрватъ

въ себе си, но и тази вѣра не е положителна. Природата поставя всѣки човѣкъ на изпитъ, да види, доколко той може да издържа страданията въ живота.

Единъ французки офицеръ се подложилъ на единъ опитъ, да види, колко може да издържа на страдания. Кое му дало поводъ да направи този опитъ? По това време въ Франция билъ издаденъ нѣкакъвъ законъ, споредъ който, всѣки, нежелаещъ да се подчини на този законъ, щѣлъ да бѣде строго наказанъ. Този офицеръ не искалъ да се подчини на закона и предварително знаелъ, че ще бѣде строго наказанъ. За да се увѣри въ силитѣ си, той намислилъ да се подложи на такъвъ опитъ, отъ който да види, ще може ли да издържи на наказанието, което държавата щѣла да му наложи, или нѣма да може. За тази целъ, той извикалъ единъ отъ своитѣ приятели и му казалъ: Вземи сабята си и съ тѣпия край ме удряй, но не приятелски, а като че биешъ голѣмъ престѣпникъ. Ще удряшъ, докато ти кажа да спрешъ. Приятелътъ му го погледналъ и си помислилъ: Да не е мръднала дѣската на този човѣкъ? — Ти направи това, за което те моля, а после ще ти разкажа, кое ме кара да правя този опитъ. Приятелътъ му взелъ сабята и започналъ силно да удря. Като го ударилъ известно число пѣти, офицерътъ казалъ: Достатъчно! Следъ това станалъ отъ земята, изтърсилъ праха отъ дрехитѣ си, съвършено спокойно, като че нищо не е било, и започналъ да разправя, защо се подложилъ на този опитъ.

Питамя: колко души такива познавате, които, следъ толкова много удари, могатъ сами да станатъ отъ земята, да изтърсятъ дрехитѣ си отъ праха и да започнатъ да се разговарятъ съ приятеля си, като че нищо не се е случило съ тѣхъ? Ако наказатъ нѣкого отъ васъ по този начинъ, той ще се обезсили, ще започне да се оплаква, че го осакатили, че го онеправдали и т. н. Геройство ли е това? Истински герой е онзи, който може да търкули на земята всѣки, който, безъ причина, се хвърля върху него да го бие.

Нѣколко души отишли единъ день при единъ светия да го биятъ. Първиятъ дошълъ при светията, ударилъ го единъ пѣтъ, но самъ той се обезсилилъ и падналъ на земята. Дошълъ вториятъ, ударилъ три пѣти светията, но скоро следъ това се повалилъ на земята. Дошълъ третиятъ, ударилъ нѣколко пѣти светията, но и той падналъ на земята. Така се изредили десетина души, но като дошълъ редъ на последния, той казалъ: Който иска, нека дойде да бие този човѣкъ. Азъ се отказвамъ отъ тази работа. Тогава светията ги запиталъ:

Има ли още нѣкой да ме бие? Втори пѣтъ ще биете ли светия?

Какво правятъ съвременнитѣ хора при подобни случаи? Достатъчно е само да докоснатъ единъ човѣкъ, за да започне да вика, да плаче. Той се обръща къмъ Господа и пита: Де си, Господи, не виждашъ ли страданията ми? — Празна работа е тази, казва Богъ. Защо ме търсите вънъ нѣкъде? Азъ съмъ вътре въ васъ. Потърпете още малко! Когато биятъ човѣка, заедно съ него биятъ и Господа, Който е въ него, но Той казва: „Имай търпение да понесешъ и това страдание!“ Хората не могатъ да носятъ страданията, защото мислятъ, че Богъ е далечъ нѣкъде, на небето, въ другитѣ свѣтове. Обаче, едно трѣбва да знаете: Никой не може да бие човѣка, въ когото Богъ живѣе. Който вдигне рѣка върху този, въ когото Богъ живѣе, той ще се търкули на земята. Когато биха Апостолитѣ, тѣ излѣзоха радостни и весели. Сѣщо така и мѣченицитѣ носѣха страданията си съ радостъ. Тѣ не усѣщаха почти никакви болки и страдания, но който ги бие, отпосле той изпитва страдания. Не е лесно да се бие светия. Нѣма случай, когато нѣкой да е ударилъ светия и да не е пострадалъ. Да вдигнешъ рѣка върху светия, това значи да вдигнешъ рѣка върху Господа. Който е вдигналъ рѣка противъ Господа, той е останалъ съ суха рѣка. Който е риталъ съ кракъ Господа, той е останалъ съ сухъ кракъ. Който е казалъ лоша дума противъ Господа, той е останалъ съ сухъ езикъ. Законътъ е безпощаденъ. Не е позволено нито да се каже лоша дума противъ Господа, нито да се посегне върху Него. Да биете Господа, това е равносилно да влѣзете срѣдъ океана и да биете съ прѣчка водата. Ако сте на брѣга, оттамъ можете да биете водата съ прѣчка, но невъзможно е да влѣзете срѣдъ океана и да биете водага съ прѣчка.

„Лазаре, излѣзъ вънъ!“ Вѣра се изисква отъ хората. Вѣрата се заключава въ вѣруето, което хората иматъ. Напримѣръ, нѣкой казва, че Господъ му говорилъ. — Господъ му говорилъ, а той е последенъ сиромашъ, и се оплаква отъ положението си. Господъ му говорилъ, а боледува. Господъ му говорилъ, а работитѣ му не вървятъ добре. Каква е тази вѣра? Господъ му говорилъ, но той не слуша този гласъ. По-право той говори на Господа, но Господъ не му отговаря. Това, което хората наричатъ разговоръ съ Бога, не е нищо друго, освенъ отгласъ на тѣхното съзнание. Запитвамъ тѣзи, които казватъ, че Богъ имъ говорилъ, какъвъ е Божиятъ гласъ, и тѣ казватъ, че билъ като

тѣхниятъ. Не, Божиятъ гласъ не е като човѣшкиятъ. Въ гласа на Бога има нѣщо особено. Той е гласъ на Вѣчността, гласъ на Абсолютното. Който веднѣжъ само е чулъ Божия гласъ, той никога нѣма да го забрави. Нѣкой казва: Господъ ми говори всѣки день. — Възможно е; обаче, азъ зная, че Господъ говорѣше всѣки день само на Адама, когато бѣше въ рая. Тѣй щото, всички ония, които казватъ, че Богъ всѣки день имъ говори, тѣ трѣбва да сж въ рая. Споредъ мене, тѣ сами си говорятъ. Нѣкой седи, мисли и се запитва: Слушай, отъ тебе човѣкъ ще стане ли? — Ще стане. — Ще ликвидирашъ ли нѣкога съ сиромашията? — Ще ликвидирамъ. Азъ съмъ слушалъ хора, които сами съ себе си се разговарятъ. Ако вѣрватъ въ духове, тѣ ще кажатъ, че духоветѣ имъ говорятъ. Ако сж религиозни, ще кажатъ, че Богъ имъ говори. Не, Богъ не говори на хората. При това, сегашнитѣ хора нѣматъ още онѣзи органи, чрезъ които да възприематъ Божия гласъ направо. За да се възприеме енергията отъ Божия гласъ, той трѣбва да мине презъ деветъ сфери, т. е. презъ деветъ превода. Не се разбира лесно този гласъ! Вземете, наприкладъ, стиха отъ Евангелието: „Любете враговетѣ си!“ Не е лесно да се разбере този стихъ. Въ какво седи, мжчнотията на разбирането? Какъ ще обичате човѣка, който ви е ограбилъ, който е изгорилъ кѣщата ви и направилъ редъ още пакости? Отъ Божествено гледище, този човѣкъ ви е направилъ голѣмо добро: той изгорилъ старата ви кѣща, за да направи нова. Той взелъ книжнитѣ ви пари, за да ги смѣни съ златни. Така трѣбва да гледате на враговетѣ си. Онѣзи врагове, за които Христосъ е казалъ, че трѣбва да ги любимъ, сж наши добри приятели. Кой може да повѣрва въ това? Едва ли ще се намѣри единъ човѣкъ, който може да повѣрва на думитѣ ми. Ако се намѣри такъвъ, той непременно ще бѣде Лазаръ. Това не значи, че нѣмате вѣра, но вие още не сте дошли до онази фаза, когато, както и да ви посрещне онзи, който ви обича, да не се съблазните.

Вѣрата на съвременнитѣ хора почива повече на материална почва. Ако единъ день мжжътъ на нѣкоя жена не укаже къмъ нея това внимание, което всѣки день ѝ указва, тя веднага ще се усъмни, ще помисли, че той е харесалъ друга нѣкоя. Срѣща единъ човѣкъ свой приятель, който му дължи нѣкаква сума, но приятельтъ му се превива отъ болки въ стомаха, не иска да се спира съ никого, търси лѣкарь да му даде първа помощъ. — Защо бѣгашъ отъ мене? Не се стѣснявай, паритѣ сега не ми трѣбватъ, азъ ис-

камъ да те видя, да си поговоримъ малко. — Човѣкътъ се превива отъ болки, не може да се изправи, а той му говори за нѣкакви пари и задължения. Питамъ: при такива разбира- ния, може ли да съществува приятелство между хората? За да има приятелски отношения между хората, нуждитъ имъ не трѣбва да зависятъ отъ окръжаващитѣ, но отъ природата. Човѣкъ има нужда отъ въздухъ. Трѣбва ли той да очаква на приятеля си да му вдѣхне въздухъ въ устата? Какъвъ въз- духъ ще бжде този? Като казвамъ, че не трѣбва да очаквате на хората и да не се нуждаете отъ тѣхъ, имамъ предъ видъ, че сами трѣбва да приемате въздуха направо отъ природата. Какво ще спечелите отъ въздухъ, който веднѣжъ е билъ въ дробоветѣ, или най-малко въ устата на нѣкой човѣкъ? Не, човѣкъ трѣбва да бжде направо свързанъ съ природата! Обаче, природата спазва великия законъ на економията и, за да не хаби своята енергия, тя е създала човѣшката речъ. Следова- телно, като говори човѣкъ, съ нечистия въздухъ заедно, из- лизатъ навънъ чисти думи, които го дезинфекциратъ. Ако устата на нѣкой човѣкъ мирише, той трѣбва да каже на съ- беседника си: Моля ти се, стой на известно разстояние отъ мене и слушай само думитѣ, които излизатъ отъ устата ми, но въздухътъ недей мириса.

И тъй, отношенията, които съществуватъ между хората, трѣбва да почиватъ на идейна база. Това, което тѣ хранятъ въ своитѣ чувства и мисли едни къмъ други, е реалното, а не хлѣбътъ, който си даватъ. Хлѣбътъ, който давате на чо- вѣка, може да го ползува дотолкова, доколкото е проникнатъ отъ хубави и чисти мисли и чувства. Ако всичко, което хората вършатъ и говорятъ, е проникнато отъ Божествената Любовь, болнитѣ около тѣхъ лесно ще оздравяватъ, неразположенитѣ ще придобиватъ разположение. Това може да не стане из- веднѣжъ, но постепенно.

„Лазаре, излѣзъ вънъ!“ Когато Лазаръ чу Христовитѣ думи, той веднага отговори: „Чувамъ, Господи!“ Христосъ продължи по-нататкъ: „Махнете превръзките му!“ Това зна- чи: освободете го отъ мжнотиитѣ на живота! И тъй, първо човѣкъ трѣбва да повѣрва въ себе си, въ гласъ, който от- вѣтре му говори. Нѣкой заболѣва и вика лѣкарь да му помог- не. Лѣкарьтъ казва: Следъ 24 часа ти ще заминешъ за онзи свѣтъ. Ако повѣрва въ думитѣ на лѣкаря, той наистина ще заmine. Но въ такъвъ случай, въ човѣка винаги заговаря вж- трешниятъ гласъ, който казва: Ти ще оздравѣешъ. — Повѣрвайте на този гласъ! Казвате: Какво трѣбва да правя? — Стани отъ

леглото си и излѣзъ вѣнъ! Преди години, въ Америка е станало такова чудо. Една жена, американка, боледувала цѣли 12 години. Лѣкаритѣ, които я гледали презъ това време, се произнесли, че тя нѣма да оздравѣе, и за винаги ще остане инвалидъ. Единъ день, въ ржцетѣ на тази жена попаднала една книга, наскоро излѣзла отъ печатъ, за „силата на внушението и лѣкуване чрезъ внушение“, и тя внимателно я прочела. Скоро следъ това тя чула въ себе си тихъ гласъ да ѝ говори: Стани отъ леглото си! Тя веднага станала и се почувствувала здрава. Съ тази жена станало сжщото, каквото и съ Лазаря. Съ всички хора може да се случи сжщото, но тѣ трѣбва да се освободятъ отъ ония сѣмнения, подозрения, недовѣрия, които днесъ пълнятъ умоветъ и сърцата имъ. Като чуятъ вжтрешния гласъ да имъ говори, тѣ казватъ: Дали Господъ ни говори, или така ни се струва? Гласътъ на Господа не мяза на никой другъ гласъ: нито на майка ти, нито на баща ти, нито на приятеля ти. Който чуе гласа на Бога въ себе си, той изпитва свещенъ трепетъ въ душата си; този трепетъ му дава потикъ, импулсъ да върви напредъ. Подчини се на този потикъ! Той е като пламъка на кибритената клечка, която е въ сила да разгори и най-дебелитѣ дърва. Отъ малката клечка кибритъ се произвежда цѣлъ пожаръ. Такова нѣщо е Божествениятъ гласъ. Отъ малка искра той създава цѣлъ пожаръ.

Всички велики, учени и идейни хора сж слушали въ себе си този гласъ и сж се подчинявали на него. Откритията на ученитѣ, на великитѣ хора не се дължатъ на тѣхъ. Всѣко откритие не е нищо друго, освенъ Божествена идея, която е проникнала въ ума на нѣкой ученъ, и той я е възприелъ и изнесълъ на свѣта. Заслугата на този ученъ се заключава само въ това, че той е насочилъ мисълта си въ дадено направление, и оттамъ е получилъ нужната свѣтлина. И наистина, ние виждаме, че следъ дълги усилия, следъ упорита работа върху известни въпроси, учениятъ дохожда най-после до нѣкакво откритие. Този ученъ не казва на хората, че е получилъ откровение отгоре, защото ще го нарекатъ смахнатъ, побърканъ, но той казва: Следъ дълга и упорита работа върху еди-кой си въпросъ, най-после азъ дойдохъ до известни научни заключения. Следъ всичко това, хората наричатъ този човѣкъ ученъ.

Като четете разни теории въ науката, вие се произнасяте: Тази теория е материалистическа, този ученъ е материалистъ и т. н. Кой човѣкъ е материалистъ? Влизате въ една гостилница, и срещу васъ излиза гостилничарътъ, човѣкъ

пълненъ, съ благоутробие, съ лице кржгло, като месечина, съ весели, засмѣни очи, и казва: Заповѣдайте, господине! Какво обичате? Вие туряте на масата златна монета и започвате да гледате въ листа, какво е приготвено за ядене. Като види златната монета, гостилничарътъ още повече се вдъхновява и започва да обикаля около васъ, иска да ви услужи, както трѣбва. Защо? Златната монета го привлича. Това значи материалистъ човѣкъ. Трѣбва ли да говорите на този човѣкъ? Достатъчно е да му покажете монетата, за да ви разбере. Той разбира цената на златото и го различава отъ другитѣ метали. Ако вмѣсто златна монета, вие извадите една мѣдна или никелова монета и я сложите на масата, гостилничарътъ веднага ще каже: Излѣзъ вѣнъ! — Защо? — Кесията ти е празна. — Влѣзъ вжтре! — Защо? — Кесията ти е пълна.

„Лазаре, излѣзъ вѣнъ!“ Когато влѣзе въ гроба, кесията на Лазаря бѣше пълна. Когато изпразни кесията си, Христосъ дойде предъ гроба му и каза: „Излѣзъ вѣнъ!“ Това значи: нѣма ядене и пиене, нѣма вече слава и почести отъ хората. Лазаръ трѣбваше да се освободи отъ всички врѣзки, отъ всички неджзи и заблуждения и да излѣзе вѣнъ. Следователно, докато не се освободите отъ всички суевѣрия, отъ всички научни и религиозни заблуждения, вие не можете да излѣзете отъ гроба. Казвате: Виновни ли сме за своитѣ слабости и неджзи, които по наследство носимъ отъ своитѣ майки и бащи? — Ако дѣдо ти и прадѣдо ти преди четири поколѣния сж пили, трѣбва ли ти днесъ да станешъ пияница и да се оправдавашъ съ наследствеността? Човѣкъ може да изправи своитѣ лоши наследствени чѣрти, както може и да разработи добритѣ наследствени чѣрти. Той трѣбва да знае, по какъвъ начинъ да работи за изправяне на лошитѣ наследени чѣрти и по какъвъ начинъ да разработва добритѣ. Това, което окултизмътъ нарича „четвърто посвѣщение“ не е нищо друго освенъ задача на човѣка, да намѣри начинъ за изправяне на своитѣ лоши чѣрти, унаследени отъ неговитѣ родители и прародители. И на светиитѣ е дадена задачата, не да спасятъ хората, но да ги освободятъ отъ лошитѣ имъ наследствени чѣрти и да ги направятъ щастливи и безсмъртни. Сжщиятъ принципъ подържаше и Христосъ, като казваше: „Който вѣрва въ мене, той ще придобие животъ вѣченъ“. За васъ е важно да се освободите отъ своитѣ лоши чѣрти и да чуете вжтрешния гласъ, който ви казва: „Излѣзъ вѣнъ!“ Питамъ: докато едно дете не излѣзе отъ бащиния си домъ, може ли да стане ученъ човѣкъ? Докато не чуе гласа на баща си „из-

лѣзъ вѣнъ!“ — синътъ не може да стане ученъ човѣкъ. Баската казва на сина си: „Излѣзъ вѣнъ!“ — и се нагърбва съ години да го поддържа въ странство, да стане ученъ човѣкъ. Вие сте на висока служба, но тя ви опорочава. Вжтрешниятъ гласъ ви казва: „Излѣзъ вѣнъ!“ Това значи: напусни тази служба! Който послуша този гласъ и напусне службата си, той ще получи по-висока отъ първата. Който е получилъ безсмъртието, той седи по-високо отъ всички царе или князе на земята. Защо? Земниятъ царъ утре ще умре и ще го детрониратъ, а безсмъртниятъ човѣкъ е царъ на живота. Той е придсбилъ това, за което царътъ не може и да мисли. Ще кажете, че това сж празни работи, т. е. нѣща, които днесъ сж непостижими. — Ние не гледаме на нѣщата като обикновенитъ хора. Ако гледахме на живота като тѣхъ, и ние щѣхме да бждемъ нещастни. Какво ще бжде положението на вѣрващия, ако на края на живота си каже: Дали съмъ спасенъ, или не?

Следователно, вие трѣбва да различавате източниците на знанието, да не изпадате въ заблуждения. Ще кажете, че и вие слушате гласа на Бога. — Тамъ е въпросътъ. Този гласъ коренно се различава отъ гласа на обикновенитъ хора. Дойде заминалия ви дѣдо при васъ и започва да ви говори: Синко, едно време и азъ живѣхъ като тебе, но нищо не постигнахъ. Трѣбва да се измѣни този начинъ на живѣне! — Това е гласътъ на дѣдо ти. Следъ него ще се изредятъ баба ти, прабаба ти, и всички ще пѣятъ една и сжща пѣсень, че нѣкога живѣли като тебе, но така не се живѣе. Какъ трѣбва да се живѣе, и тѣ не знаятъ. Следъ тѣхъ ще дойде чичо ти, братовчедъ ти, и като си отидатъ, ще кажешъ: Главата ме заболѣ отъ тѣзи приказки. — Това не е Божествениятъ гласъ. Богъ никога не говори на хората така. Човѣкъ трѣбва да дойде до вжтрешна опитностъ, да различава тѣзи гласове отъ Божествения. Езикътъ на разумния човѣкъ коренно се различава отъ този на неразумния. Дойде нѣкой неразуменъ при васъ и казва: Знаешъ ли, колко много те обичамъ? — Може ли разуменъ човѣкъ да говори така? Разумниятъ никога не говори за любовта. Той знае, че Богъ е Любовь. Само онзи може да каже, че обича, който постѣпва спрѣмо хората така, както и спрѣмо себе си. Когато правите добро на себе си, говорите ли си предварително, какво ще направите? Пристѣпвате къмъ доброто и нищо повече. Слагате на господаря си да яде и му услужвате. Питате господаря си: Какво желаете, господарю? — Хлѣбъ, ядене. — После? — Тури яденето въ устата ми! — Доволни ли сте отъ яденето?

— Не съмъ доволенъ. — Добре, почакайте малко, ще донеса второ ядене. И така изреждате едно ядене следъ друго, докато господарьтъ се задоволи. Господарьтъ заповѣдва, а азъ, който го обичамъ, изпълнявамъ съ любовъ, съ разположение, безъ да говоря нѣщо. Значи, дойде ли нѣкой вашъ приятель на гости въ дома ви, вие го поканвате да седне и започвате да му услужвате. Тази е идеалната любовъ. Такава бѣше любовта на Христа къмъ Лазаря.

Христосъ каза: „Лазаре, излѣзъ вѣнъ!“ Съ тѣзи думи Христосъ искаше да каже на Лазаря, че е готовъ да му услужи. Съ какво му услужи? Като му върна живота. Лазаръ пъкъ мина презъ четвъртото посвѣщение, следъ което бѣше абсолютно готовъ да се подчини на Божествения гласъ. Ако не бѣше се подчинилъ на този гласъ, Лазаръ и досега щѣше да лежи въ гроба. Днесъ Христосъ стои предъ вашитѣ гробове и казва: „Излѣзте вѣнъ!“ Този въпросъ стои предъ васъ, и вие сами трѣбва да го решите. Ако питате този онзи, какво трѣбва да правите, да излѣзете, или не, вие ще останете въ гроба, ще пропуснете благоприятнитѣ моменти въ живота. Когато чу гласа на Христа, Лазаръ не запитва, защо трѣбва да излѣзе, какъ да излѣзе и т. н. Той разбра смисъла на тия думи, и веднага излѣзе отъ гроба. Този е човѣкътъ на четвъртото посвѣщение. Когато Павелъ, който бѣше въ първото си посвѣщение, чу гласа на Христа, запитва: „Кой си ти, дете ме гонишъ?“ Христосъ го бутна отъ коня и му отговори: „Азъ съмъ Христосъ, Когото ти гонишъ“. И следъ като стана отъ земята, Павелъ разбра, какво трѣбва да прави. Лазаръ, обаче, не запитва Христа, кой си Ти, но веднага каза: „Какво ще заповѣдашъ, Господи?“ — Излѣзъ вѣнъ! И той веднага излѣзе. Лазаръ слушаше, разбираше гласа и изпълняваше всичко, каквото му казваше. Гласътъ му казваше: Иди! — и той отиваше. — Ела! — и той дохождаше. Ще кажете, че това е военна дисциплина. Не, който обича, и когото обичатъ, разбирагъ, какво нѣщо е любовъ и сж готови всичко да изпълняватъ. Тѣ доброволно даватъ мѣсто на Бога да се прояви въ тѣхъ. Какво става днесъ въ свѣта? Двама млади се събиратъ на едно мѣсто и започватъ да си гугуцатъ. Тѣ чакатъ щастieto да ги посети. Докато любовта не дойде между тѣхъ, тѣ не могатъ да бждатъ щастливи. Любовта, това е проява на Бога въ живота. Дойде ли любовта въ човѣка, съ нея заедно дохождатъ богатство, слава, честь, способности, дарби и т. н. Който се домогне до този великъ законъ въ живота, той е придобилъ всичко. Любовта е магическата то-

яжка, която разрешава всички въпроси. Днес хората разрешават въпроситъ си споредъ степенъта на своето развитие, който дете е стигналъ. Това е правиятъ пътъ за тѣхъ. Това е пътътъ на обикновенитъ хора, който коренно се различава отъ този на съвършенитъ. Сега, азъ говоря, какви трѣбва да бждатъ съвършенитъ хора. Несъвършениятъ се стреми къмъ съвършения; ученикътъ се стреми къмъ професора си, или къмъ учения. И това е хубаво. Малкото знание е за предпочитане предъ невежеството; малкото богатство е за предпочитане предъ сиромашията.

Едно се иска отъ съвременнитъ хора: тѣ трѣбва да изпждятъ страха вѣнъ отъ себе си, и да дадатъ мѣсто на любовта. Само при това положение, тѣ ще бждатъ готови да се подчинятъ на Христовия гласъ, който ще имъ каже: „Излѣзъ вѣнъ!“ За нѣкои Христосъ е дошълъ вече и хлопа на вратата на тѣхния гробъ. За други още много време ще мине, докато дойде да хлопа на вратата на тѣхния гробъ. Това зависи отъ степенъта на тѣхното развитие. Който е чулъ гласа на Христа, той е вече вѣнъ отъ гроба. Развитието на човѣшкото съзнание е подобно на развитието на малкото дете, което започва отъ една годишна възраст и свършва до 120 години. Всѣка година съзнанието на човѣка се разширява по малко. Тѣй щото, растенето на човѣка се заключава въ разширяване на неговото съзнание. Това разширяване на съзнанието пѣкъ създава условия за познаване и разбиране величието на Бога. Съ разбирането на Бога се разбира и цѣлата вселена. Но Богъ трѣбва да проговори на човѣка. Щомъ единъ пътъ му проговори, той ще срещне единъ човѣкъ, който ще го обикне; ако два пъти му проговори, двама души ще го обикнатъ; ако три пъти му проговори, трима души ще го обикнатъ; ако четвърти пътъ му проговори, той ще бжде въ гроба; на пети пътъ вече той ще бжде на небето, и оттамъ ще помага на хората. За такъвъ човѣкъ земниятъ животъ изгубва своя смисълъ.

Казвате: Какво ще бжде тогава нашето положение? Какво ще стане съ насъ? Питамъ: вие били ли сте въ духовния, въ съзнателния животъ, да знаете, какво представя той? Да живѣте въ този свѣтъ, това подразбира да живѣте едновременно въ всички тѣла и да ги чувствувате като свои. Като излѣзете отъ едно тѣло, ще влѣзете въ второ, въ трето—всички тѣла на хората ще бждатъ на ваше разположение. Това състояние е подобно на положението на хора, които нѣматъ своя кжща и се мѣстятъ отъ една въ друга, по свое желание.

Това значи да живѣе човѣкъ въ съзнанието на другитѣ хора. Нѣкои ще кажатъ, че това е залъгване. Питамъ: когато четете философиитѣ на разни учени, не се ли залъгвате съ тѣхъ? Какво допринасятъ тия философии въ вашия животъ? Ще кажете, че тѣ разширяватъ съзнанието ви. Ако, наистина, разширяваха съзнанието ви, тѣ би трѣбвало да внесатъ въ него нѣкакъвъ новъ елементъ. Ако нѣкой ученъ или философъ е могълъ да внесе новъ елементъ въ съзнанието ви, това значи да разполагате съ магическата тояжка, съ помощта на която можете да превръщате желѣзото въ злато. Този ученъ е могълъ да внесе този новъ елементъ, съ помощта на който можете да подобрите живота си. Истинска наука е онази, която, като жизнениятъ еликсиръ, продължава живота на хората. Ако науката може да превърне 120-годишния старецъ въ младъ момъкъ, това е истинска наука. Смисълътъ и силата на тази наука се крие въ думитѣ, които Христосъ е казалъ на Лазаря. Тѣзи думи сж въ състояние да превърнатъ стогодишния старецъ въ младъ момъкъ. И когато питатъ, де е стариятъ човѣкъ, младиятъ момъкъ ще каже: Стариятъ замина за странство, а вмѣсто него останахъ азъ да продължа неговата работа.

Една мисль трѣбва да остане у васъ: не се съмнявайте въ Божественото, което работи въ душитѣ ви! Който не се съмнява въ Божественото начало въ себе си, той е напълно нормаленъ, здравъ човѣкъ. Божественото, именно, ще заговори на душитѣ ви съ гласъ, какъвто никога не сте слушали. За да разберете този гласъ, вие трѣбва да бждете вътрешно подготвени. Този гласъ нѣма да развива научни теории, но направо ще ви каже: „Излѣзъ вѣнъ!“ Науката е за ученитѣ хора, а за обикновенитѣ хора — обикновени работи. Умъ се иска отъ човѣка, за да разбере, напримѣръ, езика на математиката, на геометрията. Този езикъ е единъ отъ старитѣ езици, които сж съществували досега. Въ геометрията се говори за линии, за жгли, за фигури, за тѣла и т. н. Какво нѣщо е жгълтъ? Жгълтъ е едно отъ противоречията, които се създаватъ въ отношенията на двама души. Жгълтъ е противоречие, което съществува между мъжа и жената. Колкото жгълтъ е по-голямъ, толкова и противоречието е по-големо. Увеличаването на жгъла започва отъ единъ градусъ и постепенно расте, докато стигне до 90 градуса. Следъ това той продължава още да расте и достига до 180 градуса, при което дветѣ рамене на жгъла образуватъ права линия. При това положение, противоречието изчезва. Тогава, мъжътъ и жената, които до

това време не сж се разбирали, подаватъ ржцетъ си за примиряване и взаимно изправятъ погрѣшките си. Такова нѣщо е противоречието, споредъ езика на геометрията. Тѣй щото, когато двама души се каратъ, за мене не е важно, кой отъ двамата е виновенъ, нито пъкъ коя е причината на недоразумението между тѣхъ, но тѣ трѣбва, като ученици, да измѣрятъ жгъла, образуванъ между тѣхъ, да видятъ, на колко градуса е равенъ. Голѣмината на този жгълъ показва, какви отношения сжществуватъ между двама души. Щомъ двама души се каратъ, тѣ започватъ съ жгълъ отъ единъ градусъ, който постепенно се увеличава до 90 градуса, а после—до 180 градуса; като дойдатъ до 180 градуса, тѣ образуватъ права линия и подаватъ ржцетъ си за примиряване. Правата линия е пжтъ на прощаване, на примиряване. Тя е магическата пржчица въ ржката на сждията, който казва: „Простени бждете!“

И тѣй, геометрията разполага съ методи, начини, чрезъ които човѣкъ може да изправя своитѣ погрѣшки. По сжщия начинъ учениктѣ геометрици изправятъ погрѣшките си. Ако статическата геометрия разполага съ методи за изправяне погрѣшките на човѣка, колко повече методи ще има на разположение живата, динамична геометрия! Живата геометрия е наука на бждещето, споредъ която, ако работи, човѣкъ ще намѣри начини за изправяне на своитѣ погрѣшки. Като изправи погрѣшките си, той ще чуе гласа на баба си и на дѣдо си, които ще му кажатъ: Сега постжпи добре. — Обаче, това още не е Божиятъ гласъ. И днесъ, когато нѣкои казватъ, че сж чули този гласъ, въ сжщностъ, не сж го чули. За онѣзи, които не казватъ, че сж чули този гласъ, вѣроятността, да сж го чули и да го чуятъ за въ бждеще, е по-голѣма. За предпочитане е вие да сте отъ вторитѣ, отколкото отъ първитѣ, които се самоизлѣгватъ. Богъ казва: Ако всички пророци, които твърдятъ, че сж пратени отъ мене, говорятъ истината, даже и да не сж пратени отъ мене, азъ ще имъ простя.

Сега азъ не искамъ да се обезсърдчавате, да губите куража си отъ това, което говоря. Това е наука, която постепенно ще разберете. Когато учителятъ по математика предава на ученицитѣ си, въ първо време нѣкои отъ тѣхъ не го разбиратъ, но впоследствие се ориентиратъ и започватъ добре да решаватъ задачите си. Мжчнитѣ, неразбранитѣ нѣща сж научни, а леснитѣ, разбранитѣ сж обикновени. Неразбранитѣ нѣща интересуватъ човѣка, защото тѣ представятъ почва, условия за неговото развитие. Неразбранитѣ области сж предметъ на науката. Дето хората не се разбиратъ, тамъ си мя-

затъ; дето се разбиратъ, тамъ не си мязатъ. Разумнитѣ хора, които не се разбиратъ, си мязатъ. Казватъ за нѣкого: Въ този човѣкъ има нѣщо таинствено, нѣщо загадъчно — талантъ има той. Значи, вниманието на хората къмъ нѣкой човѣкъ се съсредоточава, именно, къмъ това, което е неразбрано за тѣхъ. Кое е неразбраното въ човѣка? Божественото е неразбрано. Божественото всѣкога ще остане неразбрано за човѣка. Защо? За да има къмъ какво да се стреми. Единъ день, когато чуе гласа на Божественото въ себе си, човѣкъ ще излѣзе вънъ и ще придобие живота, както и Лазаръ го придоби. Ако при днешнитѣ трудни условия, ако при днешната криза, която хората минаватъ, чуватъ гласа на Бога и излѣзатъ вънъ, тѣ ще се освободятъ отъ всички терзания и смущения. Които разполагатъ съ пари, съ къщи, съ имоти, тѣ нѣматъ поне тѣзи материални терзания, но които и това нѣматъ, тѣ знаятъ, какви терзания и мъжки преживѣватъ.

Ще приведа единъ примѣръ за единъ светия и за единъ богатъ човѣкъ. Светията живѣлъ въ планината. Единъ день богаташътъ, облѣченъ въ топли, здрави дрехи, а отгоре и съ кожухъ, тръгналъ за планината и се отбилъ при светията. Богаташътъ цѣлъ треперѣлъ отъ студъ. Погледналъ къмъ светията, но какво било очудването му, когато го видѣлъ спокоенъ, стои изправенъ на едно мѣсто и държи пръчка въ ръка. — Какво правишъ? — Топля се. — Какъ се топлишъ? Богаташътъ се приближилъ до светията, хваналъ пръчката, която била въ ръката на светията, и веднага отскачилъ настрана, кожата му изгорѣла. Светията спокойно държалъ въ ръката си горещата пръчка, а богатиятъ едва се докосналъ до нея, и ръката му изгорѣла.

Казвамъ: това е вѣруето, което проповѣдваме. И вие можете, като светията, да хванете тази пръчка въ едната си ръка и да се топлие съ нея. Огънь има въ тази пръчка! Силата на човѣка е въ това, въ което той вѣрва. Това, въ което човѣкъ вѣрва презъ цѣлия си животъ и не се разколебава, е Божественото въ него. Този е единствениятъ капителъ, който човѣкъ има въ себе си, и съ който всѣкога може да разполага. Въ това се заключава неговото спасение. Казвамъ: на тази почва, именно, единъ день Богъ ще застане и ще каже: „Лазаре, излѣзъ вънъ! Понеже на малкото си билъ доволенъ, влѣзъ съ него въ благоволенieto на своя господарь!“ Азъ съмъ за онова малко, за което се казва въ Писанието, че то било едно малко камъче подъ езика. Езикътъ представя Словото Божие. На това малко камъче било напи-

сано името на човѣка. Това малко камъче е Божественото, което е скрито въ човѣка, като малъкъ зародишъ, който очаква своето развитие. Отъ него ще излѣзе съзнанието на бждеция човѣкъ, който ще се нарече Синъ Божи, Синъ на Мъдростъта.

„Лазаре, излѣзъ вънъ!“ Сега и на васъ казвамъ: като ви турятъ въ гроба, при голѣмитѣ мъчности, при неразрешенитѣ задачи, кажете си: Ще дойде Христосъ и при мене и ще ми каже, като на Лазаря „излѣзъ вънъ“. Въ това седи силата на хората съ високо съзнание. Съвременнитѣ религии, съвременнитѣ вѣрвания на хората сж приготовления за вѣчното, което ще дойде като наследство, на което всички ще бждатъ Синове Божии. Ако нѣкой казва, че е Синъ Божи, а не чува гласа на Бога, какво показва това? Щастливъ е онзи, на когото Богъ е проговорилъ; нещастенъ е онзи, на когото не е проговорилъ. Достатъчно е Богъ да е проговорилъ веднѣжъ на човѣка. Ако два пѣти му проговори, той губи. Изобщо, колкото повече пѣти Богъ е говорилъ на човѣка, толкова по-зле за него. Онзи, на когото Богъ само веднѣжъ е проговорилъ, той представя добрата почва, на която семето е паднало и дало плодъ стократно. Онѣзи пѣкъ, на които Богъ е говорилъ много пѣти, представятъ неблагоприятнитѣ условия, при които семето се посажда. Значи, достатъчно е веднѣжъ само Богъ да запали свѣщъта на човѣка, за да продължава тя вѣчно да гори. Онзи, въ когото Божественото е събудено, представя запалена свѣщъ отъ Бога, която постоянно гори и се разгорява. Първоначално Той е вложилъ въ човѣка дихание на животъ, т. е. Божественото начало, което, поради непослушание, е затрупалъ съ материя и, въ края на краищата, заровилъ въ гроба. Старитѣ идеи и вѣрвания умъртвяватъ Божественото въ човѣка и го заравятъ въ гроба. Най-после Божественото трѣбва да чуе гласа на Христа и да излѣзе отъ гроба. Значи, Богъ, въ своето динамическо проявление, иде днесъ да спаси човѣчеството, да реализира неговото възкресение. Божественото, вложено въ човѣка, трѣбва вѣчно да живѣе, защото свѣтътъ не е създаденъ за човѣка на материята, но за духовното въ него.

Сега мога да ви пожелаая да не се смущавате. Като слушате да се говори за възкресението, казвате: Дали това е вѣрно, или не? — Ако вѣрвате, вѣрно е; ако не вѣрвате, не е вѣрно. — Ама можемъ ли да носимъ това нѣщо? — Ако сте силни, можете да го носите; ако не сте силни, не можете. Едно трѣбва да знаете: новото учение нѣма за целъ да за-

бавлява хората. Въ свѣта има много забавачници, нѣма защо и ние да отваряме такива. Който иска да постѣпи въ забавачница, азъ ще му кажа, де има такива; който иска да учи, ще му покажа, въ кое училище да постѣпи и при кои професори да се запише.

Давайте цена на Божественото и не казвайте, че Богъ говори само на този или на онзи. Въ сжщностъ, Богъ говори само на себе си, т. е. само на Божественото. Като видѣ невежеството на хората, Богъ ги остави да ходятъ сами въ своитѣ пѣтища, но като поумнѣха, Той започна да имъ говори чрезъ своя Синъ, Когото изпрати на земята да ги спаси, да имъ покаже правия пѣтъ и правия начинъ на живѣене. Значи, Богъ първо е говорилъ на хората чрезъ духоветѣ, после — чрезъ ангелитѣ, следъ това — чрезъ Сина си, а най-после и Той самъ ще имъ проговори. Знаете ли, какво ще стане, когато Богъ проговори на хората? Казано е въ Писанието, че когато Богъ проговори на хората, цѣлата земя ще изгори, а тѣ ще се превърнатъ въ прахъ и димъ. Това значи: всичко непостоянно, всичко промѣнчиво ще изгори, а мислитѣ и чувствата на човѣка ще се видоизмѣнятъ. Подъ свѣршване или изгаряне на свѣта се разбира ликвидиране съ всички криви мисли, съ всички измами и заблуждения. Ще изгори всичко нереално, а ще остане само истинското, реалното. Тогава всички ще разбератъ, че сж братя, а Богъ — тѣхенъ Баща. Тогава всички ще разбератъ, че земята е създадена за благо на живитѣ сжщества, а вселената — за научни изследвания. Онѣзи, въ които Божественото е събудено, още днесъ могатъ да живѣятъ по този начинъ.

„Лазаре, излѣзъ вѣнъ!“

*

6. Беседа отъ Учителя, държана на 10 мартъ, 1929 г.
София. — Изгрѣвъ.

Съдържание:

1. Учителю благи!		3	стр.
2. На Бога живаго		34	"
3. На този камъкъ		51	"
4. Промѣнява времената		75	"
5. Даде плодъ		96	"
6. Лазаре, излѣзъ вѣнъ!		117	"

*